

SUB SEMNUL RĂSPUNDERII FAȚĂ DE AVUȚIA ȚĂRII, DE LINIȘTEA MESEI NOASTRE

Conștienți de necesitatea unui progres economic mai înalt, de ridicarea bunăstării întregului popor, oamarii muncii din întreprinderi și de pe ogoare și-au asumat responsabilitatea îndeplinirii, prin propriul efort, a măsurilor adoptate prin recentele decrete ale Consiliului de Stat, a indicațiilor prețioase și mobilizatoare ale secretarului general al partidului, spre binele general al patriei. (Pag. 4-5).

Romantismul revoluționar în lumina gesturilor și gândurilor noastre

Privindu-l pe omul acela mi-am dat seama că definiția — așa cum mi-o doream la început — definiția romantismului revoluționar nu există. Dacă s-ar putea spune ceva, ar fi puțin și nu întotdeauna exact. Ca și cum am vorbi despre zbor. Ca și cum o pasăre ar prinde glas și ar vorbi despre zbor, noi sperând ca odată, cindva, să putem învăța să zburăm. (Pag. 6-7)

Marșul civil

Multă vreme am crezut că există în apus, la rădăcina acestui punct cardinal, un cimitir al păsărilor. Al celor care nu mai pot sau al celor care uită să zboare; al celor care nemăștiindu-se înălța în văzduh își primesc bucurioase pedepsa cu moartea. Dar a-ți primi resemnat pedepsa cu moartea înseamnă a fi legat — atunci cind n-ai greșit cu nimic, ori numai ție însuși ți-ai greșit — a fi legat definitiv, cu aurite cătușe, de tine însuși (de tot ceea ce a cedat în tine, cu alte cuvinte), a muri înainte de a ajunge în fața plutonului de execuție și lucrul acesta e nedrept de trist.

Marșul civil de la începutul lui decembrie 1981, din capitala României — încheiat cu Marea Adunare Populară — cutremurătorul, înginduratul marș civil care a umplut străzile orașului, care s-a revărsat (ca o apă curgătoare, ca o apă curgătoare sfințită) prin posturile de radio și televiziune, prin posturile de presă, pe toate străzile lumii, a afirmat, în această VARĂ „a vrajbei noastre“ mondiale, pentru toată IARNA de pace care-i va urma — și dacă nu-i va urma o vom sili să-l urmeze — a afirmat, a strigat cu dezarmantă (!) simplitate, cu luciditate în numele tuturor: nu mai trageți în sfirșitul acesta de veac!

A striga cind — ne place și trebuie să credem — cind încă piedica armelor lumii nu a fost trasă, ilustrind un vechi proverb românesc — proverbul cu bunul gospodar. Ilustrind-l cu profunzime și trimițindu-l ca pe un mesaj în toate colțurile planetei. Un emoționant mesaj de bună gospodărire a liniștii mondiale.

LELIA MUNTEANU ■

Serbările zăpezii, bucuria virstei tinere, manifestare devenită tradițională sub egida Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist. (sus) (Foto A. MIHAILOPOL) Și o altă bucurie... a virstei mature (jos) (Foto SERGIU CAZAN)

Este posibilă modificarea grupelor sanguine ?

Intr-un număr anterior al „Flacărei“, am adus la cunoștința specialiștilor două articole aparținind profesorilor clujeni dr. Victor Papilian și dr. V. Preda și publicate de către aceștia în revista germană de profil „Folia Hematologica“ din anii 1940 și, respectiv, 1943. Este vorba, reamintim cititorilor noștri, de o remarcabilă descoperire privind posibilitatea transformării unei grupe sanguine în alta, autorii comunicărilor arătind că au ajuns la asemenea rezultate în urma unor experimente realizate *in vitro* și *in vivo*. În comentariul nostru semnalăm de asemenea faptul că la asemenea performanțe nu s-a ajuns nici până astăzi în ciuda celor patru decenii scurse.

Cum era de așteptat, informarea noastră a cucerit de îndată interesul și atenția specialiștilor în hematologie. Iată ce ne-a declarat un expert în materie, doctorul decent *Vlad Apăteanu*, directorul Centrului de hematologie al Ministerului Sănătății :

fi sesizat publicului medical din țara noastră prioritatea certă pe care o au oamenii de știință români în domeniul imunoserologiei grupelor sanguine. Mă refer, evident, la ideea că grupele sanguine din sistemul OAB pot fi modificate fie „in vitro“, fie „in vivo“. Cele două comunicări publicate de profesorii Victor Papilian și V. Preda în revista „Folia Hematologica“ au fost studiate cu atenție în serviciile noastre de specialitate, iar în curind experimentele de laborator indicate vor fi reverificate la nivelul cunoștințelor și posibilităților mult crescute ale anului 1982 în domeniul imunoserologiei grupelor sanguine. Vom reveni ulterior pentru a vă comunica rezultatul acestor verificări. Pentru moment, credem că publicul larg de cititori, precum și publicul medical mai restrins, interesat fie în probleme de genetică și biologie umană, fie în probleme practice de terapie transfuzională, ar dori să știe

(Continuare în pag. 9)

LIVIU TIMBUS ■

ANUL XXXI — Nr. 7 (1393) — vineri, 19 februarie 1982

Flacăra

Săptăminal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

- EXPERIENȚA DOCTORULUI LULAY (pag. 6-7)
- Priorități românești recunoscute și nerecunoscute în hematologie (pag. 8)
- Interviu cu Mircea Sintimbreanu (pag. 15)
- O carte în dezbatere : „VIATA PE UN PERON“ de Octavian Paler Participă Ion Dodu Bălan, Șerban Cioculescu, Romul Munteanu (pag. 17)
- Insemnări de călătorie de Florea Ceaușescu (pag. 21)

Sîntem o familie de aproape 23 de milioane de oameni

„Sîntem o familie foarte diversă, dar cu toții trebuie să înțelegem că - indiferent în ce domeniu lucrăm, indiferent de ocupație, indiferent de credință, de orice alt fel de a gândi - avem datoria, ca membri ai marii familii socialiste, să acționăm în deplină unitate pentru a ne gospodări mai bine și pentru a asigura creșterea mijloacelor puse la dispoziția societății, a acestei mari familii, pentru progresul și dezvoltarea ei în continuare”.

NICOLAE CEAUȘESCU

Șpalturi și... șpalturi

La Intreprinderea de pielărie și încălțăminte „Dimbovița”, am întrebat-o pe tovarășa ing. Marcela Colț, președinta O.D.U.S. pe întreprindere, ce probleme ridică în organizație tăbăcării. Ridică. Destule. Și le rezolvă. Au și probleme. Le vin pieile cromate de la Jilava. Adică tăbăcite în stare umedă. Ei continuă procesul tehnologic. Cei de la Jilava nu băteau dangaua pe piei, ceea ce înseamnă că nu scriau pe ele numărul respectiv și se incurcă piei de greutate diferite, din loturi diverse. Li s-a cerut s-o bată. Și o bat. Era o chestiune de disciplină tehnologică. La insistența muncitorilor de la „Dimbovița” se face ce trebuie și cum trebuie. În prezent se livrează de la Jilava fiecare lot cum se cuvine: cu buletin de analiză și certificat de calitate. Prinde bine democrația muncitorească și la tăbăcări. Prinde, prinde. Cînd a propus Gheorghe Carcalețanu o mai bună valorificare a șpalturilor, nu știa mulți ce poate să iasă din asta. Dar a ieșit. Pentru tăbăcări șpalturi sînt pieile foarte groase din care se face talpă de încălțăminte, dar și - din stratul dinspre carne, care se detașează - căptușeli de ghete. Ei bine, s-a văzut că din acest strat de material se pot scoate și lucruri mai bune, chiar fețe pentru unele modele de încălțări. Un alt muncitor, Sever Trană, l-a convins pe ceilalți să introducă în fabricația de talpă artificială bucățile de talpă rămase de la îndreptarea marginilor. Și nu sînt singurele lucruri, mărunte fiecare în parte, dar care, adunate, și mai cu seamă laolaltă cu sentimentul muncitorului că i se cere cu sinceritate părerea pentru mai binele fabricii - toate dau nu numai niște ciștiguri de calitate și eficiență, dar poate cel mai prețios ciștig: participarea afectivă.

Sacoșa cumpărătorului

Ca să economisim energie electrică, și nu numai asta, s-a propus și s-a redus numărul de becuri la strictul necesar, ne spune tovarășa Elena Roșu, președinta O.D.U.S. pe întreprindere, de la magazinul UNIREA, I.C.S. „Central”. În același scop, acolo unde nu este activitate continuă, ne îngrijim să se stingă lumina la intreruperea lucrului.

Aflăm că, în 1981, economiile de curent electric au fost de 310 000 kW oră, iar la gaz metan de 40 000 metri cubi. După cum mai aflăm că una din problemele

ridicate stăruitor în cadrul O.D.U.S. de către muncitorii din sectorul alimentar - 90 la sută sînt femei - se referă la modul cum sînt ambalate unele produse la Intreprinderea comercială cu ridicata București. Vin de acolo la magazine, de vreun an, mărfuri ambalate în saci de 50 de kilograme, nu preambalate pentru vînzare. Făina vine la sac, sarea la sac. Se invocă lipsa hîrtiei. Dar, culmea, pînă să ajungă în sacoșa cumpărătorului, marfa este totuși ambalată în pachet convenabil, doar nu i se poate turna făina direct în plasă celui ce o plătete. Ceea ce înseamnă că hîrtia, aceeași cantitate de hîrtie dacă nu mai multă, tot se consumă. Singurul rezultat este că, invocînd grija pentru economii, cei de la I.C.R.A. trimis sacii respectivi în spinarea lucrătorilor din magazine, care trebuie să-i care și să-i minuiască. Sigur, e democratic faptul că li se permite de mult timp să tot ridice această problemă. Dar ar fi și mai democratic să se audă unde trebuie - mai repede - doleanțele lor și încă mai democratic ar fi dacă cei de care ascultă „economii” de la I.C.R.A. și-ar găsi vreme să îndrepte ce este de îndreptat. Lucrătorii de care vorbim sînt tinere. Dar căratul sacilor plini și grei cu spinarea nu se recomandă femeilor la nici o vîrstă. E vorba de vîrsta celor cu spinarea, nu de a celor cu... recomandarea.

Democrația ca stare normală

În ordinea firescului, adică a lipsei de spectaculos, neapărat spectaculos, organizațiile democrației și unității socialiste din Intreprinderea textilă „Dacia” din București focalizează preocupările și grija membrilor lor astfel încît să crească atât aportul fiecărui om al muncii la realizarea unei producții de calitate, cit și numărul clipeilor în care ei, oamenii muncii, gîndesc pentru a găsi cîte ceva de făcut pentru ca munca, viața să fie mai ușoară, mai eficientă. În organizația de la mecanicul șef, ne spunea zilele trecute tovarășa Doina Barus, președinta O.D.U.S. pe întreprindere, poate cea mai însemnată activitate la care tîn membrii organizației, întregul colectiv de fapt, este autoutilarea, asimilarea a tot mai multe și mai pretențioase repere de piese de schimb ce se importau. Rezultatele obținute deja sînt o mîndrie a unității. Există un plan al acestei activități: el a fost depășit.

Organizațiile democrației dau oamenilor prilejul să discute gospodărește, să facă propuneri de interes general în cel mai autentic înțeles al uzului democrației. La secția finisaj, adaugă interlocu-

să văd atîta bucurie recunoscutoare în ochii vizitatorilor unei expoziții de artă plastică așa cum am văzut în sălile de la Dalles consacrate lui Găvănea. Opera unei vieți primea salutul omagial al marelui public și am fost bucuros să văd că și păgubitorii, de atîtea ori, snobism plastic al presei noastre a fost invins de arta bătrînului maestrului fiindcă lumea mai are nevoie și de suflet după sufocarea sub presiunea atîtor experiențe sterilizatoare nu numai sterile. Așadar, Tulcea patriarhală, Tulcea mirajului oriental a rămas încă vie în acuarelele lui Găvănea și privind, de pildă, bazarul, mă gîndeam că nimic nu era mai firesc decît apărarea acestei piețe care nu era numai a mizeriei ci și a artei populare specifice.

Dacă apărăm - cit vom mai ști să apărăm, Tîrgul de fete de pe Muntele Găina unde se mai vîndeau și oi mi se pare, pe timpuri, firește, putem apăra și ideea unui BAZAR la Tulcea fiindcă există și tradiție capabilă să ne mențină sufletește autentici, autentice neînsemnînd neaoșismul troglodit, pentru că nici Sărbătoarea vitelor, în Elveția, despre care vorbeam în numărul trecut, nu e troglodită sau neaoșistă, primitiv neaoșistă, într-o țară față de care civilizația tehnică se pare că nu mai are secrete.

Așadar, recenta Retrospectivă Gă-

toarea, de multă vreme, toată lumea, tot colectivul se lovea de un necaz: din cauza acoperișului deteriorat, ploua pur și simplu pe marfă, pe instalații. Mai mulți muncitori au ridicat această problemă în organizație și au obținut, datorită stăruinței lor, o reparație foarte bună care a satisfăcut întregul colectiv, a oprit pierderile prin degradare, a înlăturat pericolele de inundație, de incendiu. „Știți, poate nu e un lucru formidabil, spunea tovarășa Doina Barus, dar lucrurile astea, care nu sînt formidabile însă sînt necesare, trebuie totuși făcute. Și mai ales la vreme”.

Starea normală a lucrurilor implică democrația.

Virtuțile organizării

Florin Barearu (economist, președintele O.D.U.S. C.I.L. „Pipera”): „În combinatul nostru există 17 organizații ale democrației și unității socialiste, cuprinzînd circa 1500 de oameni ai muncii din totalul de 4000. În luna trecută, în fiecare dintre aceste organizații, au avut loc adunări de lucru în care s-au discutat problemele cele mai acute ale vieții și activității noastre: fiind la început de an am întîmpinat greutăți, mai ales cu energia, ceea ce a impus o nouă organizare tehnologică și administrativă. Am

În acest număr, reproduceri după Simona Pop (grafică) și Constantin Găvănea (pictură).

hotărît, după cum era cazul, mutarea schimbului 2 în 3, oamenii au fost redistribuiți, în funcție de necesități, dintr-o secție în alta. Și au dovedit înțelegere deplină. S-au făcut totodată cunoscute sarcinile de plan, la toți indicatorii; s-au dezbătut sarcinile de producție fizică, activitatea pentru export - care are la noi un plan mare, dar realizabil! - s-a accentuat asupra atenției pe care trebuie să o avem pentru a nu pierde din piața străină, ci dimpotrivă, nevoia de a o extinde, știut fiind faptul că pentru export este necesar un volum de manoperă mai mare.

Am desfășurat o activitate susținută împotriva chiulului, pentru întărirea disciplinei, am mobilizat și mobilizăm în continuare oamenii în diverse acțiuni, în anul trecut, către sfîrșit, din cauza unor întîrzieri și înzăpeziri în transportul pe C.F.R., ne-am pominit dintr-o dată cu 10 vagoane de cherestea sosite la un loc: cine să le descarce pe

toate?! Am făcut apel la personalul TESA, și tovarășii noștri au înțeles necesitatea efortului și au ajutat substanțial la descărcare, deși era frig și munca nu era de loc ușoară.

În general vorbind, participarea oamenilor muncii la diverse acțiuni este un fapt împlinit, alături de comuniștii și U.T.C.-iștii din combinat, membrii organizației democrației și unității socialiste au organizat amenajarea unor solarii (pe lingă fiecare secție), au înființat o crescătorie de porci (în anul care a trecut aceasta a asigurat mai mult de jumătate din necesarul de carne al cantinei noastre), au amenajat un ștrand al combinatului etc. Și în acest fel, organizația a contribuit la închegarea - dincolo de familia personală a fiecăruia - a unei mari și complexe familii: întregul nostru combinat!”

Un timid

Cel puțin așa este considerat, de către tovarășii săi, tehnicianul Ion Brătîlovanu, președintele O.D.U.S. pe întreprinderea „Conect” din Capitală. Poate și unde vorbește extrem de puțin, lucru destul de rar întîlnit la oamenii din zona respectivă. Expresia „tace și face” i se potrivește pe deplin. Ce a făcut, printre altele, acest om?

Împreună cu inginerii Kirsch Ivan și Eugen Teodorescu a realizat „penseta colaxibile CORE” - un element activ folosit în matricele de injecție cu material plastic; o piesă complexă, dintr-un oțel special, nu mai mare decît un stilou ceva mai zdravăn. Cîteva luni bune de zile, Ion Brătîlovanu și colegii săi și-au bătut capul cu încapăținare să treacă de la faza de studiu pe planșetă la frezarea și finisarea propriu-zisă a delicatei piese. Prima s-a stricat, s-a rupt. Ion Brătîlovanu, „părintele” de drept al pensetei, nu s-a descurajat însă și iată, astăzi, întreprinderea beneficiază de patru astfel de piese, o altă comandă, de douăzeci, fiind în curs de executare. Cu ele se execută diverse repere din material plastic cu filet interior (asemănătoare căpăcelelor de la sticlulele de medicamente) iar aici, la „Conect”, ele sînt folosite, firește, în electrotehnică. Avînd în vedere însă dimensiunile posibile ale acestor repere - 24-30 milimetri - „penseta colaxibile CORE” poate fi extinsă într-o foarte largă gamă de întreprinderi în care se folosește injecția cu material plastic.

Inițial a fost importată din S.U.A. (singurul producător din lume la ora aceea!) și costa nici mai mult, nici mai puțin decît 800 dolari. Datorită lui Ion Brătîlovanu și tovarășilor săi - sîntem, la ora actuală, al doilea producător al unei astfel de piese, penseta realizată la „Conect” dovedindu-se a fi chiar net superioară din punct de vedere calitativ celei americane: timp de zece luni, cit au lucrat pe matricele proprii, oamenii nu au avut nici un fel de problemă, spre deosebire de matricele străine, care pleasau mai mai repede. Din pricina asta se află în lucru cele douăzeci de bucăți și primim asigurarea că în momentul în care tehnologia de fabricație se va pune complet la punct - și se va pune în cel mai scurt timp - „Conect” va putea livra astfel de piese, la cerere, și altor întreprinderi cum ar fi „Intreprinderea de mase plastice”, „Mecanică fină”, „Electroaparataj”, LAEI-Titu - în general întreprinderilor cu profil electronic.

Rubrică realizată de DORIN GHERGHINESCU și HORIA PATRAȘCU

Opinia unui alegător

Bătrînul maestru

O recentă Retrospectivă Găvănea, la Dalles, m-a adus brusc în fața unei întrebări care a devenit obsedantă în clipa cînd am refăcut, pentru sufletul meu, traseul șantierului unde se sapă „fundatiia” viitorului centru al Bucureștilor. Acuarelistul și graficianul tulcean, un artist, un artist autentic, capabil de o rară vibrație coloristică, este, stîmfașii mei cititori, singurul, nu exagerez deloc, care mai poate pune mărturie cu privire la ce a fost Tulcea pitorească. Orașul de azi e indiscutabil, în multe din ipostazele lui edilitare moderne, un succes, dar nu e cazul să pierdem din vedere nici faptul că parfumul vechii Tulcei nu era numai de extracție sordidă și că nu numai mizeria era specifică și il făcea specific deosebit de mizeria specifică a Galaților. Explozia urbanizării are cîteodată și un revers uniformizator ce se poate ușor evita de către aceiași arhitecți. Însă, despre asta, cu alt prilej. Să revenim, așadar, la pictorul Găvănea și la obsedanta întrebare determinată de expoziția lui. O lume imensă a validat Retrospectiva Găvănea și rar mi-a fost dat

vanea m-a adus în fața unei întrebări care a devenit obsedantă din clipa cînd am refăcut, pentru sufletul meu, traseul șantierului unde se sapă „fundatiia” noului centru al Bucureștilor.

Spectacolul e grandios, a apărut spinarea magistrală ce va lega Cotroceni de clădirea Marii Adunări Naționale, primele blocuri își anunță siluetele pe care le sper elegante, în sfîrșit, excavatoarele fac să se prăbușească zgomotos o lume, una din cele mai pitorești a vechilor București, e firesc să fie așa, fiecare epocă are dreptul la pecetea ei, la sigiliul ei și eu cred că acest viitor centru civic al Capitalei românești are darul de a rămîne peste vreme mărturie unei epoci edilitare capabile să egaleze în spirit orgoliul brincovenesc și sint bucuros că sint martorul ei, că sint, poate, și eu, un cronicar al ei.

Încă nu sîntem destul de conștienți de faptul că deși traversăm mari greutăți materiale, că deși trebuie să facem față unor mari exigențe economice, tot noi și în același timp construim, cu mari sacrificii, imaginea viitoare a eroismului nostru și a vocației noastre de cititori.

Dar cine depune mărturie pentru ce a fost? Iată întrebarea care mă obsedează. Cine fotografiază, cine filmează, cine pitează, cine desenează Schitul Maicilor, această bijuterie a arhitecturii românești, așa cum mai arată el zilele acestea

Înainte de a fi mutat în viitorul lui spațiu de existență?

Cine a filmat, cine a fotografiat, cine a pictat Curtea arsă înainte de a deveni fundația magistrului sau a noului centru civic? Cine a fost însărcinat să salveze, pentru memoria noastră, o istorie, așa cum ar fi fost firesc? Încă nu e foarte tîrziu pentru o inițiativă demnă de vocația noilor constructori fiindcă e vorba de un trecut de care nu ne despărțim numai rîzînd (cum zicea Marx despre acel trecut care nu reprezenta pecetea sufletescă a unei lumi) ci și cu emoție și întrînd în noul ev presupus de viitorul centru civic să fim pregătiți și pentru o retrospectivă a acestui trecut. Pentru Studioul Sahia, ca să capotez în administrativ, e un subiect de zile mari. Se gîndește, oare, cineva la el? Am fi, toți, fericiți.

Întrebarea are însă un caracter generalizator, pentru că istoria nouă a cuprins țara întreagă și vînd eu, odată, să arăt la televizor imaginea vechii urbe a pensionarilor care era Rîmnicea Vilcei, abia am descoperit, la particulari, cîteva biete fotografii de familie.

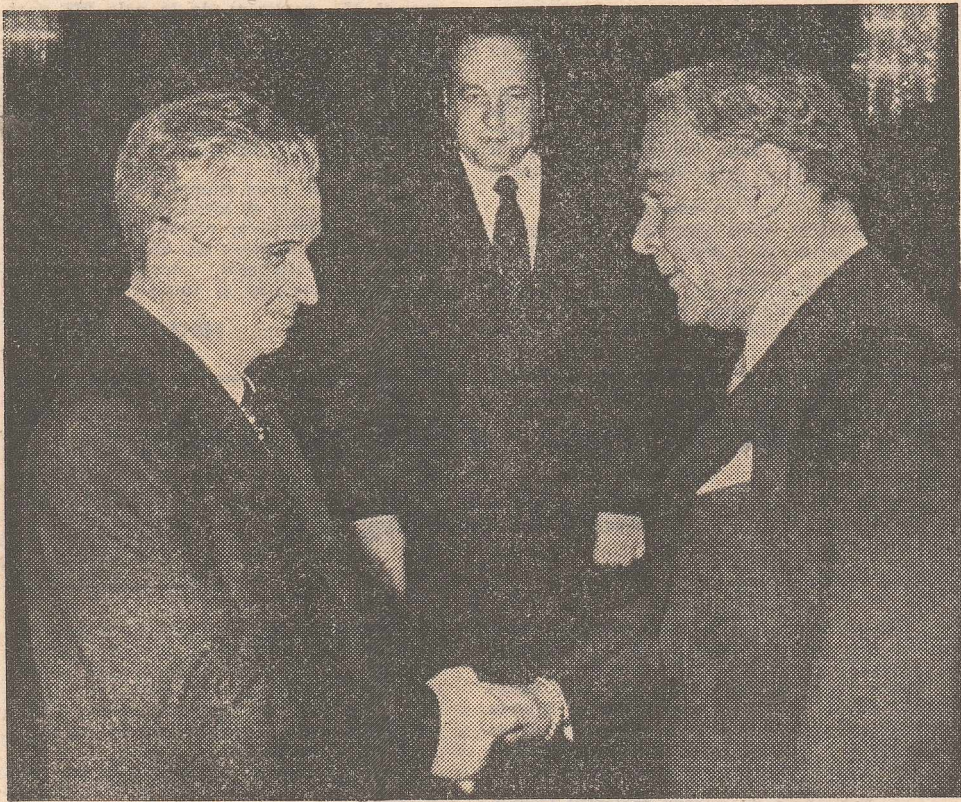
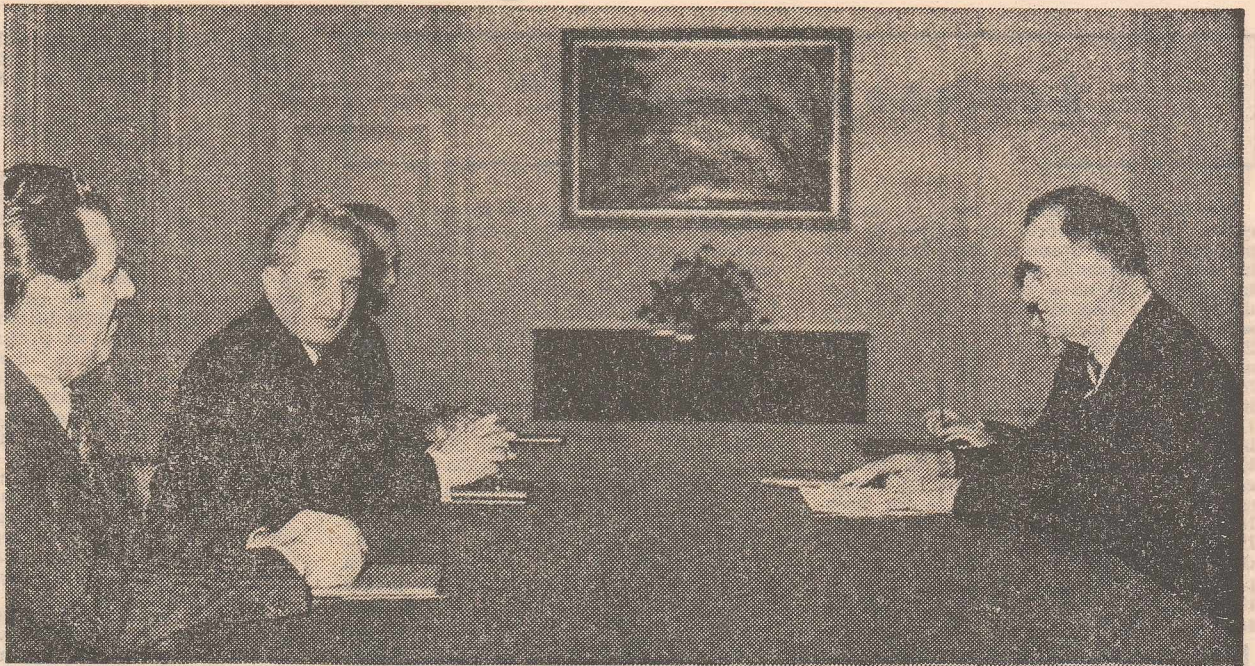
Ce ar fi să facem și un album al acestei lumi a vechilor București aflați acum sub presiunea buldozelor demolatoare cerînd, prin presă, tuturor, fotografiile mărturie? Cine să o facă?

DINU SARARU

Primiiri la tovarășul Nicolae Ceaușescu

Pe agenda de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, au fost înscrise în ultima săptămână primiri ale unor importante personalități de peste hotare.

În cadrul întrevederii cu membrii delegației Partidului Republican Italian, Oddo Biasini, secretar național executiv al partidului, conducătorul delegației, a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu, din partea senatorului Giovanni Spadolini, președintele Consiliului de Miniștri, secretar general al Partidului Republican Italian, un cald salut, împreună cu cele mai bune urări de sănătate și succes și prețuirea deosebită de care se bucură politica românească, activitatea prodigioasă a președintelui României pe plan internațional, consacrată păcii, destinderii, independenței și colaborării între popoare. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a transmis președintelui Consiliului de Miniștri, Giovanni Spadolini, secretar general al P.R.I., salutul său călduros și cele mai bune urări. Conducătorul partidului și statului nostru a evidențiat că vizita delegației P.R.I. reprezintă o nouă dovadă a bunelor relații existente între cele două partide, între România și Italia, între poporul român și poporul italian și și-a exprimat convingerea că ea va contribui la extinderea acestor tradiționale raporturi de prietenie și colaborare. Evidențindu-se bunele raporturi dintre P.C.R. și P.R.I., s-a exprimat hotărârea comună de a se acționa pentru amplificarea conlucrării dintre cele două partide, în spiritul stimei și respectului reciproc, în folosul ambelor țări și popoare, al cauzei păcii, securității și independenței naționale, democrației și progresului social, al înțelegerii, încrederii și cooperării internaționale. Totodată, s-a manifestat convingerea că

dezvoltarea raporturilor dintre P.C.R. și P.R.I. contribuie la promovarea colaborării dintre România și Italia pe tărîm politic, economic, tehnico-științific, cultural și în alte domenii de activitate, la întărirea conlucrării româno-italiene pe plan internațional.

Fiind primit de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul de stat al Statelor Unite ale Americii, Alexander Haig, a arătat că președintele S.U.A., Ronald Reagan, i-a încredințat plăcuta misiune de a înmîna președintelui României un mesaj și de a-i transmite salutul său și cele mai cordiale urări. Mulțumind președintele Nicolae Ceaușescu a rugat să se transmită președintelui Statelor Unite ale Americii salutul său și cele mai bune urări. În cursul întrevederii s-a procedat la un amplu schimb de păreri în legătură cu dezvoltarea relațiilor româno-americane. A fost relevată evoluția pozitivă a raporturilor bilaterale, în toate domeniile de activitate, în spiritul principiilor înscrise în documentele și înțelegerile româno-americane convenite la cel mai înalt nivel. De ambele părți s-a apreciat că sînt create premise favorabile pentru intensificarea acestor relații, pentru extinderea conlucrării româno-americane, îndeosebi pe plan economic, tehnico-științific și cultural. A fost afirmată hotărîrea de a valorifica posibilitățile existente, pornindu-se de la convingerea că promovarea continuă a colaborării dintre România și S.U.A. este în interesul celor două țări și popoare.

slușește cauzei păcii, securității, înțelegerii și cooperării în întreaga lume.

După ce a transmis președintelui Nicolae Ceaușescu urări de sănătate și fericire din partea Majestății Sale Hirohito, împăratul Japoniei, a guvernului și poporului japonez, precum și dorința de a dezvolta în continuare relațiile de prietenie dintre cele două țări și popoare, ambasadorul Japoniei, Takaaki Hasegawa, primit cu ocazia prezentării scrisorilor de acreditare, a arătat că vizita șefului statului român în Japonia în 1975 a pus bazele pentru dezvoltarea relațiilor dintre țările noastre în diverse domenii de activitate, iar vizita prințului moștenitor și a prințesei Michiko în România a contribuit mult la promovarea în continuare a legăturilor de prietenie dintre cele două țări. Președintele Nicolae Ceaușescu a mulțumit pentru urările adresate și a transmis împăratului Japoniei cele mai bune urări de sănătate, precum și hotărîrea de a acționa în direcția dezvoltării raporturilor de prietenie dintre popoarele român și japonez. Șeful statului român și-a exprimat satisfacția față de evoluția ascendentă a relațiilor de prietenie și colaborare româno-japoneze, apreciind că există încă mari posibilități de extindere a acestor raporturi pe plan politic, economic, tehnologic, științific, cultural și în alte domenii de activitate.

În timpul primiriilor au fost abordate și probleme ale situației internaționale actuale.

P. NICOARĂ

Chipuri luminate de oțelul unei șarje de noapte la „Oțelul Roșu”

„Auziți? — bate toaca la oțelărie!” Auzim, cum nu. Zgomotul metalului bătut cu îndirjire străbate întunericul nopții de februarie, vibrînd obsedant pînă la mari depărtări, de parcă ar chema toți slujbașii unei procesiuni tainice la datarea. *Taca-taca-taca-taca-taca-taca...* și la urmă, după o mică pauză, *tac-tac...* „Se pregătește o șarjă la cuptorul 2, aflăm, dacă se bate de trei sau de patru ori, atunci era cuptorul nr. 3 sau nr. 4!” Cel care ne vorbește este tînărul Ion Trebuianu, secretarul Comitetului U.T.C. din întreprinderea Oțelul Roșu. Împreună cu el mai sînt Gheorghe Purdescu, secretar adjunct al organizației orașenești de tineret, un stră-strănepot al lui Tudor Vladimirescu ajuns la Oțelul Roșu prin venirea tatălui său din comuna gorjeană Vladimiri tocmai în orașul de pe Bistra, ea și Tică Stan, membru al grupului folk „2 și jumătate”, originar din aceeași localitate. Tocmai se încheiase una dintre manifestările obișnuite ale Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar, iar cel amintit se oferisese să ne conducă pînă la locul unde urmam să fim cazați peste noapte. Din vorbă în vorbă, am ajuns aproape de uzină. Apoi a bătut „toaca”. Procesiunea nocturnă — pe care aveam să o aflăm drept o certă procesiune a muncii — stătea să înceapă. Sunețul ei de chemare a vibrat și în noi. În câteva minute ne-am pregătit iarăși de plecare. Trecuse de 11 noaptea cînd am intrat pe poarta uzinei cu toții. Așa a început de fapt reportajul care urmează.

ceva minereu de fier, var și fluorură de calciu și așteptăm să se ridice temperatura oțelului pînă după 1700 de grade”. Oțelăria în care ne aflăm are patru cupatoare electrice și două mașini de turnare continuă. Este o secție relativ nouă, n-a fost dată în funcțiune decît acum vreo șase ani, turnarea în lungile țagle de oțel nu-i chiar continuă încă, dar asta e o poveste prea lungă pentru a-i intra acum în detalii. Urșii electrozi electrici coboară iarăși în cuptorul incins, stabilind între ei un arc voltaic de o forță impresionantă, care ciocotește metalul și răsfrînge spre afară lumina la care descrișăm chipurile celor încestați parca într-o procesiune cu diavolul însuși. Topitor șef e Ion Fendais, topitor unu e Hriț Sauca, el vor arunca peste 400 de kilograme la lopată prin gura cuptorului în toată șarja, maestrul la cuptor e Mihai Halatiba, iar ajutor de maestrul Trandafir Albu. Pe operatorul regimului termic o cheamă Eugenia Nachnebel, ea trebuie să manevreze zeci de butoane și manete dintr-o cabină în geamul căreia se reflectă gura diavolului incins, coboară și ridică electrozii, primește prin difuzor analizele de laborator în urma probelor de temperatură și de compoziție a oțelului, notează totul într-o fișă cit o față de masă („Jeni, o strigă laboranta de serviciu, scrie repede: carbon 21, mangan 62, siliciu 7, fosfor 24, sulf 42, aluminiu 5.200”), mai sînt apoi cuprul, nichelul, cromul, arseniul, tot ce conține o șarjă de oțel pentru a fi cu adevărat bună de turnat în țagle și blumuri; acestea vor lua la rîndul lor drumul laminatoarelor și vor fi transformate în diferite profile laminate și bare trase. Răspunderea nu-i deloc mică, o șarjă costă între 150.000 și 200.000 de lei, dacă nu chiar mai mult, atunci cînd oțelul mai e și aliat. Jeni Nachnebel lucrează aici de la 22 de ani, acum are 29, stă în Rusca Montană. Lîngă Rușchița, 16 km de navetă zilnică pentru trei schimburi, a făcut liceul la Oțelul Roșu și un curs de electricieni în

uzină, soțul, Petru, muncește doar vreo sută, două sute de metri mai departe, e zidar-șamotor, și acum se străduie împreună cu toată echipa să repare în cel mult 32 de ore cuptorul cu nr. 3, intrat în revizie, da, amîndoi sînt în același schimb, așa pot fi și liberi împreună, sigur, noroc cu mama că mai stă cu fetițele, Emilia are 8, Petronela 2 ani, poate, da, poate e muncă mai grea pentru o femeie, nu-i chiar ca la un birou, la bază are 2200, dar s-a obișnuit și-i pare bine că fetițele cresc sănătoase și voinice.

Întreprinderea se cheamă „Oțelul Roșu”, iar orașul *Oțelul Roșu*. Nu e deloc o întâmplare, ori o lipsă de imaginație. E mai curînd o similitudine, fiindcă uzina se confundă aproape cu orașul aflat pe riul Bistra. Localitatea e atestată de la 1791 sub numele de „Ferdinand-berg”, după dealul unui anume Ferdinand, localnic fără îndoială, fără spîță împărătească, dar uzina a început să producă oțel la 1788, acum aproape 200 de ani cu alte cuvinte. După naționalizare s-au schimbat ambele nume. Oțelul orașului, Oțelul Roșu întreprinderea, 13.600 de locuitori în momentul de față primul, peste 5.000 de oameni ai muncii a doua, lucru care dovedește o foarte mare influență a uzinei nu numai asupra orașului, cit și asupra localităților învecinate, Obreja, Glimboca, Zăvoi, Marga, Bouțari, Turnu Ruieni și altele.

Maistrul Mihai Halatiba, pe care-l vedem privind încețarea focului cu metalul prin vizorul de sticlă violetă, e născut la Copăcele, tot în județul Caraș-Severin adică, dar acum stă în Caransebeș. A făcut Școala profesională de la Oțelul Roșu, s-a căsătorit, nevasta e muncitoare la Industria cărnii, Maria o cheamă, iar pe copii Mihai, 13 ani și Mihaela, 8. Și-a construit casa cu miinile lui, rudele doar l-au ajutat, a pus aproape singur, el și nevasta adică, cărămidă peste cărămidă, că de la 19 ani s-au luat de au acum copii așa mari. La 33 de ani cit a făcut în toamnă. Au și-un teren de vreo 250 metri grădina cultivată cu tot felul, păsări prin ogrădă și alte asemenea care ne fac să ne gîndim că imaginea tradițională a muncitorului industrial, cu cască de protecție în cap și șorț peste salopetă nu-i decît pe jumătate adevărată, cealaltă jumătate este formată dintr-un țărăn priceput la fel de bine la treburile pămîntului, așa

cum am văzut că nu-s puțini la Oțelul Roșu. Acum bagă două degete în gură și stîrnește un fluierat strident spre înaltul halei, chemînd macaraua. Nu poți deveni oțelar dacă nu știi să fluierei din degete, aflăm, fiindcă altfel nu poți „discuta” cu macaragiul! Îl întrebăm dacă poate munci bine noaptea, dacă nu e mai greu, da, zice, e mai greu dar e mai bine, că sîntem singuri, nu-s nici cei de la auxiliare care ba îți iau macaraua, ba te încurcă în alt fel, nici mulți dirijori nu sînt, e „liniște” și timp pentru șarje mai multe. „Noaptea eu mi-s șef, susține. Am dat citeodată și șase șarje pe schimb în timpul nopții, la cele patru cupatoare desigur, dar treaba nu merge întotdeauna așa.” Cînd merge totul cum trebuie, maestrul Halatiba cîștigă între patru și cinci mii pe lună, un topitor vechi cam 3.700, iar un oțelar mai tînăr în jur de 2.500. Sînt bani buni, dar ei nu ies întotdeauna așa, fiindcă disciplina muncii, recunosc oamenii înșiși, mai are de crescut și mai sînt și alte greutăți, între care unele obiective de care am amintit mai înainte. Acum vreo 5 ani, cineva a venit cu ideea rediscutării numelui orașului. Întreprinderea ar putea să rămînă cu numele tradițional, s-a zis, dar de ce și orașul?! Problema s-a pus în discuția cetățenilor, în cadrul adunărilor democratice. S-a propus atunci numele de *Obaba* sau *Cireșu*, după două cartiere ale orașului, și chiar *Bistra*, după cum îi zice riului care îl traversează. Oamenii n-au fost însă de acord, ba unii mai în vîrstă chiar au lăcrimat. Acesta e orașul pentru care noi am muncit o viață întreagă, ziceau ei, pe care l-am visat tot mai prosper. Lăsați-l așa cum se numește și faceți-l tot mai frumos! Și așa a rămas: *Oțelul Roșu*.

Curios, dar a doua zi de dimineață, cît am mai rămas în Oțelul Roșu, n-am mai auzit „toaca” bătînd la oțelărie. Poate că zgomotul diurn ne-a împiedicat pur și simplu să distingem acest semnal cu rezonanțe de acum și în inimile noastre. El a rămas însă bine imprimat în memoria noastră, chemîndu-ne parcă mereu să asistăm la atît de spectaculoasa procesiune a focului și a oțelului.

DUMITRU GRAUR

Sub semnul răspunderii față de avuția

Acțiunea „Diamant”

Ion Stancu a intrat în uzină ca muncitor. Azi e directorul ei. După ce a parcurs treptele muncii și ale învățării în uzină, în școală și universitate. Pentru uzină. Iubind-o ca pe propriul său destin. Liviu Baston (despre care am mai scris) a intrat în uzină ca ucenic, în 1943. Este șeful atelierului laminare. Stilp al atelierului, al secției, al uzinei. Ion Goia, fost muncitor, este maistrul, șef de atelier. Are fiul laminator în aceeași uzină. Dan Dumitrescu a venit ca tânăr absolvent inginer. E șef de secție. Au trecut de-a-tunci 18 ani. Radu Nicolau a intrat tot ca tânăr absolvent de Politehnică, este șef de secție coordonator. Are tot vreo 18 ani vechime în același loc de muncă. Dan Sandu, trăgător, are peste 20 de ani de muncă, fără să se cîntească din întreprindere. Matei, Ciulei, Știrbu, Toader — tineri ingineri stagiați — au fost trimiși și întreținuți la studii de uzină. Gheor-

eași cantitate de materii prime și cu cheltuieli mai mici de producție. Continuând și permanentizând o acțiune pornită anul trecut și numită cu o metaforă superbă: Acțiunea „DIAMANT”. (Fiecare bob de cupru, zinc, alamă și din numeroasele lor aliaje, prin valoarea tehnică, prin penuria de azi pe piața mondială, ceea ce face să urce fantastic prețurile lor, ajunge într-adevăr la echivalența pietrelor prețioase!). Acțiunea „diamant” înseamnă mai multe bare, țevi, profile, șirme, table, plăci din aliaje de cupru și zinc din aceeași tonă de materie primă, cunoscut fiind, mai ales, faptul că mai mult de jumătate din necesarul țării de cupru și zinc se importă.

O idee, intrată deja în flux, este a celor de la cuptoare, a topitorilor. De a încorpora în aliajele noi, materii prime secundare, adică alte aliaje devenite nefolosibile, provenite de la întreprinderea

solarii. Împreună cu moș Gheorghe pensionarul, repară rame de răsadniță. Are 39 de ani și a obținut în 1981, cu echipa ei, cea mai bună producție de castraveți pe șpalieri: 90 tone la hectar.

— Și pentru acest an ce intenționați? am întrebat-o.

— Sintem hotărâți să obținem mai mult. Cei puțin 100 de tone. Numai din grădina ne-am propus să recoltăm anul acesta peste 2500 tone de legume, ceea ce ne va aduce un venit total de peste 4 milioane lei. Ne îndeamnă la aceasta și ultimele măsuri luate de partidul și statul nostru privind îmbunătățirea tarifelor de contractări, reasezarea prețurilor la produsele agroalimentare, concomitent cu mărirea retribuției și pensiilor oamenilor, ne determină să lucrăm mai bine și cu mai mult folos. Cu mai puține cheltuieli materiale, să dăm pieței cit mai multe legume. La asta, am înțeles, ne îndeamnă însuși conducătorul partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

De-alături, trage cu urechea la discuția noastră bătrînul Gheorghe Necula. Sprijinindu-se în coada furcii, ne face semn să ne dăm mai aproape și să-i ascultăm și lui vorba.

— Taică, zice, e înțelept și bine ce se face. Eu l-am auzit la televizor pe conducătorul țării și în inima mea m-am bucurat când a spus că tinerii trebuie să-și întorcă mai mult fața spre sat, spre agricultura asta care ne hrănește pe toți, adică și pe-ai de la oraș și pe-ai de la sat. Că noi, iacă, am îmbătrînit; avem dorința de muncă dar nu ne prea mai ajută puterile, așa încît e mare nevoie aici de ei. Că și în cooperativă pot câștiga și pot trăi bine, cu condiția să pună zdravăn umărul la treabă. Să muncească cu tragere de inimă.

— Aveți tineri în cooperativă?
— De toți, dacă sînt vreo 40. Puțini, foarte puțini. Și-i păcat că au cam lăsat satul și au plecat la oraș, în industrie. De-acu însă produsele pămîntului au devenit mai valoroase. Munca satului devine mai prețuită ca oricînd. Și, încă o

dată, mă bucur că mi se mărește și mie pensia pe care o am de la stat; am să muncesc și-n cooperativă, cit mă vor mai ține puterile. Așa încît copiii mei să fie mindri de mine.

Ușurat ca după o mare destăinuire, moș Gheorghe Necula își reia munca. În urmă, paturile calde, meșterite din mranită și bălegar, rămîn ca pătratele unei mari table de sah, gata să primească sămînța de tomate.

De la răsadniță ajungem în zootehnie. În sectorul cu foc continuu, cum se exprimă plastic inginerul Gheorghe Balcan. Pe linia grajdurilor, i-am găsit la datorie pe crescătorii-mulțogari Ioana Furnigă și Ion Tiu, fruntași în obținerea unor producții tot mai mari de lapte, oameni minunați, statornici în indeletnicirea lor, îndrăgostiți de animale. Mi-au mărturisit că sînt pe deplin de acord cu măsurile luate pentru creșterea eficienței muncii în toate sectoarele, în agricultură și mai ales în zootehnie și în acest sens acționează și ei. Încă nu-s mulțumii de producția de lapte pe care au obținut-o de la vacile ce le-au fost încredințate spre îngrijire.

De aceeași părere este și Constantin Goicea, vicepreședintele C.A.P.-ului, cel care a lăsat munca de contabil și, de cîțiva ani buni, a venit să lucreze în zootehnie. „Anul acesta — spune — ne-am propus să realizăm de la cele 265 vaci pe care le avem, 3300 hl lapte. Îi vom realiza și depăși. Cred că ultimele măsuri luate ne vor ajuta sigur să ne redresăm, să prosperăm continuu. Iar tineretului trebuie să ne înțelegă și să vină alături de noi. Este și îndemnul, în acest sens, al secretarului general al partidului nostru, omul în care avem încredere, pentru că ne vrea numai binele”.

La Gorgota, la 40 kilometri de Capitală, în județul Prahova, primăvara se simte undeva, pe aproape; în văzduh, pe pămîntul încă înghețat, dar mai ales în munca, în cugetul și inimile oamenilor.

MIHAI STANESCU

ghe Spălățelu, muncitor, șef de instalație, Cristian Musceleanu, presator, Ion Stan, laminator, oameni de excepție și oameni obișnuiți ai aceleiași uzine. Ca și Marin Grăjdan, maistrul principal echipamente electrice, Vasile Bădia și Pantelimon Raita, electricieni de categorie maximă, care veghează starea de sănătate și de funcționare a instalațiilor, au aceleași state îndelungi, de la un deceniu și jumătate la două și jumătate, de muncă și contopire cu aceeași uzină.

...Am numit oameni, traectorii de viață și o stare de fapt ale uzinei „Laromet”, această stea-polară ce a strălucit mereu în Bucureștii Noi, atrăgînd cu putere tinerii cartierului spre ea. Pe cei mai harnici, cu brațe de oțel, dar mai ales — cu caractere, gîndire și suflete de aur. Fără atașament nu se poate lucra în această pe cit de nobilă pe alit de grea industrie. Sînt metalurghi de cupru și zinc, plămădesc multe game și sortimente de aliaje foarte scumpe și delicate pentru ramuri de vîrf ale tehnicii de azi, pentru electronică, electrotehnică, aeronautică și construcții de mașini... În acest colectiv unit ca o familie, unde cei slăbi de inger și de fapt nu rămîn, era firesc să găsim gîndul arzînd pentru ceea ce ne frămîntă pe noi toți la ora de față. Pentru a da realitate aceluia omeneș și cîld îndemn al șefului statului, al tovarășului Nicolae Ceaușescu, la ceasul de sfat cu țara, cu poporul, de a găsi acasă, în ceea ce producem aici, la noi, resursele de a pune la loc cele 25 miliarde lei, parte ce se ia din veniturile societății pentru mărirea retribuțiilor, a pensiilor și alocațiilor pentru copii, drept compensații la bugetele de familie în condițiile majorării absolut necesare — pentru echilibrul social — a prețurilor la produsele agroalimentare. Așadar, un colectiv muncitoresc ca cel de la „Laromet”, cu oameni ca cei pe care i-am numit, și-a socotit gospodărește resursele proprii, găsind surse pentru a da aliaje de cupru și zinc mai multe din ace-

de colectare a metalelor (I.C.M.). Adică, ceea ce numeam altădată deșeu. Fără absolut nici un rabat de calitate. Pînă în 1981, „Laromet” n-a folosit niciodată asemenea deșeuri, primea doar pe cel de înaltă puritate, doar resturile din cupru aproape curat, ceea ce era foarte greu sau aproape deloc de găsit. Regîndînd tehnologiile, asumîndu-și eforturile de sortare a acestor deșeuri — pînă la mîgăloasa sortare manuală, prin enorm de multă atenție și ore de muncă — apoi, omogenizîndu-le, apoi introducîndu-le în cuptoarele de topit. Analizele chimice de laborator demonstrează un rezultat cert, validează ideea. Ce înseamnă ea? „Scădem consumul de materie primă nouă, de cupru catod și zinc bloc, din prima fuziune, extrem de scumpe și de greu de procurat, ne lămurește ing. Radu Nicolau. Pe total, desigur, dăm economiei naționale o cantitate mai mare de aliaje. În valoare de multe milioane de lei anual”.

Gheorghe Spălățelu și Cristian Musceleanu, recunoscuți pentru profesionalismul lor, pentru felul cum își cunosc meseria și o respectă, suportul oamenilor cu idei, au venit cu soluția, pe care au și început s-o aplice, a reducerii ponderii resturilor inevitabile la presarea țevilor de cupru și alamă. Cu un procentaj de 12 la sută. În metalurgia neferoasă, la nivelul actual al tehnologiilor, reprezintă imens. Înseamnă obținerea din aceeași cantitate de aliaje a unui volum de profil cu mult mai mare față de ceea ce se extragea pînă acum și, în plus, cîștig de energie și de manoperă. E firesc, aceste resturi tehnologice reluau ciclul producției: turnare, laminare, presare.

„Banca de idei” de la „Laromet”, pentru a da producției suplimentare, acumulează aproape zilnic o propunere. Un consiliu tehnic le analizează validitatea în practică.

CICI IORDACHE

Primăvara se simte undeva, pe aproape

Minunați sînt țărani noștri cînd apuci să-i cunoști bine, să-i vezi și să-i auzi cit de statornici sînt în sat, în munca și în ideile lor chibzuite, în speranța de mal bine. Pentru ei și atunci cînd e frig de crapă pietrele, cînd gerule sau burănează afară, primăvara o presimț undeva, pe aproape. O prevăd în fiecare plantă firavă pe care o dădăcesc în solarii ori sub sticla răsadnițelor din grădini, în mieii și viteii ce-au început să zburde în saivane și în grajduri, în mranita aburîndă pe care o cară bătrînii cu căruțele

trase de cai blînzi, în iarba încolțită sub stratul incert al zăpezii.

La Gorgota, acum, în februarie, cooperativa agricolă polarizează întreaga suflare a satului și freamătă ca un stup gata pregătît să intre în anotimpul florilor. Nu departe de sediul unității, o echipă de cooperatori zorește pregătitul paturilor calde din răsadnița de peste o mie de metri pătrați. Aici, la orele după-amiezii, i-am găsit în plin efort pe cîțiva dintre cei mai destoinici legumicultori. Vasilica Bazavan este șefa de echipă la

Mașini grele, mașini puternice, oameni inteligenți

Multe treburi deosebit de complicate au, de fapt, cauze foarte simple. I.M.G.B.-ul este una dintre cele mai atent rostuite uzine ale industriei noastre și, în orice caz, uzina unde munca poate fi numită complexă, inteligentă, rațională, eficientă, bărbătească, doșteaptă și-abia în cele din urmă, și nu în modul cel mai semnificativ, grea.

— Nevoia, e de părere maistrul Corbu, a fost și rămîne cel mai bun sfătuitor. Noi trebuie să ne întrebăm și cum să exploatăm mai bine mașinile din dotare, dar să ne întrebăm și de nevoile la care aceste mașini ar mai putea să răspundă. Îmi aduc aminte de clipa cînd — așa cum se obișnuiește să se spună — discutînd despre creșterea productivității mi-a căzut o fisă, și ce fisă! Eram la direcție și ne băteam capul în ce chip ar fi putut „Rhein.tal”-ul să-și mărească productivitatea cu 10-15%. Unele operații, ca de pildă honuirea, cer timp mult. Iar în vreme ce o piesă e la honuit, și se cere să carotezi ori să alezezi alta. O a doua mașină nu ne dădea mîna să cumpărăm. Cu atît mai mult cu cit indicele ei de utilizare este, mai întotdeauna, sub 50%. Ca să fie limpede: acesta e felul mașinii și pînă în ziua de care vorbesc mi se părea că altul nu-i posibil. Ei, am zis eu atunci, dacă ar putea să lucreze deodată la două capete... Și așa, fiind nevoia deosebit de presantă, am proiectat și sintem pe cale să executăm un al doilea cap al mașinii. Într-o parte să honuiească, în alta să găurească. Bineînțeles că treaba o ducem la capăt mai mulți: maistrul Simion Pipera, ing. Ștefan Lazăr, Dincă Gheorghe și alții cîțiva. Dublăm, pur și simplu, capacitatea unei mașini ce părea sortită să producă atît și numai atît. Îmi place să dau exemplul ei, fiindcă dovedește cite posibilități mai există chiar și în locurile unde o metodă sau o tehnologie pare dată o dată pentru totdeauna. La recenta plenară a Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste, în cuvîntarea sa, tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a amintit din nou că nivelul de trai este legat de ceea ce producem, că trebuie să ne gospodărim mai bine în toate. Iar în industrie în primul rînd. Munca e grea dacă vrei să nu ai bătaie de cap. Cînd îți pul ambiția să te gospodărești mai bine, descoperi că o seamă de probleme, care în primul moment par strict tehnice, sînt mai degrabă de inițiativă. Iată o altă întâmplare: la cuptorul Ruppman de la atelierul pentru laminarea paletelor de turbine s-au defectat niște conductori de legătură. Se cheamă „trese” și trebuiau importați urgent. Or, cit de urgent încerci să importi un lucru, tot durează. Și dacă stă un cuptor ca ăsta, pierderile sînt considerabile. Ideea care ne-a venit pare cel puțin năstrușnică. Ne-am întrebat — inginerul Paul Manolescu, maistrul Grigore Lungu, electricianul

Aurel Popa și eu — dacă nu putem înlocui conductorii aceia de aluminiu de 0,2-0,3 mm cu alții, obținuți din aluminiul-foiță folosit la capacele sticlelor de lapte! Ei bine, noile trese, realizate din deșeurile de la capace, merg de un an și jumătate perfect.

Am mai realizat o instalație de lipit carburii mecanice (plăcuțe vidia, cum li se mai spune) pe suport. Se sudau pînă acum în cuptor cu gaze și dura o groază de timp. Un colectiv — compus din maistrul Grigore Lungu, Nicolae Bucșan, Ioan Milevi, inginerul Dan Strat și electricianul Simion Lucian — a pus la punct o instalație de sudură prin curenți de înaltă frecvență, cu o eficiență excepțională: nici două minute pentru o plăcuță cu recuperarea pentru zece folosiri a suporturilor.

Multe am făcut, avem încă multe de făcut. Ne gîndim chiar ca în vara aceasta să montăm pe acoperișul de aproape 7 hectare al halei o instalație de încălzire a apei menajere și industriale. Ne mai gîndim să colaborăm cu Timișoara pentru transportul pe perne de aer sau pe peluicue de ulei a pielelor celor mai grele. Am colegi buni. Calitatea colectivului este, în esență, cea mai importantă reușită a Secției turbine. Șefii de schimburi — inginerii Daniel Petrescu — coordonator — Adrian Ciucureanu și Nicolae Lăcea — sînt specialiști de mină-nții. În secție există cel puțin 10 oameni care ne-ar putea înlocui în orice moment. Din cei 1200 de oameni ai secției, vreo 300 îi pot înlocui, dacă se ivește nevoia, pe cei zece. Sînt lucruri pe care tinerii, care-și caută un drum de bun meseriaș, ar trebui să le știe atunci cînd li se propune să se încadreze la întreprinderea de mașini grele și puternice, și de mare tehnicitate București.

TUDOR OCTAVIAN

Țării, de liniștea mesei noastre

Bârca, un nume cu rezonanță în economia agricolă

Am avut șansa, mai zilele trecute, să asistăm la Adunarea generală a oamenilor muncii din Consiliul unic agroindustrial de stat și cooperatist Bârca, județul Dolj. Cei mai bine de 150 de membri cooperatori și oameni ai muncii din fermele I.A.S., din Stațiunea de mașini și tractoare ori din Asociația legumicolă afeventă, reprezentau, în fapt, forța și credința a mai bine de 5.000 de țărani și țărănci ce muncesc pământul pe o rază de 30.000 de hectare de teren agricol.

Acum, sigur că de la o vreme, ne spunea chiar tovarășul Florin Bădeanca, președintele C.U.A.S.C.-ului Bârca și fost primar al localității cu același nume, „inscrierea pentru participarea la muncă s-a dublat”, adică exact ca urmare a ultimelor măsuri adoptate și față de care, nu o dată, participanții la adunarea amintită și-au exprimat pe deplin acuziunea.

Dumitru Dinisor, Erou al Muncii Socialiste, președintele C.A.P.-ului Goicea Mare: „Țăranii cooperatori din unitatea noastră văd în noile reglementări privind contractările și achizițiile de produse vegetale și animale și reasezarea și corelarea pe principiul economice a prețurilor produselor agricole, precum și majorarea prețurilor cu amănuntul la produsele agroalimentare, preocupări statice ale partidului și statului nostru pentru înfăptuirea neabătută a programului de dezvoltare și modernizare a agriculturii, pentru creșterea pe această bază a producției agricole. Chibzând bine, noi ne-am dat seama că de mari sunt avantajele pe care recenziile reglementării ni le oferă nouă, celor ce muncim pe ogoare. Propun ca, în acest scop, să întocmim chemări la întrecere nu numai între comune sau C.A.P.-urile care alcătuiesc Consiliul unic, ci chiar la nivelul fermelor de profil, să stabilim după recoltă cine produce mai mult și mai bun, mai ieftin chiar“.

Media de 4.200 kg boabe-grâu la hectar, obținută în recolta anului 1981 pe întreg Consiliul unic Bârca nu este deloc socotită drept una mulțumitoare, dimpotrivă. Și e pe drept cuvânt așa, atita vreme cât unități precum C.A.P. Bârca-Nord sau Goicea Mare au dat recolte de 7.000 de kilograme la hectar, iar altele, cum sint cooperativele din Ciurgiuța ori Dunăreni abia cite 3.000! Pământul e desigur același, unitățile se află în gard, cum se zice, explicația e numai slaba organizare a muncii, ca și modul în care lucrează unii specialiști. Tot președintele Florin Bădeanca ne spunea: „Omul sfîștește locul, asta e sigur. Avem toată stima și considerația pentru oamenii pricepuți care sint Constantin Oprescu, inginer șef la C.A.P. Bârca-Nord, Vasile Urziceanu Florea, inginer șef de fermă la aceeași unitate, Ioana Gavrilă și Gheorghe Gavrilă, șef de fermă și respectiv inginerul șef al C.A.P.-ului Goicea Mică, Iordache Stafie, inginer șef la C.A.P. Bârca-Sud, inginer Ilie Marin, președinte C.A.P. Urzicea, Gheorghe Colă, inginer la C.A.P. Ciurgiuța și încă alții, așa cum, pe de altă parte, nu ne fac deloc cinste specialiști precum Cornel Staicu, inginer șef de fermă la Urzicea, Nicolae Vifor, șef de fermă la Bârca-Nord, Toma Daniel, fost președinte, acum inginer șef la C.A.P. Dunăreni, Florea Staicu, inginer șef la C.A.P. Urzicea și așa mai departe, să nu mai lungim lista! După mine, acestor oameni, numiți mai la urmă, le lipsesc cele mai importante trăsături de caracter între care și demnitatea profesională.“

Vasile Urziceanu Florea, șef de fermă:

„C.A.P.-ul Bârca-Nord a fost mereu citat pentru rezultatele sale bune, dar după părerea mea se putea face mult mai mult. În cadrul fermei pe care o conduc nu am decît o sută și un om ca forță de muncă, dar cu acești oameni, bine organizați, am reușit lucruri frumoase. Am muncit mai mult tocmai în perioada optimă, ne-a ajutat densitatea culturilor, ca și irigațiile, pe care le-am efectuat după o metodă inițiată de tovarășul Bădeanca, anume udatul pe brazdă. Necazuri desigur că au mai fost, dar am fost permanent sprijiniți de conducerea C.U.A.S.C., de tovarășul președinte și de inginerul șef Vasile Marcel, doi oameni care au fost permanent cu noi, pe cîmp, tocmai cînd ne era mai greu.“

În darea de seamă prezentată de președintele Bădeanca s-a mers însă și mai în amănunt. S-a subliniat spre exemplu că diferențe enorme de producție există nu numai între un C.A.P. sau altul, dar chiar la nivelul fermelor ce fac parte din aceeași cooperativă. La C.A.P. Bârca-Nord, bunăoară, ferma nr. 2, condusă de Constantin Popa, a raportat la sfîrșitul campaniei o producție de 9.210 kg porumb la hectar, în vreme ce la ferma nr. 1, condusă de Marin Drăgoi, recolta a fost de numai 3.600 kg!

Ing. Alexandru Mănda, șef fermă I.A.S.: „Rezultatele financiare sint destul de bune, deși planul n-a fost integral îndeplinit. Am avut mari necazuri cu mecanizarea. Practic, la o mie și aproape patru sute de hectare n-am putut lucra decît cu... patru tractoare. Acum, după noile măsuri, mi refer la Decretul privind îmbunătățirea activității de mecanizare, cred că problema se va rezolva, prin prelucrare atît a utilajelor agricole cit și a echipelor de mecanizatori pe lingă unitatea noastră. În atari condiții, am curajul să răspund la chemare: ne luăm la întrecere cu Goicea Mare!“

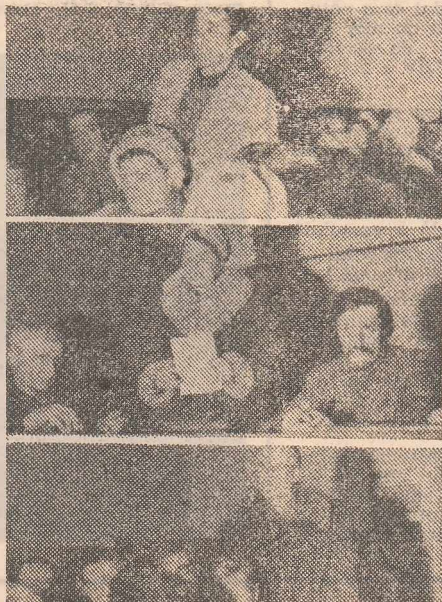
Conform unei legi mai noi, pentru ne-realizarea producțiilor planificate, din lipsa lucrărilor specifice de calitate, Stațiunea pentru mecanizarea agriculturii a fost nevoită să restituie unităților din C.U.A.S.C. pe care le-a deservit anul trecut suma de nu mai puțin de 5 milioane lei. N-ar trebui să uităm că mai demult S.M.A. Bârca a fost socotită unitate fruntașă, decorată chiar cu Ordinul Muncii cl. I. Dar asta a fost mai demult...

Anastase Borcan, secretar de partid al S.M.A.: „Constat că de fiecare dată, la adunările generale ale unităților agricole, sintem criticați foarte aspru, în vreme ce la adunările noastre tractoriste se plîng că nu sint sprijiniți de conducerea C.A.P. sau I.A.S. Adevărul e undeva pe la mijloc. E adevărat, n-am să neg că multe din mașinile noastre stau din primăvară pînă în toamnă pe butuci. Lipsa pieselor, sigur, e o cauză; dar și modul cum se lucrează în secții. Trebuie să spun că o parte din oameni s-au cam învechit în postul de șefi de secții sau ateliere, s-au „imprietenit“ cu șefii de ferme și de C.A.P.-uri, iar asta duce departe... În primul rînd zic că trebuie să fim mai serioși, să ne vedem mai înțil de treabă, că altfel nu se mai poate în momentul de față!“

N-a fost deloc o adunare „festivă“ la Bârca! Rezultatele bune, e drept, n-au fost date uitării. Consiliul unic livrează în fiecare an țării, de pe raza ce o cuprinde, peste 25.000 de tone de porumb, 60.000 tone stecă de zahăr 15.000—20.000 tone grâu, adică recolte cam cit înregistrează unele județe mai din nord, luate pe de-a întregul. Greuțai sint încă multe, așa cum e de obicei și capacitatea de transport mult redusă a recoltei (cel mult 900—950 de tone zilnic, în timp ce pentru încadrarea în graficele de recoltare capacitatea zilnică ar trebui să fie de cel puțin 1.500 tone!). Încă mai sint multe de pus la punct, e evident. Dar, lucru remarcabil, oamenii nu s-au ascuns deloc după vorbe și nici n-au căutat să menajeze ce nu era de menajat.

Bârca, un nume care începe așadar să aibă rezonanță în economia agricolă a țării. Oamenii pe care i-am cunoscut cu ocazia amintitei adunări generale ne-au demonstrat că sint în momentul de față mai mobilizați, mai aprigi ca oricînd, mai hotărîți pentru realizarea unor recolte încă neîntîlnite. Bârca, așadar, are ambiția să devină nu numai comună fruntașă pe țară, dar chiar prima în județ! Și Dolju'i mare...

DUMITRU GRAUR

Se odihnesc pomii, dar nu și pomicultorii

Se odihnesc pomii, ne mărturisește cu aleasă mîndrie profesională inginerul Eugen Arsin, șeful fermei pomicole nr. 2 din cadrul A.E.I.P. Cășeu (Sălaj). Se odihnesc după un an în care și-au făcut datoria, n-au rămas datorii la eforturile depuse de membrii cooperatori. Dialogul cu acest tînăr inginer — care, aveam să aflăm, este un pomicultor desăvirșit — a fost scurt dar suficient să ne putem da seama de climatul de maximă exigență în care se va desfășura adunarea generală a celor 70 de cooperatori din această unitate agricolă. Și nu ne-am înșelat, ne-am convins încă o dată că acolo unde se muncеște cu bune rezultate sint și multe de spus, chiar și în condițiile cînd la toți indicatorii de plan sint depășiri și nu din cele neglijabile. Bunăoară, sarcinile la producția globală au fost depășite cu 125%, cele ale producției nete cu 176%, costurile totale de producție au fost reduse la 86% iar suma beneficiului suplimentar urcă la 1,5 milioane lei. Ce încorporează în ele aceste cifre e lesne de înțeles: muncă și disciplină, două elemente esențiale, hotărîtoare în obținerea oricărui succes nu numai în agricultura ci și în alte sectoare ale economiei naționale, ale vieții.

De fapt, darea de seamă prezentată de inginerul Adrian Cosma, directorul asociației, s-a subscris comandamentelor muncii, ale exigențelor formulate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Flenara C.C. din noiembrie anul trecut, ale Consfățuirii de

lucru desfășurată luna trecută la Comitetul Central al partidului. Aceste exigențe au devenit o permanentă în activitatea pomicultorilor din Cășeu. Ferma condusă de inginerul Eugen Arsin este fruntașă pe țară în anul '80, cu o medie de peste 30 tone fructe la hectar. Și dacă înghețul nu cădea pe goldenul din '81, ierarhia pe țară rămînea aceeași. Dar pierderile au fost corectate prin grija permanentă de a fertiliza fiecare tarla, fiecare pom, prin stropirile făcute conform avertizărilor dar și prin lucrarea exemplară a solului pe intervale.

Vorbitorii Aurica Rus, Petru Cosma, Vasile Rus și ingineria Maria Hodorogea de la Ferma nr. 1 ne-au amintit că au cules de pe unii pomi chiar 50 kg mere sau că pe multe parcele merele au fost așa de dezvoltate încît 2—3 mere din soiul Starchinson cîntăreau un kilogram; și-au analizat stadiul lucrărilor agricole din această perioadă, apreciind că tăierile sint întirziate față de grafic datorită atît frigului ridicat dar și oamenilor, că îngrășămintele naturale aduse în livadă nu sint tocmai de calitate și în cantități corespunzătoare necesarului potențial care să favorizeze ambițiile cu care pornesc la muncă în acest an agricol. Ingerina Maria Hodorogea spunea că mai are nevoie de aproape 1.200 tone bălegar și în împrejurimi nu-l găsește. O socoteală făcută ad-hoc de vorbitoare, îl dă dreptul să aducă acest îngrășămint, chiar de la o distanță de 20—25 km., adică de la A.E.I.L.T.—I-

clod prin folosirea tractoarelor cu cite două remorci.

La fel Susana Emeric și Maria Mureșan de la Ferma nr. 2 Cișcău n-au timp să pună în discuție modul cum au reușit să dea peste plan cele peste 100 tone mere în anul trecut, ci au insistat în cele citeva cuvinte asupra nevoii de a face tăieri corespunzătoare, în funcție de vîrsta și soiul merilor, să acționeze de îndată ce timpul permite, la completarea minusurilor din livadă superintensiv și al terminării drumurilor de acces în toate parcelele să se procure cit mai urgent instalațiile manuale de stropit în livezile clasice, ale reducerii consumurilor de carburanți, ale plantării în livezile tinere ce încă nu sint pe rod, a unor plante furajere (gullii, stecă), necesare furajării animalelor de lucru ale A.E.I.P., dar și pentru C.A.P.-urile afiliate.

Adunarea celor 76 de cooperatori nu a fost lungă nici plictisitoare deoarece acest comandament a stabilit măsurile necesare realizării unei producții fizice suplimentare, mai mare cu aproape 900 tone față de anul precedent și a unui beneficiu suplimentar de 150 mii lei, angajîndu-se și la o sarcină de 600 tone mere, pe care le vor livra piețelor străine.

La numai o oră după sedință, cooperativele Maria Mican, Susana Emeric, Florica Petruț, Ioan Ilea, Aurica Rus și nu numai ele urcaseră din nou pe scări la tăiat în livezi iar alți cooperatori transportau îngrășămintul natural la tulpina pomilor. Era ora amiezii și frigul mai cedase. Aici orice „ochi de soare“ îi aduce pe pomicultorii în livezi deși dantelăria albă a zăpezii după frumoasele coronele nu dispare repede.

DUMITRU VATAU

Să ne onorăm locul de muncă și de viață

La un calcul imediat, nivelul compensațiilor acordate lunar oamenilor muncii din Întreprinderea mecanică fină din Sinaia se ridică la 940.000 lei. Ceea ce înscamnă că într-un an valoarea lor se va ridica la 11 milioane lei. Această sumă pe care muncitorii, tehnicienii și inginerii întreprinderii se străduiesc să o recupereze în cel mai scurt timp — prin reducerea cheltuielilor materiale, printr-o gospodărire mai judicioasă a materiei prime și a energiei electrice, prin aplicarea unor tehnologii noi, moderne de fabricație care reduc consumurile specifice, prin asimilarea unor produse noi care le vor înlocui pe cele din import, prin creșterea productivității muncii etc.

În Întreprinderea de mecanică fină se produc renumitele pompe de injecție care reprezintă inima motoarelor de navă, de automobile sau autocamioane, de sonde sau de tractoare, după cum spune tovarășul Dumitru V. Ion, locțiitorul secretarului de partid. Întreprinderea face parte din rîndul unităților care și-au îndeplinit planul pe anul 1981 la toți indicatorii, ceea ce înseamnă că nu are ce restanțe să recupereze în acest sens. Cu toate acestea, muncitorii, tehnicienii și inginerii întreprinderii s-au angajat să economisească 50 tone de metal peste plan, prin aplicarea unor noi măsuri tehnico-organizatorice și prin proiectarea unor pompe de injecție care pot fi îmbunătățite și sint mari consumatoare de metal.

Dar să vedem cum pot fi recuperate în cel mai scurt timp posibilele compensații, plătite muncitorilor prin mărirea retribuțiilor și a alocațiilor pentru copii, în cadrul organizatoric al celei mai simple celule a întreprinderii: echipa. Discuțăm prin urmare cu lăcătușul Aurel Milu, șef de echipă la atelierul de întreținere și reparații, proaspăt ales secretar al organizației de partid pe secție.

— Ne-am gîndit să-i antrenăm pe toți colegii la descoperirea unor soluții noi de ridicare a productivității muncii, de economisire a energiei electrice și a gazului melan, ținînd cont că noi sintem mari consumatori la acest capitol. Întii și întii am reanalizat problema iluminatului și ne-am gîndit că dacă vom cobori sursele de lumină de la nivelul înalt al plafoanelor halelor, la nivelul fiecărui loc de muncă reducem numărul tuburilor cu neon aproape la jumătate și sporim, de fapt, vizibilitatea în timpul orelor de program. Apoi ne-am hotărît să nu mai acceptăm șarje parțiale la cuptoare, adică să folosim în întregime capacitatea cuptoarelor pe unitate de timp, pe număr de repere legate de numărul de ore necesar menținerii lor la temperaturi înalte. Fapt care duce automat la ridicarea coeficientului de productivitate a muncii și la economisirea unei mari cantități de energie electrică și de gaz metan. Ne-am hotărît, de asemenea, să reducem numărul de ore necesare executării reparațiilor, apleind la experiența și priceperea membrilor echipei. Membri de echipă care se află permanent în stare de alertă, chiar și atunci cînd se află acasă, pentru că sintem datorii să răspundem imediat la chemările întreprinderii, ori de cite ori se ivește o stare de urgență. Am hotărît, pe urmă, să prelungim viața unor dispozitive din inox, de obicei importate și care erau date la fier vechi după un timp de folosire. Mai mult, în cadrul atelierului nostru am adaptat o tehnologie specială de a turna benzi de inox, ceea ce ne scutește de alte importuri, de alte cheltuieli. Am înlocuit niște țevi iradiante, aduse tot pe valută, cu țevi de inox care dau un randament asemănător și sint produse de Fabrica de ciment din Comarnic. Dar această din urmă tehnologie comportă unele îmbunătățiri care urmează să se facă printr-o colaborare mai strînsă cu vecinii noștri de pe Valea Prahovei.

Astfel, implicîndu-ne cu toții, am descoperit soluții pentru o seamă de probleme ivite pe flux tehnologic, pentru o seamă de probleme care ne-ar fi putut lăsa în alte împrejurări indiferenți. Or, eu cred că dușmanul nostru numărul unu sint rutina și indiferența. Dacă fiecare om, la nivelul său de competență, ar face totul ca locul lui de muncă și de viață, în societate, să fie cit mai bine onorat, atunci eu cred că s-ar putea găsi soluții pentru toate problemele rămase nerezolvate în activitatea noastră de zi cu zi. Esențial este să înțelegi comandamentele societății, ale vremii, să înțelegi greuțaiile inerente prin care trece o societate industrială tînără ca a noastră și să-ți pui mîntea la contribuție. Nu să dezarmez, nu să dezertezi.

ANDREI PETRESCU

ROMANTISMUL REVOLUȚIONAR ÎN LUMINA

O noțiune perfect verticală, avind un ciudat și cutezător relief așezat invers — cu rădăcinile într-un cer cutureiat de uimire

Călătoria aceasta începe cu o poveste. A unui eșec norocos. Vroiam să aud definiția romantismului revoluționar, dacă există cumva, de la cițiva oameni care îl trăiesc și, într-una din serile acestei nehotărâte ierni, mă găseam la poarta unei importante întreprinderi bucureștene. Importantă, servind de cițiva ani cu succes — un succes pe care nu l-ar fi bănuțit înalte nici cel mai optimiști din ctitorii ei — un domeniu de vîrf al economiei naționale. O întreprindere importantă, numeroasă nu prin cifra celor care o fac să fie, numeroasă prin dăruirea, priceperea, (romantismul, poate?), iubirea lor. Primul meu interlocutor — și ultimul, cum aveam să constat — portarul din paza contractuală. Discuția s-a înfiripat repede, cum mă așteptam. „Spuneți-mi dacă există la această ora, în întreprindere, în afara celor din schimbul doi, cineva care a „uitat” să plece, de azi dimineață”. „Nici nu-i greu de spus. Sînt cițiva — nu prea mulți — din aștia care „uită”, în fiecare zi, cu regularitate, să plece. Să încep lista sau s-o închei cu directorul și inginerul-șef?” „Aș vrea să-i cunosc. Îi aștept”. „În primul rînd că o să așteptați cam mult — e devreme, nu e încă ora lor! — și în al doilea rînd că o să cam așteptați degeaba. Nu le place”.

„Ce anume nu le place?”
„Nu le place să vorbească. Am instrucțiuni precise”.
„Adică?”
„Adică să vă trimit în altă parte, fiindcă aici se muncește”.
„Despre munca lor vreau să scriu”.
„Despre munca lor scriu ei. Așa au răspuns ieri unora ca dumneavoastră”.
„Ce înțelegeți prin romantism revoluționar?”
„Îmi luați un interviu? Nu de alta, dar să știu și eu”.
„Nu chiar un interviu; dacă tot nu se poate vorbi cu nimeni...”.
„Acum e bine, văd că ați înțeles. Să spun eu cuvintele mele?”
„Chiar așa?”
„Romantismul revoluționar e dimineața, atunci cînd predau schimbul, și sînt mulțumit că n-am închis nici un ochi în post. De fapt, asta-i meseria”.
Privindu-l pe omul acela mi-am dat seama că definiția — așa cum mi-o doream la început — definiția romantismului revoluționar nu există. Dacă s-ar putea spune ceva, ar fi puțin și nu întotdeauna exact. Ca și cum am vorbi despre zbor.

Ca și cum o pasăre ar prinde glas și ar vorbi despre zbor, noi sperînd că odată, cîndva, să putem învăța să zburăm.
Așa cum în țesătura fină a uicii scoici simți zbîndindu-se marea, o simți bătînd ca o inimă, sau ca o pendulă ce poate măsura timp și spațiu, ce poate măsura spațiu și timp cu aceeași mișcare, cum simți că ar trebui o fisură — oricît de mică — într-o scoică pentru ca valurile să năvălească într-un continuu flux către tine, așa am simțit în seara aceea de iarnă nehotărîtă, seara norocoșului eșec, că ar fi de ajuns o clipă de încredere (echivalentă cu un veac de sinceritate în fața oglinzii), pentru ca o întreagă masă de oameni să năvălească, într-un flux continuu, hotărîtă să se arate cu orice preț, să iasă în lumina gesturilor și gîndurilor noastre.
Fiindcă romantismul revoluționar e o noțiune perfect verticală, avind un ciudat și cutezător relief așezat invers — cu rădăcinile într-un cer cutureiat de uimire.
Romantismul revoluționar înseamnă A FI și A FACE (verbe ce nu pot fi despărțite, cum nu poate fi despărțit sufletul de trup), A TE INDOI (indoială dialectică; dialectică — datăteare de viață).

LILIA MUNTEANU

În ziua cînd apa năpustea la abatajul 83 și Giubalcă declama din Bălcescu

La Horăști, în seara zilei cînd la abatajul 83 oamenii înfîlșiră un val de presiune, iar apa își dăduse drumul tare, rupînd tot ce găsea în cale, discutăm cu lăcătușul din subteran Gheorghe Giubalcă. Pe nerăsuflăte, pe nepregătite, a început să declame din „Bălcescu” al lui Camil Petrescu. Acest simplu miner din Motru, cu timp puțin și familie multă, aproape că știa pe dinafară piesa. Scenă cu scenă. „Bălcescu bolnav, dar nu învins, se întreabă asupra rostului existenței sale. „Mi-au lăsat un ciot de viață, dar dacă doar zece ani aș mai trăi, aș scurma prin putregăiul lor cum scurma plușul prin mărciniș”. Pentru Giubalcă, a-și duce viața fără a lupta împotriva a tot ce ne ține în loc, împotriva „putregaiului” din conștiință, pentru demnitate și progres — ar fi de neconceput. Oare nu acesta este unul din sensurile profunde ale romantismului revoluționar, azi ca și ieri? Un romantism care nu se dezlipește nici un moment de realități, nu plutește în nori și nu visează imposibilul, ci, adînc implîntat în actul cotidian, este un romantism nu al vorbelor, ci al faptelor.

La Motru-Vest, două abataje trebuiau scoase afară. Pare sim-

plu, pe hirtle. Trebuiau însă scoase cu minile sau, cel mult, cu o simplă macara de mină: un mal de pămînt închidea complet lucrarea, rocile se surpau și altă cale nu era, în cele două sute de tone (combină, transportor, secție de susținere) trebuiau mutate centimetru cu centimetru, timp de luni de zile. Mihai Parizian de la abatajul 34 cu brigada lui au lucrat atunci în noroi pînă la genunchi, deoarece apa amestecată cu argilă și nisip nu se mai putea evacua cu pompele. Trudînd luni de zile, au scos la suprafață și abatajul 21, care nu era al lor.

Cum s-au întimplat lucrurile? Cei de la abatajul 21, cînd s-au izbit de greutate, au dat bir cu fugiții. (Scuturată bine, explicația alambicată pe care am primit-o cam la asta se reducea.) Așadar, brigada lui Parizian a transportat cale de 2 km în subteran, din trolu în trolu, prin galerii cu pantă variabilă, presionate, piese de două tone care nu erau „ale lor”. Se trezeau, de la o săptămînă la alta, că galeria se îngusta. Citeodată, de sîmbătă pînă luni devenea de nerecunoscut din cauza presiunii miniere. Lucrau năclăți de noroi pînă în albul ochilor, cu sudoarea șiroid și cu picioarele

în apă pînă la genunchi. Au izbit. Mai trebuie oare explicat de ce au făcut-o? Să rămînem în actul în sine, care vorbește de la sine, neavînd nimic co-

mun cu un eroism de moment, desigur lăudabil, dar totuși de moment. A fost o răspundere liber asumată pe parcursul unor luni, a unor lungi zile și săp-

tămîni, relevînd deci mult mai mult decît noblețea unui gest măreț dar fugar, și semnificînd o atitudine în fața vieții.

LIONEL NIȚESCU

Oamenii lumină

Ora 20 și 15 minute. La Centrul de rețele electrice din orașul Tirgu Frumos, șeful de tură electricianul Brumă Alexandru urmărea cu atenție semnalele radio primite prin stația fixă. Totul decurgea normal. Deodată întunericul a inundat ca o pătură deasă orașul iar în eter vocea electricianului de serviciu de la Stația de 20 Kv a dat alarma:

— Electro 1 Tirgu sînt stația 20 Kv, anunț deconectarea la scurtcircuit a liniei electrice de 20 Kv Tirgu Frumos—Miclăușeni, de asemeni și-a liniei electrice în cablu ce alimentează zona industrială a orașului!

— Recepție, a răspuns șeful de tură, la măsurile de urgență!

În același timp telefonul a început să zbirniie. Era inginerul Vasile Palade, șeful centrului de rețele:

— Bădie Sandule, la legătura cu toți oamenii noștri fiindcă am impresia că s-a întimplat ceva grav.
Apelurile telefonice ale șefului de tură către electricieni erau întimpinate cu: imediat, vin. Soseau cu promptitudine risipindu-se la posturile stabili-

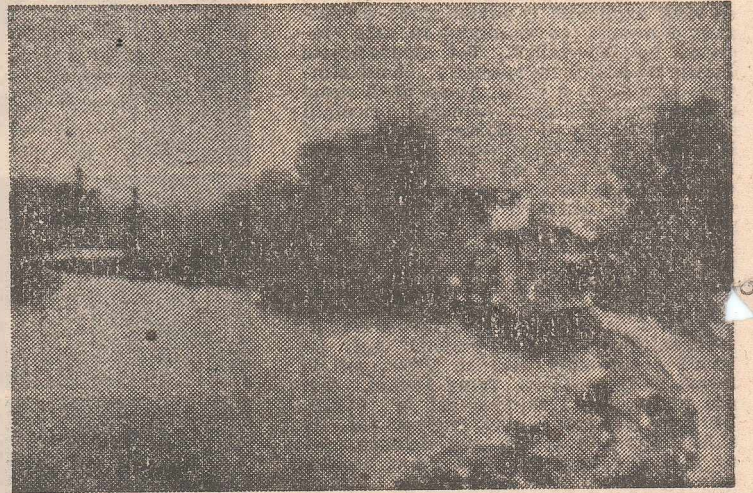
te de conducătorul unității. Întimplător mă aflam în această unitate unde Brumă Alexandru, șeful de tură, primea și raporta inginerului Palade Vasile defecțiunile raportate de electricieni. La P.T.Z. 27 (Post de transformare cabină zid), avarie I; la

L.E.S. 20 Kv (Linie electrică subterană) avarie I...

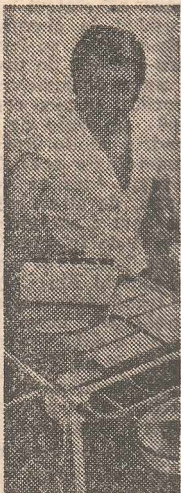
Informațiile curgeau una după alta.

Prin stația portabilă Ing. Palade Vasile primea știrile, transmitea soluțiile apoi mergea la locurile unde era mai greu.

Secretarul de partid al unității, Muncileanu Gheorghe, de pe

În 1981, la Sibiu nu a murit nici un copil

In dezbatere:

Experiența doctorului Lulay

— Vreau înapoi, urlă copilul.
— Hai, mamă, că mă grăbesc. Copilul se agăță de clanța ușii policlinicii. Mama încearcă o eschivă:
— Mai venim și miine!
— Nuuu, hai să măf stăm acum încă puțin, vreau înapoi la nenea doctoru’.
Copii care să plîngă la intrarea sau la ieșirea din policlinică, am mai văzut. Vineri 8 ianuarie mi-a fost dat să văd pentru prima dată, un copil care nu vrea să plece din policlinică.

Locul acțiunii: Policlinica de copii Sibiu

Cunosc policlinici mai frumoase, clădiri mai luminoase, dar e pentru prima dată cînd văd, pe culoarul de la intrarea unei policlinici, un brad atît de frumos împodobit. Linistea e aproape totală. La parter, în dreptul cabinetelor, firesc, copii. Urc la etaj: aceeași relativă aglomerație. Dar nu se aud plîsetele acelea lungi, chinuitoare, ca niște scheunături, nimeni (sau aproape nimeni) nu vorbește: Din stația de amplificare a policlinicii se aude vocea domoală care încheie basmul: „...și-am încălecat pe-o șa...”. Și imediat cu „v-am spus povestea mea”, începe muzica. Un fremăt ușor străbate culoarul. Parcă acum și-a amintit, fiecare pentru ce se află acolo.
— Bună dimineața zînă bună, bună dimineața Iepurilă, bună

dimineața Iuricii, arici, om cu mustați și sabie...
Un nou venit, pacient în vîrstă de vreo cinci ani, se îndreaptă, de mină cu mămica, spre un cabinet și își ocupă locul pe bancă. În timp ce mama îl dezbracă de palton, puștiul continuă dialogul cu păpușile mari de pe peretele culoarului. Și sînt acolo aproape toate personajele basmelor, nu păpuși obișnuite, ci chiar așa cum le-au văzut — probabil — la teatru: și zine, și prinți, și licurici, și arici, iar copiii nu apucă să-și dea seama dacă, ce și cît așteaptă. Oricum, înconjurați de aceste personaje, cu muzica și cu basmele ca element sonor de fond, începi să înțelegi de ce un copil preferă să mai stea „încă puțin” la nenea doctoru’.
„Cine-i nenea doctoru’?”
Doctori sînt mulți. Evident. Sînt toate felurile de cabinete și tratamente și copii care au venit aici, singuri sau aduși, au venit pentru că îi doare ceva. Cei care revin, fie și numai la tratament, știu că-i așteaptă o durere în plus — a tratamentului — față de durerea bolii. Și totuși cineva a gîndit și a reușit să elimine frica, starea aceea de panică pe care am simțit-o cu toții cînd eram copii (și unii o mai simțim și acum) numai la vederea unui halat alb. „Dacă nu ești cuminte, te duc la doctor, să-ți facă o injecție!” vechea amenințare cu efecte imediate, la Sibiu, și-a pierdut eficiența. Cine este cel care a reușit să descopere adevărul simplu al rolului medicului în

relația cu copiii și să-l imprime — în felul de a fi, în prezența — întregului personal al policlinicii?

Fișa personală:

Numele și prenumele: Lulay Iosif.
Data și locul nașterii: 14 decembrie 1936, Ghêrla.
Studii: Facultatea de medicină generală Cluj, promoția 1961.
— doctorat în medicină (Institutul C.I. Parhon — București) cu lucrarea „Tulburări endocrino-metabolice în diabetul zaharat la copii”.
Din 1967 — Sibiu.
Din 1974 — Director al Policlinicii de pediatrie a municipiului Sibiu.
Nu pare să-mi spună prea multe fișa asta personală pentru cel ce nu-l cunoaște pe doctorul Lulay. Apelez la ajutorul unui fost pacient (4 ani și 8 luni): îl arăt fotografia nr. 1. Zîmbește. „Ce vezi?” îl întreb și el începe să-mi explice, în stilul învățat la grădiniță, ușor cîntat, lungind unele silabe: „Aici îl văd pe doctorul drăguț Lulay, foarte deștept, cu un copil pe pat, umbilă la butoane și zîmbește ca să nu mai facă copilul pipi în pat”.
Mă uit încă o dată. În fotografie, doctorul e serios. Asta e! Zîmbețu! Față de carura de rugbyst, față de statura impresionantă (nu numai în raport cu copiii), față de sprincenele stufoase și arcuite ce par să imprime mai mult severitate

figurii, amintirea afectivă și efectivă a fostului pacient a reținut un singur element: „zîmbețu!”.

Lămuriri în privința zîmbețului și a eficienței economice

Interlocutor: Tovarășul doctor Dumitru Suciu, director general al Direcției sanitare a județului Sibiu.
„La 1 octombrie 1979 a fost lansat „Programul de depistare a cardiopatiei reumatismale”. Acest program prevede depistarea streptococică prin triaje epidemiologice făcute de trei ori pe an, la începutul școlilor (după vacanțe).
Rețeaua de pediatrie a orașului este condusă de această policlinică. Practic, toate creșele, grădinițele, școlile, toți copiii municipiului Sibiu sînt în grija doctorului Lulay și a celor 440 cadre medicale care asigură starea sănătății copiilor, asigură, mai departe, vitalitatea cetățenilor Sibiului.
Doctorul Lulay a introdus un stil propriu de lucru. Există un program cadru lansat de Ministerul Sănătății. În județul Sibiu s-a adaptat programul la condițiile noastre, l-am modernizat pînă la introducerea în lucru a calculatorului electronic și practicarea unei profilaxii specifice. La Consfătuirea națională de cardiologie, care a avut loc în 1981 la Cluj-Napoca,

O valoroasă sinteză științifică consacrată apărării naționale

Voluntăți „Apărarea națională în concepția Partidului Comunist Român” se înscrie prin problematica și înținuța sa științifică în rindul momentelor editoriale de referință, constituindu-se într-o valoroasă sinteză a doctrinei militare naționale

al cărui strălucit fondator este tovarășul Nicolae Ceaușescu. Studiul aprofundat al influenței reciproce dintre societate și puterea armată, această lucrare politico-militară se bazează pe o informație deosebit de bogată, pe un comentariu concludent și clarificator asupra unui domeniu de maximă importanță — apărarea patriei noastre socialiste de către întregul popor.

Desfășurând un amplu efort de cercetare, autorii Ion Coman, general-locotenent dr. Constantin Olteanu, general-maior dr. Ilie Ceaușescu, colonel Emil Burbulea și colonel Mihai Arsintescu, pun în evidență elementele definitorii ale edificiului nostru doctrinar militar clădit pe gândirea social-politică, filozofică și militară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, pe concepția apărării patriei ca operă și cauză a întregului popor.

Fructificând și valorificând experiența tumultuoasei istorii a poporului nostru, autorii au reușit să dea expresie adevărului inexorabil care atestă că din cele mai vechi timpuri generațiile înaintașe au intuit, au elaborat și au folosit cu eficiență angajarea în masă a populației la lupta de apărare a vetrei strămoșești, mobilizându-i toate resursele materiale și spirituale pentru a-i zdrobi și înfringe pe invadatori. Încă din vremea lui Burebista și Decabal apărarea vetrel noastre de viață și muncă a reprezentat o constantă a luptei armate a întregului popor.

Printr-un remarcabil efort de sinteză este pusă în evidență cristalizarea în unele lucrări apărute în epoca modernă a concepției luptei întregului po-

por la români, contribuția adusă în acest sens de reprezentanții generațiilor de la 1821 și 1848, și de cei ai mișcării socialiste. Este reliefată, totodată, activitatea Partidului Comunist Român care încă de la înființare a înscris în documentele sale programatice ideile de bază ale luptei întregului popor, pentru apărarea țării, idei care au fost supuse unei strălucite verificări și confirmări în timpul insurecției naționale, armate, antifasciste și antiimperialiste din august 1944.

Mutațiile ce au avut loc în viața economică, socială și politică, în știință și cultură, în creșterea nivelului de viață al poporului, mutații care au potențat și amplificat factorii care sporesc capacitatea de apărare a statului nostru în anii revoluției și construcției socialiste se bucură de o amplă și competentă tratare.

Meritul autorilor constă în faptul că au reușit să analizeze multilateral problemele cardinale ale dezvoltării economice, sociale și politico-ideologice ce au avut loc după cel de-al IX-lea Congres al partidului, să dea expresie factorilor care și-au pus amprenta asupra sporirii puterii de apărare a patriei. Un loc de seamă în acest tablou politico-militar, îl ocupă analiza ansamblului de principii și orientări elaborate în opera teoretică a tovarășului Nicolae Ceaușescu privind căile și modalitățile fundamentale de realizare a funcției militare a statului, de apărare armată a cuceririlor socialiste a națiunii române, vasta sa activitate teoretică și practică pe tărîmul construcției militare, al creării de condiții pentru ca toți fiii patriei care muncesc pentru înălțarea României pe calea progresului și civilizației socialiste să poată fi în măsură, la nevoie, să apere tot ceea ce au realizat cu mari sacrificii, libertatea, suveranitatea, independența și integritatea teritorială.

Occupându-se de componentele sistemului național de apărare, studiul se oprește pe larg asupra locului și rolului armatei ca pivot al puterii militare a țării. Sint puse, totodată, în evidență marile disponibilități ale trupelor de securitate și ordine publică, ale gărzilor patriotice, formațiunilor de apărare civilă și de pre-

gătire a tineretului în mobilizarea potențelor națiunii pentru a face din fiecare localitate și unitate economico-socială puternice centre de muncă, luptă și apărare.

În perimetrul unei largi viziuni este situat teul fundamental al doctrinei noastre militare, formulat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, potrivit căruia „România socialistă nu urmărește și nu va urmări niciodată țeluri agresive împotriva vreunui stat”, că în orice împrejurare poporul român „va lupta numai și numai pentru apărarea independenței și suveranității sale, împotriva oricăror încercări de dominație și aspirare, pentru a asigura națiunii noastre dreptul de a-și făuri societatea socialistă și comunistă în mod liber”.

În sprijinul acestui adevăr fundamental — nonagresivitatea politicii militare a statului nostru — sint aduse argumente istorice, juridice, politice, științifice. Extinzînd analiza asupra realităților zilelor noastre, autorii dau contur adevărului potrivit căruia apărarea reprezintă opera colectivă a întregii suflări a țării, a tuturor oamenilor muncii în calitate lor de producători, proprietari și beneficiari a tot ceea ce se făurește prin efortul lor creator.

Apărarea patriei fiind parte a construcției socialiste, ea poate și trebuie să fie înfăptuită numai în cadrul național. Din acest adevăr axiomatic rezidă responsabilitatea integrală a organelor conducătoare ale partidului și statului nostru pentru organizarea, înzestrarea, instruirea și educarea forțelor sistemului național de apărare — chezășia viabilității lui, a întăririi capacității de apărare a ceea ce rostim cu mindrie și respect — a Republicii Socialiste România.

Aparițiile prestigioase, volumul „Apărarea națională în concepția Partidului Comunist Român” răspunde unui larg cerc de preocupări teoretice și practice ale cadrelor și militarilor forțelor armate, luptătorilor din elementele constitutive ale sistemului național de apărare în efortul lor pentru îndeplinirea sarcinilor de mare răspundere cuprinse în Directiva comandantului suprem privind pregătirea militară și politică a armatei. În același timp, acest volum oferă o imagine vie asupra marilor disponibilități — economice, sociale, politice și umane — de care poporul nostru dispune în apărarea destinului său socialist, al libertății, demnității naționale, prosperității și viitorului său comunist.

Colonel CONSTANTIN ZAMFIR

Tezaur de gândire prioritară românească

Este posibilă modificarea grupelor sanguine ?

(Urmare din pag 1)

ce implicații ar putea prezenta posibilitatea modificării grupului sanguin al singelui.

În legătură cu această problemă (în să arăt în primul rînd că grupul sanguin OAB al unei persoane este caracterizat de prezența sau absența unor aglutinogene pe globulele roșii și de anumite aglutine (anticorpi) în ser. Grupul sanguin se transmite de la părinți la copii după anumite reguli genetice iar grupul nu se schimbă în tot cursul vieții. Excepție de la această regulă fac doar bolnavii de hemopatii maligne (leucemii acute), dar și această situație este o raritate.

Prin schimbarea grupului sanguin OAB se poate înțelege fie modificarea apărută în vitro prin acțiunea unor substanțe adăugate unui esanșion de singe, fie o situație biologică mult mai greu de imaginat ca posibilă. Aceasta din urmă ar produce în vivo o schimbare permanentă și definitivă a formulei genetice umane după care organele hematopoetice renouiesc zilnic și pe toată durata vieții toate elementele (antigene și anticorpi) care caracterizează grupul sanguin din sistemul OAB. Există semnalări recente în literatura de specialitate în legătură cu posibilitatea modificării în vitro a singelui sau a unor modificări temporare

in vivo. Din păcate nu am avut pînă acuma posibilitatea de a consulta asemenea lucrări. Am solicitat extrase prin corespondență și sperăm că le vom primi conform uzanțelor științifice internaționale.

Posibilitatea modificărilor de grup sanguin in vitro ar constitui, evident, o mare realizare. Prin această operație, asistența medico-chirurgicală ar avea la dispoziție cantitățile necesare de singe transfuzional lipsit de aglutinogene, deci de tip 0, adică acceptat de către orice bolnav indiferent de grupul lui sanguin.

Transformarea grupului sanguin in vivo (deci operație efectuată chiar direct în corpul uman) mi se pare o ipoteză dificilă și discutabilă, extrem de greu de realizat deocamdată chiar dacă această convertire s-ar realiza numai pentru o scurtă perioadă de vreme. Bineînțeles că o asemenea modificare ar apărea ca un adevărat eveniment medical al secolului nostru. Asta ar însemna că orice bolnav ar putea primi singe (sau țesuturi și organe) de la orice donator, sau ceea ce ar ușura considerabil terapia transfuzională, precum și chirurgia de transplantare și în general strădaniile personalului medical de a găsi donatori potriviți pentru bolnavul pe care se străduiesc să-l salveze. În lumina actuală a cunoștințelor, nu credem însă că grupul sanguin OAB, ca și alte constante biologice

umane determinate genetic, pot fi modificate în mod constant și permanent. Aceasta ar însemna în fapt răsturnarea multor legi genetice și practici diagnostice. Prudența mă face să admit totuși că știința poate rezerva surprize chiar și în acest domeniu.

— Cele spuse de dumneavoastră ne obligă oare să conchidem că transformarea grupelor sanguine este practic vorbind o operație imposibilă și că deci autorii experimentului au fost probabil martorii unor rezultate eronate ?

— Descoperirea profesorilor Papilian și Preda rămîne oricum o prioritate mondială. Ei au reușit probabil să obțină transformarea grupelor sanguine in vivo, dar aceasta numai pentru scurtă durată. Probabil că a fost vorba de o diminuare sau de o anulare in vitro și temporar in vivo a antigenelor A și B, sau ceea ce a făcut ca singele respectiv să apară lipsit de antigene, deci să fie un singe din grupa 0. Dar cum spuneam adineaori, știința poate rezerva încă multe surprize. Deocamdată, pe baza celor două comunicări pe care revista „Flacăra” a avut amabilitatea de a ni le pune la dispoziție, specialiștii noștri au început verificarea experimentalului de acum patru decenii. În laboratorul de imunoserologie au fost inițiate astfel o serie de cercetări privind acțiunea soluțiilor de pilocarpină, atropină și adrenalină, în concentrații diferite, asupra globulelor roșii și serului sanguin luate separat în tehnicile de determinare a grupului sanguin. În scurtă vreme vom putea preciza dacă este vorba într-adevăr de transformarea grupelor sanguine sau de reacții de aglutinare nespecifice. Experimentul este pasionant și intervenția revistei „Flacăra” extrem de binevenită.

Breviar științific

O NOUĂ VARIETATE DE SOIA

Un colectiv de cercetători alcătuit din inginerii Dumitru Ionescu, Florin Popa, prof. dr. ing. Tiberiu Mureșan și Stelian Denescu din București, au reușit, după numeroase și îndelungate studii și experimentări, să obțină o nouă varietate de soia, denumită de autori „Violeta” și care a demonstrat calități deosebit de prețioase. Ea are un conținut mediu de substanțe proteice de 31% și de grăsimi de 23%, iar perioada de vegetație medie este de 141 de zile. Noua varietate s-a dovedit, totodată, rezistentă la viroze și scuturare și are o producție medie de boabe de 1.945 kg/ha, deci cu aproximativ 10% mai mare decît varietatea cunoscută sub numele de chippewa, provenită din import. Titularul brevetului de invenție este Institutul de cercetări pentru plante tehnice Fundulea.

SURSĂ DE ELECTRONI CU PLASMĂ DE PUTERE

Este o invenție deosebit de importantă și cu largi aplicații în tehnică. Volumul plasmelor este delimitat la zona fasciculului de electroni rapizi, în scopul asigurării unui randament ridicat al descărcării. Sursa de electroni, conform invenției, utilizează un electrod metalic suplimentar de potențial flotant, care asigură menținerea plasmelor numai în regiunea străbătută de fasciculul de electroni rapizi, fără consum de energie, determinînd o creștere a randamentului de descărcare. Electrodul metalic suplimentar de potențial flotant ecranază termic peretii incintei și protejează suprafața catodului de acțiunea vaporilor și picăturilor metalice degajate. Sursa de electroni cu plasmă oferă perspective noi în tehnologiile de topire-turnare ale metalelor și aliajelor greu fuzibile, în tratamentele termice și termochimice, în operațiile de sudură și rafinare, precum și în alte activități ce necesită puteri mari. Titular de brevet: Institutul central de fizică București, autori: dr. fizician Constantin Popovici, fizician Mihai Băișescu, fizician Nicu Ceaușescu, fizician Elena Avram, Gusti Ionescu, inginer Alexandru Asoltanei și inginer Grigore Bucur.

MEDICAMENT ÎMPOTRIVA STĂRILOR DE SURMENAJ

Medicamentul are ca scop obținerea unei acțiuni trofice de stimulare a eforturilor intelectuale imediate. Produsul se recomandă de asemenea prin efecte biostimulatoare generale, de refacere rapidă a funcțiilor biochimice și de normalizare a acestora pentru o durată mai mare de timp. Medicamentul conține în diferite proporții: acid ascorbic, glutamat de sodiu, acid fosforic, fosfat disodic, polen, extract uscat, purificat de propolis cu conținut de 5% flavoneide specifice, lecitină. Autori: dr. biochimist Constantin Nistor, dr. chimist Silvia Barbu, biolog Alexandru Căcoveanu, chimist Maria Onișor și Victoria Nistor. Titular de brevet: Întreprinderea de medicamente București.

Renumele incede întotdeauna cu un nume

Cred că nu există bucureștean care să nu fi vizitat măcar unul din restaurantele Capșa, Cina, Lido, Flora, Union sau Modern și să nu fi remarcat în aceste prestigioase unități curățenia și grija pentru buna servire a consumatorului. Lucruri, credem noi, binecunoscute. Ceea ce se știe mai puțin este că aceste restaurante și hoteluri sint grupate în jurul complexului Flora care numără nu mai puțin de 35 de unități. Ceea ce de asemenea nu știe consumatorul este că, pentru a doua oară consecutiv complexul Flora a cîștigat întrecerea socialistă organizată în cadrul I.T.H.R. București, întreprindere care patronază și dirijează nu mai puțin de 5 complexe. Informăm cititorii că partenerii de întrecere erau unități bucureștene de prestigiu și, ca atare, nu a fost prea ușor să cîștigi lupta doi ani la rînd, concurînd cu localuri de renume ca Ambasador, Athénée Palace sau Pescăruș. Acesta este motivul pentru care l-am vizitat pe directorul complexului Flora. Primul lucru care, sincer să fim, ne-a impresionat, a fost că directorul complexului Flora a susținut de la bun început că marele merit în această bătălie revine în totalitate lucrătorilor: bucătari, ospătari, recepționeri, responsabili de unități, care au muncit cu abnegație

și devotament. Lor trebuie să le mulțumesc, pentru că fără ei orice inițiativă ar fi rămas fără ecou.

Aflăm cu acest prilej că întrecerea a fost cîștigată cu 91 de puncte față de al doilea clasat, C.H.R. Ambasador. Înainte de a-l întreba pe directorul complexului Flora despre secretul succesului, ne-amîntim cu plăcere că unitățile sus-menționate au fost cotate cu note bune și foarte bune în topul restaurantelor inițiat de revista „Flacăra”.

— Prima grijă a noastră, își continuă gândurile interlocutorul, a fost buna organizare a unităților. Asta înseamnă funcționarea perfectă a agregatelor, curățenia exemplară, servirea perfectă. Nu mă refer în mod expres la dialogul client-ospătar, ci la știința de a decala servirea felurilor de bucate de așa manieră încît clientul să nu aibă niciodată senzația de sațietate, ci, dimpotrivă, să se ridice de la masă ușor și bine dispus. Apoi, ne-am stîlat personalul, începînd cu bucătarii. Să-i numim: Ion Samoilă, Ion Zidaru, Ion Tutilă, sau Elena Dumitrescu, maștri de faimă atît în prepararea bucatelor cît și în combinarea lor, pentru că un bun bucătar este acela care știe să combine, să inventeze, să diversifice. În al treilea rînd am numit șef de

unitate specialiști ca Ștefan Lăzărescu, de la Capșa (dumnealui ne corectează că se cheamă București, iar noi insistăm că tot Capșa se cheamă și-i propunem un test telefonic: să întrebăm la întâmplare orice abonat unde este restaurantul Capșa și unde București. Preopinatul nostru se declară învins încă din start) și enumerarea continuă. Gh. Giogia de la Cina, Ștefan Serban și Marin Iorga de la Lido, Florin Niculescu, Ștefan Vlăduț, Ion Mureșan de la Flora, Marin Călugăreanu de la Modern pentru a-i numi numai pe cei de la marile unități, meseriași care-și fac de cine stă datoria. Ne-am ocupat serios de permanenta educare a tuturor oamenilor din subordine, conștienți fiind că în meseria noastră tentațiile sint mari. Ne mindrim că, în 1981, pe întregul complex Flora debutul a fost zero. Trebuie să mai reținem că anul trecut am avut 631.000 zile turist, din care 337.000 au fost străini. Iar dacă menționăm că pe întregul complex am avut doar 22 de reclamații pe care le regretăm, trebuie să recunoaștem că nu e vorba de o cifră îngrijorătoare, avînd în vedere că fiecare client care intră în hotel sau în restaurant poate fi un potențial nemulțumit. După cum vedeți, vorbesc mai mult despre restaurante, dar asta nu înseamnă că munca hotelierilor e mai puțin importantă. Dimpotrivă, prima impresie pentru turist este camera de hotel. Dacă-l nemulțumește,

vine supărat la masă și gilceava e gata. În materie de camere de hotel nu am acceptat nici o concesie. Fie mică, mare ori apartament, trebuie să strălucească și să creeze o atmosferă care să te îmbie să mai vii. La ora actuală, la toate recepțiile din hoteluri avem oameni pregătiți, care pot conversa cel puțin în două-trei limbi. Mai notați că la marile restaurante, șefii de sală vorbesc două-trei sau chiar patru limbi străine și au o finută impecabilă. Aprovizionarea noastră este destul de bună, dar nu foarte bună, motiv pentru care am lăsat și libera aprovizionare, emulînd deci spiritul gospodăresc al șefilor de unitate. De notat două nume: Gh. Giogia de la Cina și Gh. Lăzărescu de la Capșa.

Pe acest din urmă capșist, cum ne place nouă să-i spunem, îl cunoaștem foarte bine. Îi știm activitatea de jumătate de secol numai și numai la Capșa, local pe care-l cunoaște pe milimetru pătrat, dar mai ales are ce povesti despre atmosfera și viața de altădată a celebrului local bucureștean, motiv pentru care îl vom mai vizita. Chiar grabnic, nu de alta, dar e-n pragul pensionării. Pînă atunci, dumneavoastră, tovarășe director, îngrijiiți-vă pentru cîștigarea întrecerii pe anul în curs, dar nu uitați să redați Capșei vechiul nume care s-a transformat de mult în renume.

DAN BIRLADEANU

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

Insomnie lângă destinele țării

„Noi nu revendicăm ranguri aristocratice în viața internațională“

Un loc cardinal în concepția lui Nicolae Titulescu privind normele de natură să guverneze relațiile dintre state îl ocupau principiile independenței, suveranității naționale, integrității teritoriale, egalității juridice depline în drepturi, neamestecului în treburile interne și externe, renunțării la folosirea forței și amenințarea cu folosirea forței. Omul politic și diplomatul român a înțeles că lupta între nou și vechi, în acest domeniu, era angajată și urma să se desfășoare, deopotrivă, alături pe terenul recunoașterii de jure, cât și pe acela de facto a acestor principii.

În numele justiției și al moralei internaționale, al drepturilor și aspirațiilor istorice ale poporului român, Nicolae Titulescu s-a ilustrat ca un adevărat tribun al acestor principii, afirmându-le și reafirându-le cu vigoare și perseverență, într-o expresie de profundă demnitate, în care patriotismul și universalismul își găseau o armonioasă echilibrare. Analele marilor organizații și conferințe internaționale interbelice consacra un loc proeminent atitudinilor sale ferme și consecvente în această direcție, înscriindu-le ca un element de referință în lupta pentru afirmarea și consolidarea legalității internaționale. Căci — și faptul se impunea subliniat — asemenea principii și norme ale relațiilor dintre state erau afirmate de Nicolae Titulescu cu jumătate de secol în urmă, într-o lume în care dreptul internațional contemporan de-abia își cristaliza orientările, structurile și conceptele într-o lume în care divergențele privind competențele dreptului intern și competențele dreptului internațional pe diferite probleme și în diverse domenii erau departe de a fi rezolvate și în care tendințele extreme, ale celor care exacerbau fie competențele unuia, fie competențele altuia, nu-și găseau echilibrul și armonizarea necesare.

„Sînt extrem de numeroase capitolele activității acestui prodigios diplomat care ne uluie pe toți cei prezenți la Geneva — declara juristul și diplomatul René Cassin, laureat al Premiului Nobel pentru pace. Ceea ce era admirat cel mai mult la Titulescu a fost strădania sa neîntreruptă pentru a se căuta organizarea unui sistem de relații internaționale bazat pe echitate, egalitate și respect reciproc. Din păcate, Liga nu a reușit decît în prea mică măsură să aducă la îndeplinire țelurile pentru care a fost creată. Acest imbroglu istoric nu poate diminua meritele celor care — în mod sincer și perseverent, cum au fost Herriot, Briand, Barthou, Titulescu — au vrut să așeze națiunile într-un sistem de siguranță care să le ferească de spectrul războiului. Apreciez că acțiunile lui Titulescu au fost menite să anime la Liga Națiunilor o rezistență, o solidaritate și o atitudine hotărîtă împotriva agresiunilor fasciste și a războiului“.

GEORGE G. POTRA

„Noi nu revendicăm ranguri aristocratice în viața internațională; în schimb vom renunța niciodată la egalitatea cu ceilalți, așa de greu cîștigată“.

„Niciodată România nu va renunța nici la cea mai mică parte din dreptul pe care l-a cîștigat prin suferințele îndurate în timpul marelui război și nu va accepta niciodată să se dispună de soarta ei fără să fie consultată sau să-i fie impuse hotărîri cu care nu va fi fost de acord“.

„Noi sîntem dornici de pace. Dar știm că pacea reală își are izvorul în încredere și încrederea își are izvorul său în stabilitate. Prima stabilitate pe care un stat o caută, nu în interesul său egoist, ci în interesul general, este stabilitatea frontierelor sale.“

Un stat este membru al comunității internaționale. El are datorii de îndeplinit față de aceasta. Or, atîta timp cît incertitudinea plutește în jurul chestiunii frontierelor unui stat, munca cu randament deplin pe care o cere comunitatea internațională nu este posibilă. În adevăr, s-a substituit în aceste condiții problemelor vieții zilnice, care în ultima analiză se confundă cu aceea a statului, o problemă politică neliniștitoare, care ține în suspensie viața națiunii. În epocile de pace care au precedat marelui război, nici o preocupare de frontiere nu intra în calculele vieții cotidiene. Numai războiul a venit să tulbure liniștea popoarelor în ce privește soarta frontierelor lor.

De la noile tratate de pace, grație unei exagerări și unei violente blinde făcute asupra anumitor dispozițiuni nevinovate, s-a creat pentru o anumită categorie de state un regim bizar și special.

Chestiunea frontierelor lor poate fi discutată oriînd între patru ochi sau în public. Sub condiția doar că se afirmă că se va recurge la mijloace pacifice, există azi dreptul de a se cere pe față mutilarea unui stat. Și acela care refuză să se preteze la un asemenea joc riscă să se vadă acuzat că amenință pacea sau că nu este în sufletește de spiritul internațional.

Dacă nu se cere unui stat să se sinucidă prin persuasiune, era de neînchipuit ca o reacțiune să nu se producă. Din moment ce frontierele pot fi amenințate în timp de pace, este legitim ca ele să poată fi garantate fără să se poată vorbi de perspectiva de război“.

„Nu există țară care să fie dispusă să cedeze nici un milimetru din teritoriul său altfel decît constrînsă prin forță. Mai mult, nici o țară nu va consimți să facă sacrificiile necesare pentru a ajunge la o înțelegere internațională echitabilă privind schimburile și materiile prime decît în măsura în care ea va fi sigură că teritoriul său nu va fi atins.“

Intangibilitatea frontierelor este deci condiția primă a înțelegerii internaționale.

De altfel, ce este o frontieră dacă nu o piedică în trecerea oamenilor și mărfurilor? Cu cît este mai mult amenințată cu atît este mai mult apărată prin agra-

varea piedicilor deja existente. Cu cît ești mai sigur de păstrarea frontierei, cu atît vei fi mai dispus să ușurezi circulația economică.

Am susținut întotdeauna că nu revizuirea frontierelor, nu deplasarea rîului pe care-l constituie frontiera, ci spiritualizarea frontierei prin distrugerea piedicilor pe care ea le reprezintă va face fericirea națiunilor.

De altfel, v-ați întrebat vreodată cîți sînt cei pe care frontierele actuale îi neliniștesc? (...) Totuși este de neconceput să vrei să provoci o tulburare planetară pentru a da satisfacția unora în detrimentul altora.

De altfel, pe ce se bazează aceste pretenții la teritoriul altora? Pe așa-zisul drept istoric. O națiune a fost aservită și a trăit timp de secole sub jugul străin, o altă a fost împărțită fără jenă în profitul terților. Tratatelor de pace dau libertate primei și asigură renașterea celei de-a doua. Cei ce s-au văzut privați de teritoriu în aceste condiții se vîlcăresc în mod zgomotos. Întreb: factorul timp, în măsura în care a jucat în domeniul nedreptății, prin ce poate el să creeze dreptul istoric și, în măsura în care a jucat în domeniul dreptății, nu poate el să creeze nici un drept de nici un fel?“

„Frontierele actuale ale Europei centrale sînt rezultatul unei evoluții de secole, al unui proces de justiție. Chestiunea frontierelor Europei centrale este un proces sfîrșit și nu un proces care trebuie să înceapă res judecate.“

Cererea [...] de a ceda un centimetru pătrat din teritoriul [...] este nu numai un act ilegal, dar și un act ostil, fiindcă constituie o imixtiune în afacerile interne ale unor țări suverane. Persistența în actele de ostilitate de această natură, de parte de a pregăti pacea, pregătește războiul; căci dacă revizuirea nu poate să se facă decît cu consimțămîntul statelor interesate, și dacă acest consimțămînt este refuzat net, ce înseamnă cererea de revizuire dacă nu masca sub care se ascund tendințe agresive?

Iată de ce am susținut totdeauna că revizuirea înseamnă război.

Eu vreau pacea, sînt slujitorul ei devotat și credincios. Iată de ce sînt anti-revizionist“.

„Afirm, în ceea ce mă privește, că revizionismul și terorismul nu sînt totuși lucruri distincte.“

Există între ele legături de filiație, care le unesc ca pe tată de copilul său.

Din cauză că revizionismul tulbură oamenii în ceea ce privește justiția sortită lor, brațele se înarmează pentru a înfăptui hotărîrile unor spirite exaltate.

Pentru acest motiv, în locul revizuirii fruntariilor ca mijloc de menținere a păcii, am propus întotdeauna, acorduri sincere și leale de la nașune la nașune, acorduri care să remedieze cele mai urgente neajunsuri“.

Continuîndu-și corespondența cu doamna Adina Olmazu aflată la Petrograd, Take Ionescu îi scria în mod amănunțit despre viața politică de la Iași și despre contactele sale diplomatice cu reprezentanții Antantei.

O principală grijă era aceea a convocării Camerei și Senatului pentru a vota reforma agrară și reforma electorală. Teama sa era că un grup de senatori nu se vor prezenta la Senat, făcînd astfel, prin absența lor, să împiedice votarea celor două reforme, pentru care erau necesare două treimi din numărul deputaților și senatorilor. Se aștepta totodată și o schimbare sau cel puțin o largă remaniere a guvernului, care urma să fie prezidat tot de către I. C. Brătianu. Take Ionescu era în același timp preocupat și de plecarea sa la Petrograd și apoi la Paris și Londra, dobîndind între timp convingerea că războiul va mai dura.

Proiectul reformelor a fost susținut cu multă însuflețire de Ion I. C. Brătianu, de Barbu Delavrancea și de Take Ionescu, fiind combătut de C. Argetoianu și A. C. Cuza. Votul Camerei, și mai ales al Senatului, inspira lui Take Ionescu o serioasă grijă.

La baza tuturor acestor infamii el vedea în primul rînd invidia și dușmănia împotriva sa, determinate de succesele sale.

La 7/20 iunie el o informa că a scris un articol entuziast despre Grecia, al cărei prim-ministru era E. Venizelos, credinciosul său amic din arena diplomației. Importante sînt îndeosebi cele două scrisori din 7/20 iunie și 8/21 iunie, referitoare la sosirea și primirea voluntarilor ardeleni din Rusia care urmau să ia parte la luptele de la Mărășești și Oituz. Prin intrarea acestora în armata română el vedea unul din marile acte de patriotism și eroism ale timpului care depășea și întinca toate meschinăriile vieții politice.

Scrisorile menționate relevau totodată marea admirație a lui Take Ionescu pentru luptătorii ardeleni, și îndeosebi pentru Octavian Goga și pentru conducătorul voluntarilor, avocatul Victor Deleu din Sălaj, ca și însuflețitele sale speranțe în înnoirea vieții politice românești prin intervenția și contribuția ardelenilor.

VASILE NETEA

„Unica preocupare o am numai pentru țara mea“

Luni dimineața 29 mai (11 iunie)

„Ieri la Cameră a fost un adevărat infern. S-a pronunțat un singur discurs... Am să cer astăzi să se țină ședințe de noapte sau de dimineață, fiindcă altfel nu vom mai putea sfîrși niciodată (în mod normal ședințele se ținau numai după amiaza). Acum pot să-ți spun că vom avea o schimbare de guvern. Este imposibil să nu fie cel puțin o largă remaniere, și după aceasta voi fi liber, atîta cît pot eu să fiu sigur. Iată ce trebuie să se întimple. Camera trîncănește și va trîncăni încă multe zile, dar ea va vota. Senatul sau se va întruni și va vota — acolo nu este loc pentru trîncăneli — sau nu se va întruni. În tot cazul după aceea va urma criza. Este posibil ca eu să fac parte și din noul guvern, dar nu știu încă în ce calitate. Îndată după aceea voi pleca la Petrograd și de acolo în Franța...“

Iași 7/20 iunie 1917

„Astăzi la Cameră au vorbit treizeci de oratori, dar în această seară valul s-a golit. Miine vorbește Delavrancea, și nu mai rămîne apoi decît raportorul, Brătianu și eu. Sîmbătă discuția generală va fi terminată și duminică sau luni va trebui să începă discuția pe articole. Cel mult ar mai putea dura pînă marți. Va începe apoi Senatul. Dar acolo situația este cu totul alta. Acolo nu este o avalanșă de discursuri care ne așteaptă, dar încă nu se știe dacă Senatul se poate întruni în numărul necesar și dacă nu, nu se știe ce se poate face. De două săptămîni lumea noastră politică este tulburată de această chestiune iar eu sînt mai mult decît toți ceilalți.“

S-ar putea chiar ca guvernul să fie schimbat, și s-ar putea ca într-o săptămînă sau zece zile eu să nu mai fiu ministru. Tu știi bine că aceasta îmi este egal, sau din contra. Dar îți spun acestea pentru ca tu să înțelegi cum totul aici a fost altfel de cum aș fi voit eu și că toate calculele au fost răsturnate, și totodată cît de mult eu mă simt nevinovat de tot ceea ce s-a întimplat și că este posibilă chiar o criză de guvern și că ea este ultimul lucru pe care l-a voit Brătianu convocînd Parlamentul. El îmi spune și îmi repetă în fiecare zi că a avut teamă de a convoca Parlamentul, că eu am văzut just cînd m-am opus, și cît de mult regretă de a nu fi ascultat de avizul meu. El a făcut acum să se vadă slăbiciunea sa, lipsa sa de autoritate în partidul său; el ne-a expus aceste discuții fără sfîrșit și m-a făcut să pierd lună după lună (e vorba de timpul în legătură cu plecarea sa)...“

Soarta mea continuă să fie neschimbată. Eu găsesc în fața mea aceeași coaliție pe care am întîlnit-o în întreaga mea viață. Sînt șase senatori cari realmente complotază împotriva mea. Sufletul complotului este C. Argetoianu, care este atît de personal (interesat personal). El vrea să fie ministru cu orice pret. Pentru aceasta el e în stare să pună foc la tot. În această lume de pătimăși, de egoiști și de ariviști, în această lume de oameni cari nu se gîndesc decît la ei, eu fac impresia unui iluminat sau mai degrabă a unui imbecil. În tot cazul a unui om norocos.

Închibule-ți, între altele, că Argetoianu mergînd la rege pentru a se plînge de Brătianu l-a spus că eu sînt mai vătămător decît acesta. Drăguț partid, nu-i așa?...“

Dar eu am devenit acum filozof. Nu mă mai supăr ușor, fiindcă nu mai doresc nimic. Mi-am părăsit toate ambițiile. Dacă

țara mea ar cunoaște puritatea inimii mele de astăzi, ar putea face cu mine lucruri nemaipomenite. Eu nu mai am nici o preocupare (egoistă) nici pentru mine, nici pentru partidul meu. Unica preocupare o am numai pentru țara mea. Gîndirea mea e contra intrigilor, calomniilor care sînt genul lui Argetoianu. Apropo, se pare că alaltăieri am fost înjurat la Cameră ca într-o circumă. Cel care m-a înjurat a fost Cuza (A. C. Cuza) profesorul de la Iași (adversar și el al reformei agrare și detractor al lui Take Ionescu), un om ignorant și nebun. Și majoritatea liberală era incințată și ridea să se prăpădească. Eu mi-am păstrat calmul căci știam ceea ce urmează să se petreacă. Altădată ași fi fost indignat, acum nu, rămînd de o indiferență absolută. Deslănțuirea împotriva mea a fost provocată de o cauză recentă. Tu știi că Vandervelede, socialistul belgian, a fost aici. Or, eu n-am mai voit să fac ca la voiajul lui Albert Thomas, și am rostit un discurs pe care ți-l trimit aici. Tu vei vedea că el este unul din cele mai bune. (Discursul a constituit un elogiu pentru Belgia eroică.) În general eu nu sînt mulțumit de discursurile mele, dar de acesta trebuie să fiu, căci într-adevăr o merită. Succesul meu, care a fost foarte mare, a ridicat din nou pe toți adversarii împotriva mea. S-ar părea că aceasta este foarte natural. Eu sînt foarte mulțumit de discurs. Aceasta cel puțin nu mi-o poate lua nimeni.“

Îți trimit deasemeni un articol pe care l-am scris asupra Greciei. El se citește (la Iași) în această seară. Am pus în acest articol o bucată din inima mea). Eu îl iubesc pe Venizelos (Eleutherie Venizelos, primul ministru al Greciei) nu numai fiindcă îl admir, dar fiindcă el este de asemenea omul împotriva căruia se coalițează toți incapabilii. Pe lângă aceasta, eu am puțini admiratori mai sinceri decît acesta. Și apoi el mi-a dat șase din cele mai frumoase zile din viața mea“...“

Miine va fi aici o frumoasă sîrbătoare; se vor primi transilvănenii prizonieri în Rusia care vin să lupte alături de noi. Ei sînt aproape 1500 — sînt în total 30000, dar rușii nu vor să rămînă în pierdere, fiindcă ei au nevoie de ei pentru lucrări. Noi am putea avea 12000). Aceștia sînt oameni bravi. Gîndește-te că ei sînt prizonieri, deci că ar putea aștepta sfîrșitul războiului în toată siguranța. Și ei preferă să vină să moară la noi. Și încă! Dacă ei cad prizonieri la austrieci ei vor fi spinzurați ca trădători. Este eroic! Ce devotamente n-a provocat acest război în lume! Eu stau adesea și mă gîndesc la grandoaare evenimentelor pe care le traversăm. Și de flecure dată mă întreb, cu ce drept noi ne ocupăm încă de persoanele noastre, de egolmele noastre și chiar de propriile noastre suferințe. Ah, ce grandoaare e în jurul nostru... Dar în țările din occident. Dar în America care se aruncă în război numai din sentimentul datoriei. Există în aceste sacrificii o frumusețe care n-ar fi putut fi niciodată bănuită...“

1) Articolul a fost publicat în ziarul „Evenimentul“ de la Iași.

2) În toamna anului 1913 Take Ionescu a fost invitat de Venizelos la Atena pentru a media pacea între greci și turci. Cu această ocazie, în urma succesului obținut, diplomatul român a fost proclamat cetățean de onoare al Atenei și doctor honoris causa al Universității, și a fost decorat cu o înaltă decorație de către sultanul de la Constantinopol.

3) Take Ionescu nu cunoștea la acea dată situația exactă a numărului voluntarilor.

PRIMATUL PROCENTELOR SAU AL CALITĂȚII ?

În urmă cu câteva luni semnalăm câteva din implicațiile — prezente sau viitoare — ale unor modificări făcute în planul de învățământ în ceea ce privește predarea limbilor străine în școală. Ca și atunci, pornim și de astăzi de la premisa că sistemul de învățământ este un sistem viu, în permanentă transformare, tinzând continuu către structura optimă, perfect funcțională în cadrul unei anumite societăți, la un moment dat. Așadar, mersul înainte al societății înșasi antrenează transformări inerente în toate sistemele care o compun, deci este firesc să asistăm la schimbări și în cadrul sistemului de învățământ, alături în ceea ce privește modul său de organizare și în conținutul lui. Cu conștiința că dialogul dintre factorii de decizie și beneficiarii deciziilor luate este o legitime a societății noastre socialiste și în același timp garanția transparenței în fapt a relației indestructibile dintre teorie și practică, angajăm o discuție cu o serie de cadre didactice și inspectori ai I.S.M.B. privind configurația actuală a raportului dintre promovabilitate și calitate în învățământul școlar.

UN SEMN DE ÎNTREBARE

Unul dintre conceptele de bază ale politicii actuale a partidului nostru este acela de calitate. În cadrul școlii, calitate înseamnă în ultimă instanță absolvenți bine pregătiți profesional și științific, care să se poată integra rapid și eficient în producție sau într-o treaptă superioară de învățământ. Concluzii privind promptitudinea acestei adaptări nu se pot trage însă decât în timp, printr-o operație de generalizare a unor observații individuale, operație în care trebuie să se țină seama și de o serie de factori obiectivi: experiența profesională ce se dobândește treptat, profilul moral al tinărului etc. Un indiciu mult mai la îndemână în acest sens îl constituie procentele de promovare, această cuantificare periodică a rezultatelor școlare. Dar, iată că aici se ivește paradoxul: în vreme ce procentele de promovare vădesc în ultimii ani o curbă ascendentă, ce tinde tot mai strâns către 100 la sută, testarea cunoștințelor elevilor la promovarea într-o nouă treaptă de învățământ sau, pur și simplu, testarea frontală întreprinsă periodic în unitățile școlare, demonstrează o curbă descendentă.

Să vedem cum răspund copiii noștri — promovați dintr-o clasă în alta în proporție de aproximativ 90-100 la sută — la aceste teste de verificare a nivelului lor: „La clasa a IX-a a profilului mecanică am dat la începutul anului un test de verificare a cunoștințelor dobândite în clasele anterioare la matematică pentru a-mi putea stabili o metodologie adecvată nivelului lor de pregătire. Rezultatele au fost de-a dreptul înfricoșătoare: cam 50 la sută din elevi nu cunoșteau la acea dată tabla înmulțirii cu zero! (prof. FLORIAN POPA, Liceul Industrial „Electronica”). „Nivelul de pregătire a elevilor înscriși la prima treaptă de liceu reflectă multe goluri în cunoștințe. O dovadă este și coeficientul mare de note sub 5, sau chiar sub 4, obținute la probele de verificare, mai ales la anumite profiluri cum sunt cele de construcții, mecanică.” (prof. TEODORA STANCIU, Liceul industrial de construcții nr. 3 — Alexandria).

Relatări de acest fel s-ar putea înmulți, firește însă că nu se întâmplă numai așa. Totuși un semn de întrebare se impune de la sine...

DESPRE O ANUME CONTRADICȚIE

Este cunoscut faptul că ideea diminuării și, treptat, a eliminării eșecului școlar este cuprinsă încă din 1973 în documentele de partid și dezbătută de către M.E.I. într-un Studiu privind ridicarea nivelului general la învățatură și lichidarea repetenței la învățământul primar. Acest deziderat se înscrie firesc pe linia efortului general de rentabilizare și de creștere a eficienței muncii în toate sectoarele de activitate. Realizarea lui presupune trecerea la o nouă calitate în învățământ, ceea ce constituie un proces, care trebuie pregătit și condus printr-o serie de măsuri menite să creeze cadrul necesar eforturilor convergente ale tuturor factorilor.

Încercăm să aflăm cauzele nepotrivirii dintre cifrele procentuale în care se reflectă (sau cel puțin ar trebui să se reflecte) nivelul de pregătire a elevilor și rezultatele concrete obținute în confruntări cu caracter de verificare unitară, la nivel național. „O condiție fundamentală pentru asigurarea succesului școlar o constituie modul cum se face demararea în procesul de învățământ în clasa I. Se constată că numărul cel mai mare de corecții apare an de an la clasa I, în primul trimestru al anului școlar. Aceasta este o perioadă extrem de importantă, în care se face o operație de triere naturală a capacităților intelectuale ale copiilor.” (Inspector LARISA SERDEAN, I.S.M.B.) „Până nu demult exista posibilitatea legală ca unii copii, care nu reușeau să facă față cerințelor cuprinse în program, să poată fi retrași în cursul anului școlar, urmînd a fi școlarizați în anul următor tot în clasa I. Acest sistem ne era de folos, el venea în completarea acțiunii de triere pe care o fac comisiile speciale cu toți preșcolarii, în vederea înscrierii în clasa întâi. Este foarte important ca, în condițiile în care clasele au efective foarte mari, toți copiii să fie apți pentru a fi încadrați în învățământul de masă. Cu copii normali procentul de promovare poate fi de 100 la sută” (Inspector PETRUȚA GAZDARU, ISMB) „Colectivul de elevi al clasei este în mod firesc eterogen. De aici s-a născut necesitatea tratării diferențiate a copiilor

în procesul de învățământ. Uneori se înțelege greșit această noțiune, considerîndu-se că se poate lucra concomitent cu elevii obișnuiți și cu copii cu intelect sub limitele normale de dezvoltare. Evident, riscul acestor cazuri crește odată cu creșterea numărului de elevi. Prezența fie și a unui singur astfel de elev într-o clasă de 40 și peste 40 de copii face ca lucrul diferențiat la clasă să se transforme într-o simplă lozincă.” (Inspector GEORGETA VASILE, I.S.M.B.) „Ar fi necesar ca măcar la clasele ciclului primar colectivele să nu fie mai mari de 32 de elevi.” (Larisa Serdean) „A lucra diferențiat în clasă nu înseamnă numai a scoate din impas elevii slabi ci și a ne ocupa de cei buni și foarte buni, de așa numitele „virfuri”. Or, în ultima vreme, preocupată de asigurarea parcurgerii programei cel puțin la nivelul minim pentru a asigura o promovabilitate cât mai aproape de cerințe, uităm adesea de acești copii înzestrați.” (Georgeta Vasile) „O altă cauză a pierderilor școlare, ce se constată mai ales după încheierea ci-

„Un principiu de bază al activității noastre este educarea prin muncă și pentru muncă a elevilor. Dar nu ne abatem oare de la acest principiu prin actuala structură a sistemului de învățământ? Să spunem lucrurilor pe nume: începînd din anul școlar trecut nu mai avem elevi repetenți la sfîrșit de an, ci aminați la 1, 2, 3... 7 obiecte. Înscrierea la treapta I de liceu este obligatorie. Programele școlare sînt încărcate, ca și prevederile planului de învățământ. Nu obișnuim noi oare în felul acesta pe elevi cu „legea minimului efort”?...” (Gheorghe Călugărița). „Desigur că în aceste condiții intervine acea „inhibiție de protecție”, mai ales la elevii mediocri. Apar astfel uneori dezinteresul pentru școală, frecvența slabă la ore etc.” (Larisa Serdean) sau „o specializare forțată. Elevul optează prin forța împrejurărilor pentru acele obiecte care îl interesează deosebi, sau care îi sînt necesare la susținerea unor examene, de pildă. Or, aceasta contravine dezideratului de a forma specialiști cu o pregătire multilaterală.” (Gh. Călu-

noastră. Celebra teorie a mulțimilor, cu atît de controversată ei introducere la ciclul primar, a devenit astăzi o achiziție ușoară și firească pentru preșcolarii de grupă mare, „dar, acum patru ani, am organizat săptămînal cursuri cu cei 2.700 de învățători și profesori din București, în afara recitărilor obișnuite, dirijîndu-l pas cu pas în noul mod de predare a cunoștințelor. Astăzi, majoritatea cadrelor didactice aplică în mod curent în predare metodele activ-participative. Cei mai mulți au manifestat mult entuziasm, preluînd din mers noul sistem.” (P. Găzdaru) „Ceea ce lipsește din pregătirea cadrelor noastre didactice nu este în nici un caz pregătirea științifică, ci poate pregătirea metodică. Și cum ar putea fi altfel cînd în instituțiile care pregătesc cadre didactice (universități, institute pedagogice, licee pedagogice) nu se acordă suficientă atenție acestui capitol.” (Gh. Călugărița). Și cînd, am adăuga noi, în liceele pedagogice, la clasele a IX-a și a X-a au dispărut din catalog obiecte precum desenul, lucrul manual, muzica. Oare viitorii învățători și viitoarele educatoare se vor putea dispensa de aceste cunoștințe?

ACTIVITĂȚI AȘA-ZISE „RECUPERATORII”

Desigur că lista neajunsurilor nu s-a încheiat și, iarăși, desigur că nu sînt numai neajunsuri în învățământ, ci și reușite. Dar, judecînd lucrurile în plan larg, pe baza unor rezultate palpabile, există o distanță inacceptabilă între ceea ce spun cifrele procentuale despre calitatea pregătirii elevilor noștri și ceea ce demonstrează ei la diferite concursuri, de pildă. Lichidarea repetenței la ciclul primar și diminuarea pierderilor școlare în etapele următoare rămîne încă un scop atins doar în procente! Aceste disfuncționalități nu constituie totuși o taină pentru factorii de decizie din învățământ întrucît dezechilibrul (sperăm temporar) se încearcă a fi depășit din mers, prin activitățile așa-zise „recuperatorii”, mai simplu spus, prin meditații. Să încercăm o succintă analiză a eficienței lor: la ora actuală, norma unui profesor de matematică însumează în medie cam 25-30 de ore săptămînal. Adăugați la aceasta cam 5-6 ore de meditație în aceeași săptămîna, adăugați apoi timpul minim de pregătire a lecțiilor ce urmează a fi predate, mai socotiți și timpul necesar pregătirii unui examen de grad... și concluziile se impun de la sine. Dar să nu aducem în discuție timpul profesorilor, ci pe al elevilor. Pentru cine se fac aceste meditații? Evident, pentru elevii care nu reușesc să-și însușească în timpul orelor de curs cunoștințele prevăzute în program. Cine sînt acești elevi? În majoritate, copii cu posibilități intelectuale reduse sau elevi care, din diverse motive, nu au putut fi prezenți vreme mai îndelungată la școală. În primul caz, orele suplimentare nu au nici o valoare, atîta timp cît avem de-a face cu elevi care și așa dispun de capacități mai mult decît modeste de concentrare intelectuală. Ele se justifică însă foarte bine în cea de a doua situație, numai cînd prilejurile se limitează de regulă la cazuri izolate. Cînd și unde se desfășoară aceste activități? Dat fiind numărul mare de copii cuprinși în clasele învățământului general, mai toate școlile își pun probleme de spațiu, fapt pentru care cei mai mulți profesori rețin pe elevi la meditație după orele de curs. Mai putem spera ca ele să fie eficiente?... „Acest sistem al activităților recuperatorii nu este deloc pedagogic. Prelungirea programului este văzută de către cei mai mulți copii ca o pedeapsă!” (P. Găzdaru) „Este necesară o prevenire a rămînelor în urmă la învățatură prin recuperarea pe loc, în cadrul orei, a pierderilor de cunoștințe. Ora de clasă este cadrul cel mai propice pentru instruire și educare și un cadru didactic cu o bună pregătire metodică trebuie să se apropie cel puțin de reușită în acest sens.” (L. Serdean)

CITEVA PROPUNERI

Pentru multe din problemele puse în cadrul acestor discuții au fost avansate deja și unele soluții. Alături de acestea, nu putem trece cu vederea cele câteva alte propuneri — bine gîndite și, deci, realizabile — toate avînd ca premisă și scop dorința nobilă de a face din învățământul românesc o realitate pe măsura exigențelor timpului în care trăim. Așadar, (1) „să tindem cu toate eforturile noastre spre promovarea în proporție de 100 la sută, dar mediile elevilor să reflecte în mod real nivelul lor de pregătire. Deci, să fie declarați promovați la sfîrșitul anului elevii aminați avînd media 2, 3,25, 4,50 dacă la atît sînt apreciate cunoștințele lor. Să dispară deci această barieră constrîngătoare în actualul sistem a notei de 5, urmînd însă ca, la absolvire, elevii respectivi să fie încadrați cu o treaptă de salarizare mai mică decît ceilalți.” (prof. SUHAY ERICKA — Școala generală nr. 177) (2) „Să se revizualască și îmbunătățească actualul sistem de triere și diagnosticare a preșcolariilor în vederea înscrierii în clasa I, ținîndu-se seama în mai mare măsură decît pînă acum de datele cuprinse în fișele individuale întocmite de grădinițe.” (L. Serdean) (3) „să se organizeze concursuri pentru încadrarea în așa numitele „școli de aplicație” în care își desfășoară activitatea de practică pedagogică viitoarele cadre didactice, pentru ca aceasta să devină cu adevărat o ucenicie folositoare în munca de educator.” (Inspector ELENA MANOLESCU — I.S.M.B.)

...și nu numai atît, pentru că lăsăm deschis „dosarul repetenței”. Căci filele sale nu trebuie smulse ci trebuie să rămînă, treptat, ALBE. TANIA RADU

DOSARUL REPETENȚIEI

clului primar, o constituie conținutul foarte încărcat al programelor școlare. Există o tendință de coborîre forțată a virstei optime de însușire a anumitor cunoștințe: unele teme predate pînă acum în învățământul superior au părăsind în manualele de liceu, elemente de geometrie euclidiană se predau azi la clasele a VI-a și a VII-a elementare ș.a.m.d. De aceea, dacă judecăm după conținutul și exigențele programelor școlare, școala românească tinde să devină școală pentru „virfuri.” (prof. GHEORGHE CALUGĂRIȚA, Liceul de matematică-fizică N. Bălcescu). Dar, paradoxal, „virfurile” nu prea beneficiază de această situație, după cum se arată mai sus.

CATALOGUL A DEVENIT NEÎNCĂPĂTOR ?

S-ar părea că nici planul de învățământ nu vine prea mult în sprijinul cadrelor didactice în eforturile lor de ridicare a ștachetei exigenței și calității în școală: „Catalogul a devenit neîncăpător la treapta I de liceu pentru obiectele predate conform planului de învățământ. El numără nici mai mult, nici mai puțin decît 17 rubrici!” (Petruța Găzdaru). „În liceele de profil se predau 3-4 tipuri de tehnologie. Cunoștințele predate în aceste ore fie că se suprapun, fie că sînt redate în orele de practică tehnico-productivă, fie că pur și simplu nu au nici o legătură cu activitatea aplicativă a elevilor. S-ar putea face astfel încît cunoștințele de tehnologie să fie dobîndite de elevi în cadrul orelor de practică productivă, degajînd astfel simțitor orarul, care a devenit un coșmar la liceele cu un număr mare de elevi.” (prof. CHRITA MARCEL — Liceul industrial nr. 17) „Elevii de liceu au în orar 7-8 ore zilnic, iar pregătirea lor acasă nu se poate face în mai puțin de 3 ore.” (Teodora Stanciu) Așadar, cerem unul copil de 15-16 ani un efort fizic și intelectual de 10-11 ore zilnic! Unde mai încap oare activitățile inițiate de organizațiile de tineret? Se mai poate vorbi de timpul liber al acestor copii?...

gărița). Manualul este un instrument de lucru indispensabil atît elevului cît și profesorului. „Elevii trebuie învățați de mici să folosească manualul. Este greșită concepția conform căreia învățătorul sau profesorul care citește în clasă lecția împreună cu elevii explicîndu-le apoi anumite lucruri, nu cunoaște „materia”. Elevul trebuie învățat să citească atent lecția din manual, să facă legăturile necesare unei învățări conștiente.” (Larisa Serdean). „Ar trebui ca alcătuirea manualelor școlare să fie gîndită altfel: să existe posibilitatea ca ele să fie experimentate un an-doi în diverse medii școlare (la sat, la oraș etc.), pentru că așa cum arată ele uneori, s-ar părea că fiecare autor vrea să arate tot ce știe în manualul pe care îl semnează, iar referențial nu se lasă nici el mai prejos...” (Gh. Călugărița)

FACTORI OBIECTIVI, FACTORI SUBIECTIVI

Introducerea unei noi calități în învățământ nu ține însă numai de factori obiectivi, ci este un proces în care intră și componente subiective. Ne vom opri asupra uneia dintre cele mai importante, și anume competența cadrelor didactice, chestiune care s-a pus adesea mult prea tranșant, făcîndu-se din dascăli un fel de țapi ispășitori pentru nereușitele constatate cu un prilej sau altul. Spuneam la început că modernizarea învățământului este un proces și lucrul acesta nu trebuie uitat nici o clipă. Dacă prin planul de învățământ sau prin programele aprobate de M.E.I. se pot aduce modificări substanțiale în conținutul învățământului, aceste modificări nu devin eficiente decît dacă se lasă timp celor care mediază transmiterea cunoștințelor de la programele școlare și manualele către elevi (profesorilor deci) să-și adapteze metodologia de predare și să-și redimensioneze bagajul de cunoștințe, pentru a deveni ei înșiși instrumente eficiente în procesul învățării. Să ne oprim puțin la modernizarea modului de predare a matematicii în școala

Izvorul Mureșului

Serbările

zăpezii

În fastuosul decor hibernal al Harghitei, la Gheorgheni și la Izvorul Mureșului, a patra ediție a Serbărilor zăpezii, organizate de C.C. al U.T.C., Biroul de turism pentru tineret și Televiziunea română, a mobilizat entuziasmul propriu tinereții în spectacole care tind să-și revendice de acum o tradiție. Dar, de data aceasta, amploarea participării se cere evaluată nu numai prin raportarea la numărul celor ce au asigurat partea spectaculară ca atare; dimpotrivă, mai numeroase ca în alți ani au fost și caravanele de turiști sosite aici atât din Harghita, cât și din județele Neamț, Brașov, Vrancea, Iași, Bacău, Sibiu sau Bihor. Timp de două zile, pe 13 și 14 februarie a.c., Complexul turistic pentru tineret Izvorul Mureșului a cunoscut o forfotă rară pe aceste meleaguri, o animație de zile mari.

Momentele culminante ale Serbărilor zăpezii din acest an s-au consumat pe gheața noului patinoar din Gheorgheni inaugurat cu numai trei săptămâni în urmă, și pe pirțile stațiunii amintite mai sus, amenajate sumar, dar cu o tonică fantezie. Chiar dacă a fost relativ dezlinată, poate și din pricina condițiilor de cursivitate impuse de reprezentanții televiziunii, spre a-și putea asigura la un nivel optim prestația, gala desfășurată pe gheață a propus spectatorilor clipe de real interes. Memorabile în primul rînd prin adecvarea lor la circumstanțe și scop. Partidele de pescuit la copcă, fotbal cerebral, volei și badminton, într-o abor-

dare sui-generis, au stîrnit veselia scontată. Amuzantă, uneori pînă la lacrimi, a decurs joaca feerică a patinatorilor orchestrați de Elena Moș. Turnirul cavalerilor, de asemenea, s-a impus printr-o doză masivă de umor savuros, dar și prin plastica reușită a costumelor. Formațiile Iris și Compact au evoluat în nota lor obișnuită, poate dezavantajate de playback. Cîntecele au deschis în spectacol cîteva ferestre binevenite de lirism și exuberanță. Însă nu încapă nici o îndoială asupra faptului că au rodit cu deosebire eforturile asumate de „maestrul de ceremonii” al întregii manifestări, rol interpretat la această ediție de actorul Radu Gheorghe de la Teatrul Național din București. Mijlocind dialogul publicului cu interpretării, Radu Gheorghe a izbutit performanța de a nu osteni nici o clipă pe parcursul unei partituri care l-a solicitat uneori pînă la epuizare, iar finalul prin care a pus punct spectacolului, desigur, rămîne un moment de autentică artă.

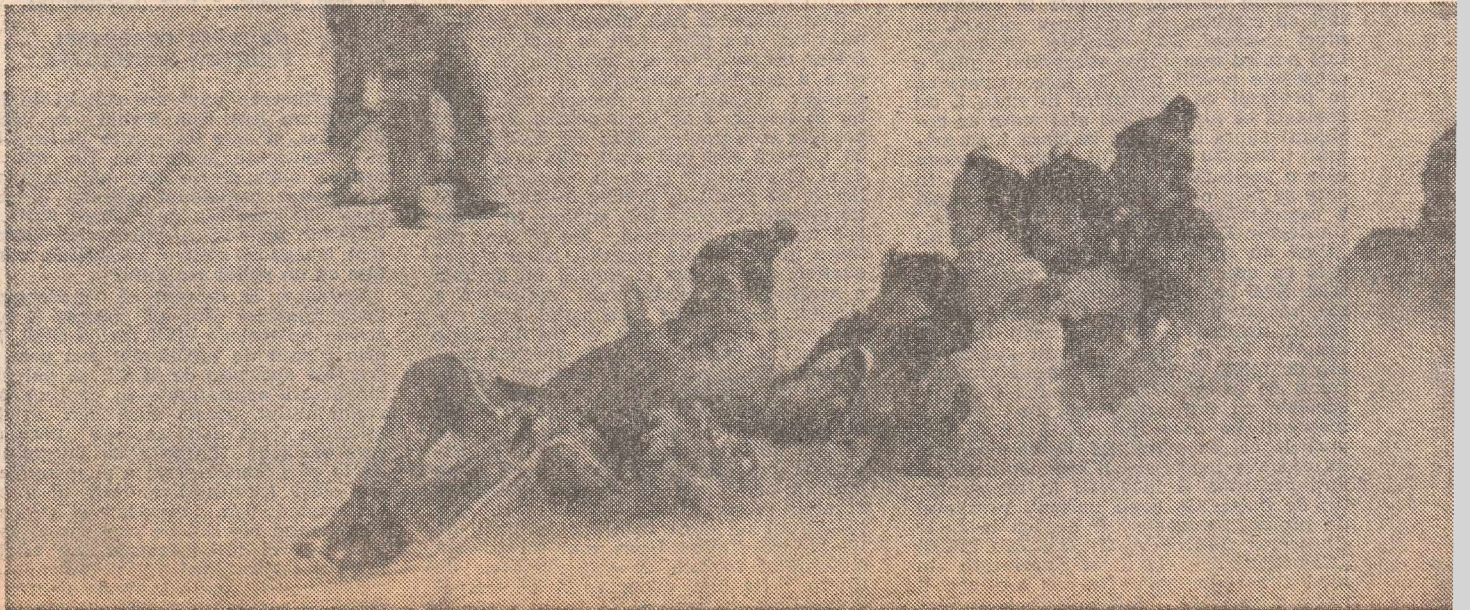
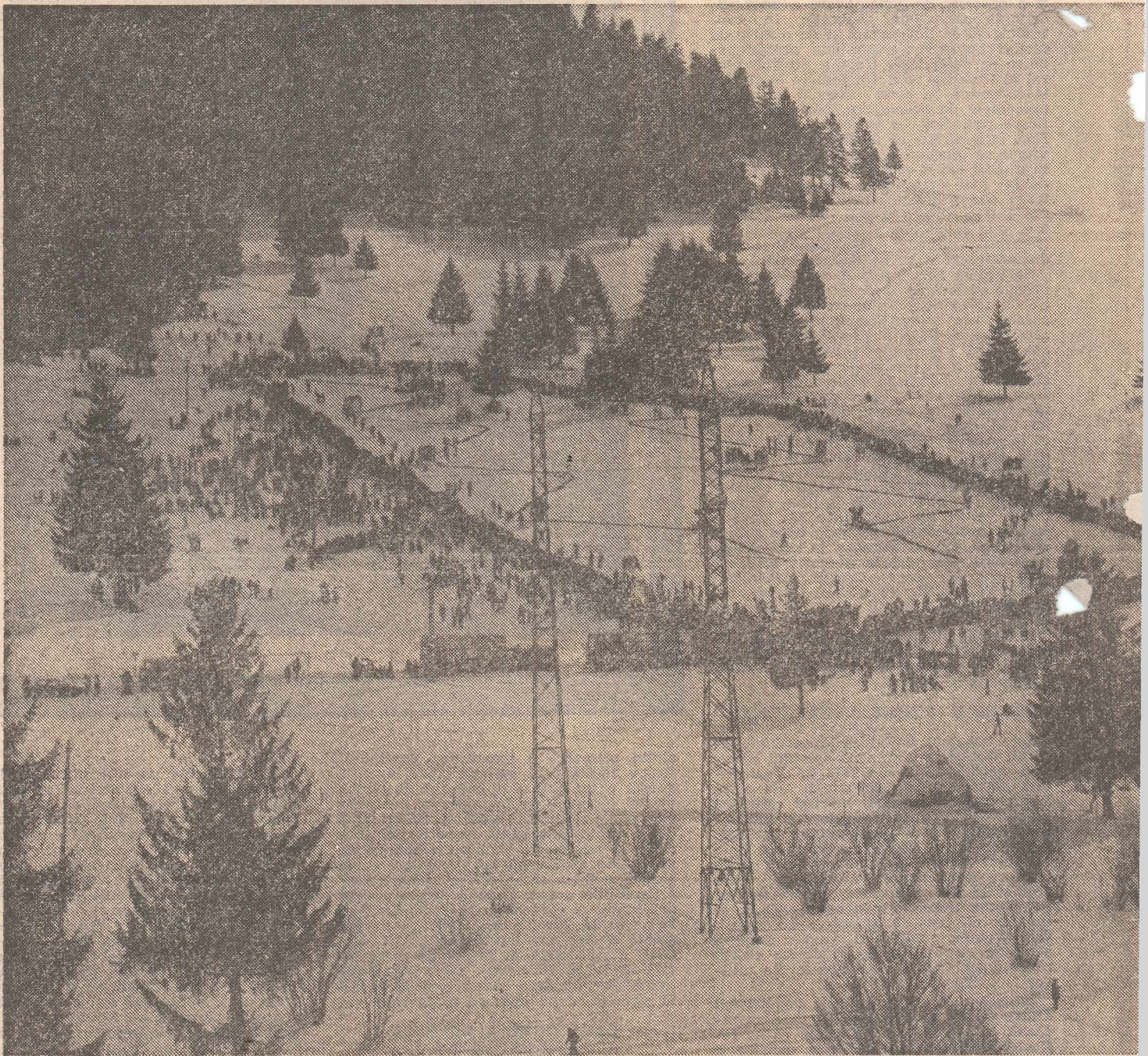
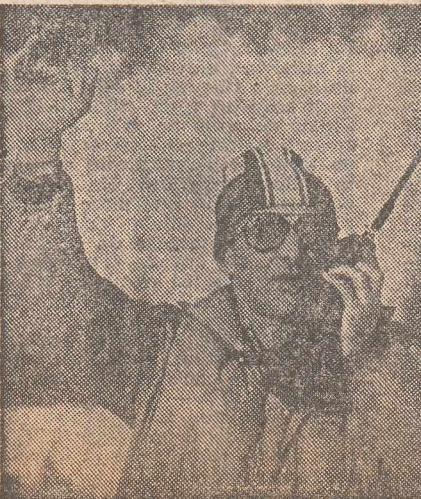
A doua zi, 14 februarie, scena Serbărilor zăpezii s-a lărgit considerabil, strălucirea pirților de la Izvorul Mureșului întrecîndu-se cu strălucirea văzduhului răsturnat peste lume asemeni unui clopot scînteietor, încălzit de un soare darnic. Un public frenetic și generos, o fanfară bine strunită și pitoresc costumată, ca în vremurile de aur ale marșurilor Radezky și Gloria, o risipă de închipuiri hazlie ale unor butaforiști cu imaginație, răspîndite ingenios în spațiul înstăpînit de protago-

niștii serbărilor — toate, așezate capăt la capăt, au ajuns să imprime atmosferei de ansamblu așteptata dezinvoltură. Vaga crispare din ajun a fost dată de toată lumea la spate, cum era și firesc. Serbările zăpezii au devenit cu adevărat ceea ce și-au propus să fie. Prin dansurile pe zăpadă, prin spectaculoasa parodie a unui joc de rugby susținut de niște „domnișoare” vinjoase din cale afară împotriva unor cavaleri intenționat pirpirii, prin „goana după aur” dezlănțuită între hotarele unui Eldorado spiritual improvizat, prin chinutele curse de bob, chinute în sensul hazos al cuvîntului. Prin Mina miresei și Farturia zburătoare, între alte numere de atracție. Și, bineînțeles, prin eficiența regiei discrete a celor ce au fost însărcinați în mod nemijlocit cu grija organizării vastului spectacol în aer liber. Ioan Hidegcuti, Gheorghe Baboș și Gheorghe Păduraru fiind numai trei dintre ei. Încît, dintr-o dată, o căldură neasemuită a început să se insinueze în aerul pur și în inimi, iar frumoasa duminică de la Izvorul Mureșului se vădea a fi, din ce în ce mai pregnant, o duminică de păstrat în memorie, între amintiri care-și au prețul lor.

Însă, după ce am fost martorii privilegiați ai acestor voioase serbări, mărturisim că ne-a încercat și un indiciabil regret. Un regret provocat, fără doar și poate, de absența performanței veritabile,

a evoluțiilor se între deobște, sufletul la zia, de pi prin parox, din ci rodie. La gălăgios de iarnă. unor pat autentici. Cum este se poate actualei edizi zultă și are larg și nu e destinul con tre de iarnă jurările dat a avea ce i persiflăm, i peste picior vârat că ac acolo, la Iz București, a pe le cînd n hirtie mode.

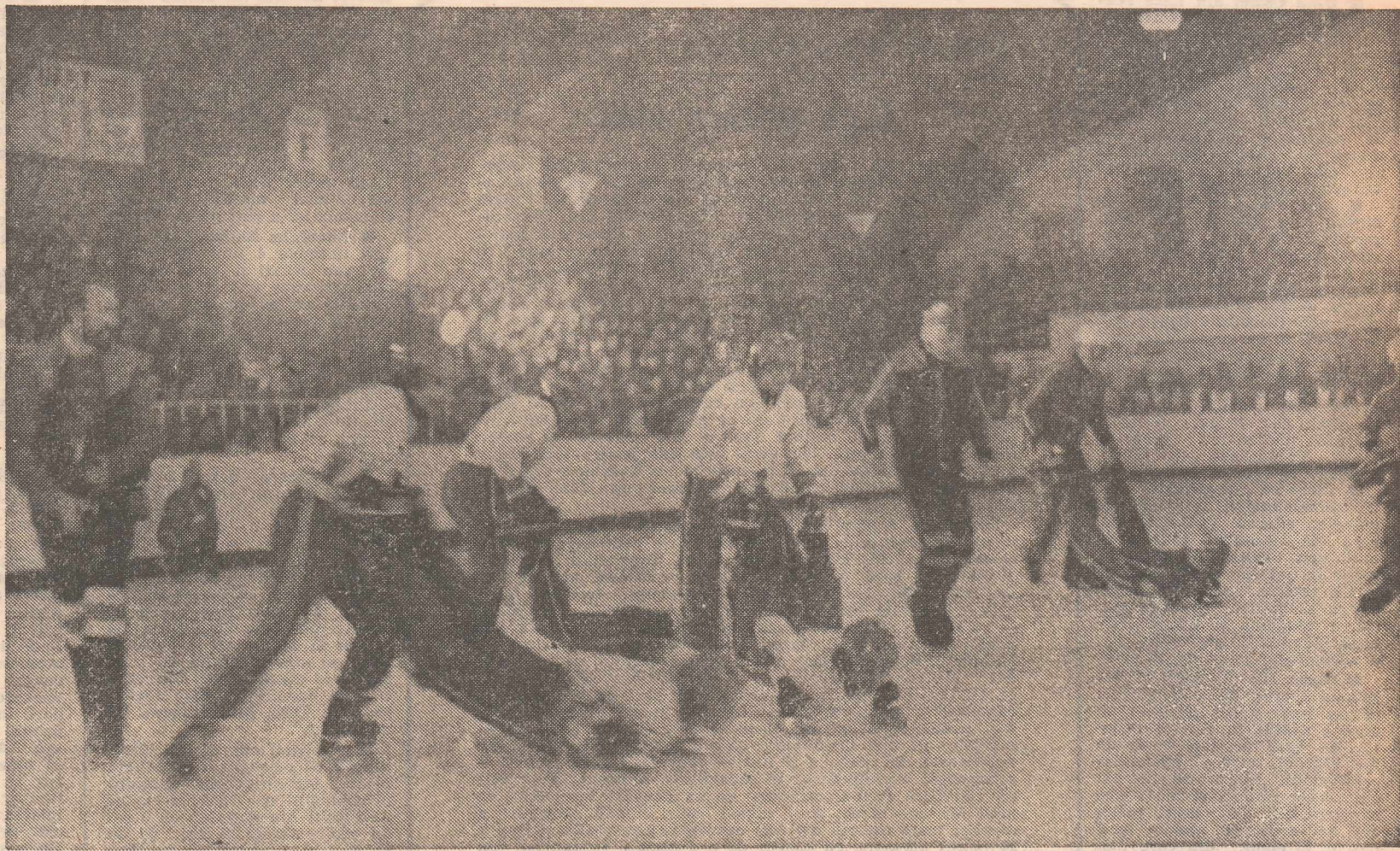
Peste toat ce, o dată ș s-au dedicat lor zăpezii. rămîne mai

...parcursul cărora sportivi
...nsiși și care se urmăresc,
...gheață, și pe zăpadă, cu
...și cu inima strinsă. Poe-
...se poate legitima doar
...impotrivă, ea se confrun-
...când, cu propria ei pa-
...rului Mureșului, în noianul
...odiilor la adresa sporturilor
...septam. totuși și evoluția
...autentici, a unor schiori
...m așteptat cam degeaba.
...nțele, absența în cauză nu
...puta nicidecum organizatorilor
...ii a Serbărilor zăpezii. Ea re-
...noimă într-un context mai
...este cazul să amănunțim aici
...temporan al sporturilor noas-
...Este de remarcant, în impre-
...e, că rațiunea persiflării stă în
...să persiflăm. Neavînd ce să
...e cam luăm pe noi înșine
...Dar nu este mai puțin ade-
...este gânduri nu ne-au încercat
...vorul Mureșului, ci aici, la
...dică post-festum, chiar în cli-
...e învrednicim să așternem pe
...sta noastră dare de seamă.

e, omagiul nostru se reîntoar-
...încă o dată, spre toți cei ce
...succesului deplin al Serbări-
...Pînă una alta, triumful lor
...tare decît orice regret.

P. MIHAI

Fotografii de A. MIHAILOPOL

- De data aceasta, o întâmplare a tinereții nu se petrece prea departe de nostalgia bătrînilor
- Fanfara are cuvîntul dîntil, răspicat și sonor
- Fantezia butaforiștilor își afirmă strălucitor elocvența
- Cu discreție, pierdut în mulțime, un organizator devotat al serbărilor: Gheorghe Baboș
- Izvorul Mureșului, la ceasul culminant al serbărilor
- Vehiculul unei spectaculoase curse pe zăpadă : o simplă foaie de plastic
- O partidă de fotbal „cerebral“ pe gheața patinoarului din Gheorgheni
- Actorul Radu Gheorghe, într-una din zilele sale excelente
- O altă performanță a butaforiștilor
- Se întimplă sosiri, se amorsează itinerariile...

■ **Dinu Costel** din Islaz (Telemann) și-a schimbat butelia, a montat-o și cind a aprins chibritul s-a produs o explozie. Din fericire, nu s-a întâmplat nici o nenorocire. Omul a dus butelia defectă la depozitul din Tr. Măgurele, care a trimis-o la verificare la Oradea. Au trecut de atunci șase luni și n-a mai primit nici altă butelie, nici vreun răspuns.

■ „Mehadia va deveni în curind oraș. Ne bucurăm mult pentru acest fapt. Este o recunoaștere a dezvoltării sale și implicit a muncii noastre. Dar s-a propus ca centrul comunei (piața și strada principală, care constituie frumusețea comunei) să fie demolat. Acesta este un centru istoric care credem că trebuie păstrat, căci aici s-au petrecut importante evenimente privind formarea noastră ca neam, unitatea noastră națională.” (Feneșan Iancu, Caransebeș, str. Libertății nr. 16, „fiu al Mehadiei”)

■ **Ionescu Constanța** din Urziceni-Ialomîța propune, în numele citorva cetățeni, ca, pînă să înceapă construcția unui nou spital în localitate, secția de interne să funcționeze într-o clădire aflată în apropierea primăriei, deoarece, așa cum menționa și ziarul „Tribuna Ialomiței”, construcția care o adăpostește acum stă să cadă.

■ **Bucur Ilie** din satul Balda, județul Mureș, ne mărturisește că l-a impresionat profund un articol apărut în revista noastră, în care un tată de 71 de ani, invalid, cerșea dragostea copiilor săi. „Era ora 23 cînd am citit acele rânduri și am ajuns să lacrimez”. Cu acest prilej B.I. ne scrie că mama sa a născut 15 copii, din care mai trăiesc 10, și că toți acești frați le mulțumesc bătrînului pentru creșterea și educația pe care le-au dat-o, urîndu-le mulți ani fericiți cu ocazia nunții lor de aur. Părinții se numesc Bucur Maria și Ilie și locuiesc pe Valea Arieșului, la Hădăreni.

■ **Moș Gheorghe** din Crișcior, Hunedoara, ne roagă să intervenim pentru „Muzeul sătesc” din localitate, fiindcă prin strădania unor învățători inimoși, azi aflați la pensie, să fie salvat din paragină în care se află. Credem că este tot datorita dascălilor din comună, vreo 70-80 la număr, după cum scrie dinsul, ca, împreună cu organele locale, să facă acest lucru.

■ „Mă numesc **Eftimescu Irina**, sînt absolventă a Liceului de matematică și fizică „Nicolae Bălcescu” din București și am fost repartizată ca operator chimist la Întreprinderea „Viscofil” Popești Leordeni. Menționez că specialitatea mea este laborant biochimist și că operator chimist am ajuns după trei luni de calificare la locul de muncă. Datorită incapacității fizice de a lucra la „Viscofil” (atestată de un examen medico-psihologic), întreprinderea mi-a dat negație. De la forțele de muncă mi s-a răspuns că școala este datoare să-mi dea post potrivit calificării și sănătății mele, dar liceul nu mi-a dat nimic.

■ Referitor la sesizarea privind pe **Petrescu Dumitru** din București, Procuratura Municipiului București ne răspunde: „Datorită neînțelegerilor din familie, soția numitului a părăsit domiciliul împreună cu un copil de 3 ani, iar P.D. a rămas la adresa menționată cu un copil de 1 an. La data de 30 I 1982, atît numitul P.D., cit și copilul de 1 an erau bolnavi de varicelă, într-o stare foarte avansată”. Ne întrebăm ce se va întîmpla în continuare cu acest copil pentru că, e limpede, P.D. nu este în stare să-l îngrijească singur. Poate că mama se va întoarce acasă, iar tatăl, după însănoșire, își va lua în serios cererea de încadrare la I.T.B., deoarece pînă acum nu s-a rezolvat nimic în privința acestui copil.

■ Cetățeanul **Achimescu Gheorghe** din Alba Iulia s-a ocupat de organizarea unei întîlniri a fiilor satului „Nicolae Bălcescu” — Telemann, înfîlțire încheiată cu o masă organizată de cooperarea de consum din sat. Ajuns acasă, A.G. și-a dat seama că ospătarii l-au păcălit cu 812 lei. A reclamat U.J.C.C.-Alexandria l-a dat dreptate, dar nimeni nu-l trimite banii prin poștă.

■ **Pricop Teodora** din Cernavodă, str. Avram Iancu, bl. H4, sc. C, ap. 50 roagă conducerea Întreprinderii de confecții și tricotaie din București să-l convingă pe cei în măsură să-l elibereze o adeverință din care să rezulte specificul activităților desfășurate de petentă în perioada în care a funcționat în această unitate, adeverință

Scrisoare comentată

Zece pentru unul

„Față de cele arătate în prezentul memoriu, cu deosebită stimă și respect, vă rog, tovarășe redactor-șef, să dispuneți ca să se facă cercetări și să fie publicate în revista **Flacăra** — aceasta este dorința concitadinului Pițu Constantin, din strada Copacului nr. 23, sector 6, București. Astfel rugați și autorizați am început investigațiile. În ce scop? În acela de a pune umărul intru restabilirea legalității și de a readuce liniștea răvășită, dar cuvenită senectuții unui pensionar tracasat de varii instituții. Pe scurt: Omul se plînge — în termeni care te umplu de revoltă împotriva birocratiei — că Oficiul de pensii al sectorului 6 i-ar fi sistat ilegal cuvenita sumă de bani lunară, și că circumscripția financiară a acelui sector i-ar fi imputat, întîi 19 385, apoi 20 225, apoi 23 000 lei... De cinci ori în cincizeci de rînduri corespondentul nostru folosește cuvîntul **illegal**, și de două ori expresia **riscu vieții**. Ceea ce bineînțeles că a avut asupra noastră efectul scontat. Pentru că e adevărat că sîntem diferiți de la natură, dar viața este una pentru toți. Motiv pentru care nu ne putem permite și nu trebuie s-o riscăm nici măcar pe a neprietenilor, cu atît mai puțin datorită unor ilegalități...”

Nu mai că, trecînd de la vorbe la fapte, am constatat că versiunea depusă la noi spre rezolvare este departe de a calchia adevărul. Tot pe scurt: Pițu Constantin a încasat 19 385 lei, bani nemuncați. Care, conform art. 84 din Legea 3/1977, fiind încasați pe nedrept, trebuiau restituiți. Celelalte sume reclamate — de 20 225 și 23 000 lei — nu sînt altceva decît prima imputare, la care s-au adăugat dobinzile. Acum P.C. joacă rolul celui căruia-i prisosește ghinionul. Spune: „Dacă eu nu aveam dreptul, de ce mi-am dat?” I-am putea răspunde: „Știați că nu aveți dreptul, de ce ați luat?” Sigur că n-ar fi trebuit să i se dea. Legea e categorică: recuperarea se face de la cel care a încasat fără temei și s-a bucurat, făcînd-o pe chiu-langiul social. Bineînțeles că nici funcționarii care a înlesnit luarea nu este nevinovați. De aceea a și fost — prin decizia 25/3.07.1981 — sancționată cu imputarea în subsidiar a întregii sume! Altfel zis: dacă Pițu Constantin se va dovedi insolubil, va plăti Mitracu Elena. Așa spune legea. Numai că pentru a descilci toate acestea am fost nevoiți să consumăm timpul a 10 (zece) persoane cu funcții de o deosebită răspundere din 5 (cinci) instituții, inclusiv din Ministerul Muncii. Niciodată nu ne lamentăm de timpul consumat pentru restabilirea unui adevăr. Cu condiția să fie adevăr. Niciodată nu vom obosi să alergăm după dreptatea acelor care apelează la noi. Cu condiția să fie vorba de dreptate. De unde și rugămîntea noastră:

Scrieți-ne ca și pînă astăzi — ce, cit și cum doriți. Însă numai în numele adevărului și al dreptății.

MIRCEA BUNEA

pe care o tot solicită de cîteva luni.

■ **Samu Ernest**, om al muncii la Întreprinderea „Victoria”, Călan, ne cere o părere. Dinsul, împreună cu alți colegi, au contractat cu B.T.T. o excursie pe muntele Semenii. La data anunțată, n-a venit autocarul. Au mai contractat o excursie, la jumătatea lunii ianuarie. „40 de înși am așteptat 3 ore de geaba”. S.E. ne întreabă ce să facă, să mai aștepte și o a treia excursie? Dacă mai aveți puterea pe gerul ăsta...

■ **Munteanu Dumitru** din Birlad, str. Karl Marx nr. 32, bl. 6, ap. 31, ne înștiințează că nici pînă azi nu a primit cei 75 de lei cîștigați la loto în august 1980, deși Centrala Loto prin adresa 26289/1981 l-a anunțat că în 45 de zile îi va primi. Omul spune că n-ar fi vorba de bani, ci de principiu.

■ „S-au împlinit 9 ani de cînd soțul m-a părăsit lăsîndu-mă cu cei doi copii fără ajutor. Am intervenit peste tot, dar nimeni nu i-a dat de rost, nici miliția, nici procuratura, deși am menționat că anumite persoane l-au văzut lucrînd în raza comunei Fanciu, jud. Vrancea, și că, periodic, își vizitează părinții, în comuna Banca, jud. Vaslui” (Băncănu Ștefan, Bacău, str. Bucegi 123, sc. B, ap. 36)

■ „Urmare sesizării revistei **Flacăra**, U.J.C.C. Mehedintzi ne răspunde, printr-o adresă semnată de vicepreședintele Balica D. că s-au făcut verificări și s-au luat măsurile. S-or fi luat, dar pe hirtie, pentru că cei vizati, ospătarii Popescu Angela și Dragomir Dorin de la Hanul Pandurilor, din Strehala, își fac meseria ca mai înainte, buna servie rîmînd tot sub semnul întrebării” (Abagiu Teodor, Motru-Gorj)

■ **Tribunul județean Argeș**: S-a dispus reintegrarea petiționarei Păstîn Elisabeta, din Valea Mare-Pravăț, sat Șelari, în funcția avută, cu plata drepturilor bănești, deoarece, în mod ilegal și netemeinic, Cooperativa de consum din Valea Mare-Pravăț a dispus desfacerea contractului de muncă al petiționarei, în loc să procedeze la întocmirea dosarului de pensionare pentru limită de vîrstă.

■ **Asociația nevăzătorilor din R.S.R.**: Situația nevăzătorului Szekely Andrei poate fi rezolvată prin calificarea acestuia la locul de muncă, într-o meserie compatibilă cu posibilitățile sale și, în acest scop, filiala noastră din Cluj-Napoca a intervenit la Coopera-

Lowry. Socoate că, atunci cînd poetul vorbește despre o **Romania** (spre care navigau cargourile din amintirile copilăriei sale) nu se referă la țara noastră. „Mai plauzibilă este referirea la Capul Romaniei din extremitatea peninsulei Malacca (Indochina), după cum sună ultimul vers. Deși, pînă la urmă, nu știu dacă are vreo importanță, poate doar pentru a se ști, că nici măcar lingvistic, România nu e singură pe lume”.

■ **Gheorghe Anghel din Arad**: „În ultimele 4 luni ale anului 1981 am căutat la toate farmaciile din oraș mai multe medicamente de uz curent, printre care și banalul „Sirop tonic”, „Vin tonic”, injecții cu „Fosfobion”, „Vitamina B12”, dar nu le-am găsit. În loc de „piramidon” pentru adulți, farmacistul ne recomandă să luăm cite 3-4 bucați de „piramidon” pentru copii, singurul pe care îl au”.

■ „Scrisoare deschisă. Sîntem patru frați, născuți în satul Tuțu, jud. Vrancea, și am rămas orfani de cînd fratele cel mai mare avea 10 ani. Am fost crescuți și îndrumați pe un drum bun de Casa de copii din Piatra Neamț, căreia îi mulțumim. Nu știm însă nimic de fratele mai mic, Stan Nicu. Vă rugăm să ne ajutați să-l găsim. Dacă se află în viață, să răspundă la adresa unde s-a născut, pe numele lui Stan Costache, sat. Tuțu, jud. Vrancea. Vă mulțumim”.

■ „Oamenii muncii din Textila IV vă aducem la cunoștință că în întreprinderea noastră (Combinatul de fibre sintetice Săvinești) funcționează de 5 ani un cabinet medical. Dar de un an de zile nu putem să ne efectuăm tratamentele și în schimbul 2, pe motiv că ușa e mereu încuiată cu lacăt. Grupa sindicală a făcut cunoscut în scris tovarășului șef al Policlinicii, dr. Spiridonescu Constantin, faptul că asistenta Chiuariu Petruța nu își face datoria, și ne-a răspuns că în colectivul oamenilor muncii sanitare să nu se amestece”. Oare așa să fie? Ce are de spus conducerea Direcției județene sanitare Neamț?

■ **Nistor Ioan din București, str. Izvorul Crișului 2**, a cumpărat de la magazinul alimentar nr. 26 din bd. C. Brîncoveanu o sticlă de lapte dulce cu... gaz! A anunțat serviciul C.T.C. al fabricii de lapte, care a dat vina pe cetățeni, aceștia utilizînd sticlele pentru tot felul de alte substanțe. În parte adevărat, dar întreprinderea de ce mai are serviciul C.T.C.?

■ „Eu sînt singură, bolnavă, și în etate de 80 de ani, deci oricine își poate inchipui cît mi-e de greu să trăiesc în aceste condiții”. Imobilul în care locuiește State Raveca se află pe str. Polenului la nr. 3, sector 6, București, în imediata apropiere a noului Pod Grant, unde au mai rămas doar două case nedemolate și care au tot felul de necazuri, gunoaie, tăierea cablului de alimentare cu energie electrică, li s-au rupt gardurile... încît e imposibil să mai crezi că acolo mai pot locui oameni. Rugăm Consiliul popular al Sectorului 6 să-i acorde înțelegere și ajutor.

■ Cine nu cunoaște monumentul înălțat în memoria luptelor de la Călugăreni purtate de Mihai Viteazul, aflat pe Șos. București — Giurgiu? În urma cutremurului de la 4 martie 1977 acest monument s-a prăbușit și așa zace și în ziua de astăzi. Nimeni dintre cei ce răspund de soarta monumentelor nu s-a gîndit — se vede — să ia vreo măsură pentru restaurarea lui”. **Daraban Gheorghe**, tehnician, str. Elefterie 39, București.

■ Sperăm că același ecou îl va avea în inimile oamenilor și durerea părinților fetiței **Zofei Laura** din Craiova, str. Oborului, bloc P1, sc. 1, ap. 35, care la 18 noiembrie 1981, la 12 ani și jumătate a dispărut din curtea școlii unde învăța, după o oră de educație fizică. Noi am mai publicat apelul lor anul trecut; n-a fost găsită. Pentru identificare, precizăm că avea un semn roșu pe obrazul drept și era operată de apendicită.

■ În stația Ozana, de pe Bd. Ion Țulea, într-una din zilele geroase ale acestei ierni, așteaptă grupuri de oameni. Pe lângă ei trec în autorisme personale colegi de muncă de la Întreprinderea de sticlă, Policolor etc. Nimeni nu oprește, deși

li se fac semne. Doar Trabantul cu nr. 17-B-1371 „trage pe dreapta” iar OMUL de la volan îi cheamă pe cițiva dintre cei aflați în stație. Acest gest de omenie ne este semnalat de Romică Șulț (a cărui semnătură ne era familiară cu ani în urmă, din coloanele presei sportive).

■ **Tehnicianul veterinar Lascu Ștefan** din com. Racovița, jud. Brăila, ne aduce la cunoștință faptul că, la 1 iunie 1980, a fost promovat în funcția de vicepreședinte al C.A.P. din comuna sa, avînd „responsabilitatea sectorului zootehnic și fiind retribuit în bani de unitatea respectivă”. În loc să se bucure pentru apreciere, e supărat, deoarece, dinsul nu beneficiază de sporirea retribuiției „deși, începînd cu 1 septembrie 1980 toți oamenii muncii din agricultură au beneficiat de acest lucru”. Pentru soluționarea situației sale s-a adresat de două ori Ministerul Muncii și în șase rînduri ministerului de resort. Sperăm ca, acum, a șaptea oară să vă răspundă și să vă soluționeze cererea.

■ **Avem vești despre Iolana!** Învățătoarea **Diaconu Elisabeta** din satul Iseroni, jud. Hunedoara ne comunică: „Sînt mulțumită că situația fetei s-a rezolvat, în sensul că familia Dinu Ioan și Ana din Hunedoara — muncitorii la Combinatul siderurgic — au luat-o la începutul vacanței de iarnă pentru acomodare în vederea înfierii. Am primit vizita tatălui fetei (Ursan Andrei), dar ea nu dorește să meargă la acesta. Am să vă rog să mă ajutați a mulțumi tuturor celor care mi-au scris, telefonat sau vizitat, și în special prof. Virginia Bărbier din București, Trif Viorel din localitatea Cuca — Galați și Arcan Iuliu din Reșița. Ați avut perfectă dreptate, avem mulți oameni de omenie”.

■ „Vă aduc la cunoștință că blocul în care locuim, dat în folosință în data de 7 iulie 1981, prin ICVL sector 5, nu a fost racordat nici pînă în prezent la rețeaua de distribuire a gazelor, în ciuda numeroaselor intervenții făcute de către asociația de locatari” (**Ochia Petre**, București, șos. Berceni nr. 21, bl. 28, sc. 2, et. 1, ap. 50, sector 4).

Pagină realizată de RĂZVAN BĂRBULESCU

Poșta redacției

● **Pavel Gordea** — București: Sineți obligat să vă efectuați stagiul în unitatea în care ați fost repartizat ● **Ivan Paraschiv** — Tirgoviște: Trimiteți materialul de care ne-ați scris ● **Rodica Iatan** — București: Nu aveți ● **Ion Grigore** — Ploiești: Dacă nu vă puteți înțelege „ca între frați” apelați la instanțele de judecată ● **Maftei Mogosmortean** — Ploiești-Leordeni: O eventuală revizuire a calculului pensiei pentru faptul că ați

continuat meseria de forjor pînă la pensionare nu este posibilă decît în baza unui act scris din partea întreprinderii ● **Gh. Istrati** — București: Nu la noi; trimiteți propunerea Ministerului Apărării Naționale ● **Chartrina Ipatov** — Timișoara: Urmează să plătiți diferența de preț rezultată din recalculare, pentru că locuințele contractate cu populația, cu termen de predare stabilit la încheierea contractului, după 1 ianuarie 1981, se recalculează potrivit legislației în vigoare ● **Easterina Andrei** — Brăila: La Arhivele Statului, Bd. Gh. Gheorghiu-Dej, 29, sectorul 5 ● **Ilie Nicolescu** — Rm. Vlcea: Vă așteptăm la redacție la secția scrisorilor și probleme cetățenești ● **Marcel Mihăilescu** — Bacău: Trimiteți o scrisoare pe care s-o putem citi ● **Constantin Andronache** — Tg. Ocna: Au dreptate. Cereți sprijinul serviciului personal-invătămint al întreprinderii

● **Gelica Toma** — Tudor Vladimirescu (Olt): Adrese de actori? Nu dăm.

MARGA NEDELEA

● „FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

— Știm, desigur, cu toții, stimate Mircea Sântimbreanu, că literatura pentru copii este — cum spunea titlul unui interviu pe care l-ați acordat nu demult „României libere” — „o problemă majoră”. V-am ruga însă ca — în lumina expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara comună din decembrie, expunere cu largi referiri la misiunea educativă a literaturii pentru copii — să vă ocupați puțin de registrul major și de cel minor al acestei... chestiuni majore. Ne amintim, cînd spunem asta, și de ceea ce cereați în interviul din „România liberă”: „mai mult realism, mize mai mari” în literatura destinată copiilor.

— Literatura pentru copii, singura legată de vîrsta cititorilor (și de fapt copilăria cunoaște trei vîrste distincte) este poligonul unui tir încrucișat de prejudecăți și de... tăcere. (Tăcerea fiind ea însăși o prejudecată cită vreme milioane de copii, părinți și educatori o caută cu înfrigurare).

„Scriem pentru copiii României socialiste, încă izvoare, dar pregătindu-se să irumpă”

S-a schițat astfel de-a lungul timpului, din nu știu ce trufășă idiosincrasie și din zorită etichetare, un fel de portret-robot, minimalizator și sofisticat, al literaturii pentru copii: infantilă pentru că se adresează copiilor, tezigă și didactică deoarece copiii sînt școlari...

— Minoră...
— Minoră pentru că aceștia n-ar avea probleme decât de... aritmetică etc.; pe scurt, o pseudoliteratură cu pseudocititori și, firește, cu pseudoscritori. Să tot faci complexe de inferioritate, nu-i așa? Cum să sfărâmi carantina acestei caricaturi, cum să explici „lumii bune” că această literatură este o artă sui generis, cu atât mai greu de realizat cu cit e nevoită să accepte încă din start, în mod expres, ca o condiție însăși a existenței sale, poverile, limitele, martirul specificității?

— Vă întrebasesm despre șansa acestei literaturi de-a deveni majoră.

— Paradoxal poate, dar fără pic de glumă, literatura pentru copii are o singură șansă de a deveni majoră: să încorporeze cit mai organic tocmă ceea ce prejudecata stigmatizează ca minor: estetica accesibilității, emoționalitatea, militantisimul necesar... N-ar fi decât o crasă autopăcăleală a continui să strecurăm prin contrabandă — clandestini și complexați — tocmă ceea ce constituie temelul și rostul, demnitatea acestei literaturi. Scriind pentru copii, un autor, oricare, fie el și laureat al Premiului Nobel, își subordonează talentul unui suzeran imperfect — copilul —, el înțește să-i vorbească într-un cod anume, de fapt să-i traducă lumea cea mare în silabele sufletului său mic, să-l fascineze și să-l inițieze, să-l ocrotească și să-i confere nobilitatea deplină. Merită această ambasadă pe lingă Măria sa Puiul Pădurii chiar atita dispreț?

— Dispreț?! Manifestat de către cine?

— Cunoșc critici în stare să despice firul în patru și care ne spun, fără să clipească: „această literatură ori e literatură pentru toate vîrștele, ori nu e nimic”. Iar eu, după 55 de ani petrecuți în preșile copilăriei, le răspund: această literatură sau este literatură pentru copii sau nu este pentru ei, decamdată, nimic altceva.

— Prevăd că iarăși o să declanșati — nu-i prima oară cînd o faceți! — o polemică pe această temă.

— Afirm aceste lucruri doar aparent po-

lemic, profund convins că atit metafizica asupra literaturii cit și cea asupra eului infantil mitic, anistoric sînt vorbe goale. Scriem în România pentru copiii României socialiste, încă izvoare dar pregătindu-se să irumpă, și nu ca o forță oarbă dincolo de defileurile milenului. Ca legatari și cititori ai comunismului, deplin abilitați. Inclusiv prin vocea literaturii lor de astăzi chemată, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca alături de focurile tutelar ale lui „a fost dată” să aprindă solara torță a lui va fi. Pentru a izbîndi în această direcție ea are nevoie într-adevăr de mize mai mari, de cutezanța propriului pionierat, de arpile sale deschise, nesigilate de megalomania nimăului, dar nici de plumbul complexelor marginalității.

— Literatura noastră pentru copii moștenește totuși o tradiție glorioasă, care desfide „complexele”. Dar oare chiar o moștenește în sens activ, menținîndu-i cota valorică? Spuneți-ne, stimate Mircea Sântimbreanu, în ce măsură scrierile de gen, bucățiile clasice datorate lui Eminescu, Delavrancea, Sadoveanu, Creangă ș.a. își găsesc — după opinia dv. — o continuitate în literatura de azi?

— Indiscutabil, își găsesc. Opere și nu doar „bucăți” alcătuiesc, la o minuțioasă cercetare, o splendidă bibliotecă de literatură contemporană pentru copii. Repet, la o minuțioasă cercetare, deoarece din diverse motive de cărțile unor Constantin Chihiță, Radu Tudoran, Octav Păncu-Iasi, Vladimir Colin, Călin Gruia, Jordan Chihiț, Gellu Naum, Al. Mitru, Nina Cassian, Marin Sorescu, Fodor Sandor, Petre Luscăv, Sonia Larian, Nicuță Tănase, Costanța Buzea, Costache Anton, Vasile Mănușeanu, Iuliu Rațiu, Gica Iuteș, Hedi Hauser și alții mai poți afla doar de la copiii de... ieri.

— Lista dv. e incompletă: lipsește autorul „Recreației mari”. Cartea dv. cu acest titlu — și, desigur, nu numai ea, dar o citim, cu voia dv., ca pe un etalon al literaturii lui Mircea Sântimbreanu — a făcut și face deliciul generațiilor tinere, deși — avem reclamații! — cererea depășește oferta, foarte mulți amatori n-o găsesc. De ce n-o reeditați? Și, aprope de asta, cum stăm cu reeditările creațiilor de valoare ale literaturii pentru copii?

— După o recentă analiză a biroului secției noastre din cadrul Uniunii scriito-

rilor, cel puțin 60 de lucrări scrise în ultimii 35 de ani ar merita să fie reeditate. Or, tocmă aceste foarte bune cărți, permițînd reetalonarea întregii literaturi pentru copii, au devenit amintiri.

— De ce oare?

— Reeditarea acestui „fond de aur” este, în mod practic, înghețată, ca și cum, știu eu, n-ar profita cititorii, ci... autorii. Poate de aceea, mă întreb, în „Biblioteca școlară” între 1970 și 1980 să nu fi apărut printre cele 69 de titluri, nici un contemporan în viață? Iar în aceeași perioadă, în „Biblioteca pentru toți copiii”, doar unul singur? Și cu toate acestea, în domeniul literaturii pentru copii stăm mai bine decât în altele și aceasta deoarece, din fericire, ea e socotită bibliografie școlară. Sore deosebire de „Cele mai frumoase poezii”, „Biblioteca de proză contemporană”, „Biblioteca pentru toți”, spre deosebire de o carte de Marin Preda, Eugen Barbu sau, vorba cuiva, chiar de... Adrian Păunescu. Cunoșc presiunea ineditului, ca și stihia veleitarismului. Dar nu e păcat ca sub ducele de nisip ale unor fade noutăți să fie îngropate tocmă templele copilăriei?

— Ce se poate face pentru spulberarea nisipului, pentru impunerea acestei literaturi nu numai în cercul copiilor, al părinților, al școlii, ci și în cel al criticii literare? Dar, mai întii, o astfel de impunere e necesară?

— Impunerea literaturii pentru copii în fața criticii actuale nu mi se pare posibilă și nici necesară. Necesară ar fi, în schimb, impunerea unei critici a literaturii pentru copii în cîmpul criticii. Mă gîndesc a un critic ce s-ar fi dedicat două-trei decenii acestui domeniu, tenace, iscoditor și informat, și-ar fi construit o glorie după care pot să suspine destui subofițeri pensionari ai criticii noastre „mari”.

— Pe dv. nu v-ar ispti o asemenea întreprindere?

— Dacă aș avea cu 25 de ani mai puțin, m-aș apuca de acest ghem și, jur, l-aș desclii. Ar fi o misiune, ignorată probabil vreo cinci ani, ridiculizată vreo alți cinci, dar care s-ar impune pînă la urmă ca orice muncă grea, de desecare, defrișare, topografieră, expropriere, într-un cuvînt, de reconstrucție a acestui fascinant falanster spiritual în care toți ne dorim copiii. Ați observat, desigur, că maculatura nu este proprie doar literaturii pentru copii. Aici însă parcă toleranța e mai vinovată, se răzbună pe termen lung. Nu insist, deoarece unele lucruri sînt foarte clare, ca de pildă faptul că însuși regimul estetic al literaturii pentru copii înlesnește contrafacerea, iar altele sînt prea complicate pentru a putea fi clarificate într-un interviu.

— V-am ruga totuși să insistați... Pe ce exemple vă sprijiniți?

— Că lipsește cu desăvîrșire măcar o valorificare critică, științifică a moștenirii în acest domeniu și că, fără cristalizarea unei teorii asupra specificului ei, fără înghetarea unor instrumente de lucru, totul nu e decât bunăvoință și diletantism, că nu o dată antimodelul este mai dorit decât modelul, că simple texte, produse mnemotehnice, foloale de cabinet metodologic sînt înșefate cu entuziasm, că tocmă acești hibridi amenință uneori să invadeze avanscena, reproducîndu-se ca puricii în praf, instalați în manuale, aplaudați la serbări, creîndu-se pînă la urmă impresia că „asta e literatura pentru copii”, literatură în fața căreia critica, pe bună dreptate, strîmbă din năs și... fată cum cercul vicios se închide.

— Fără să poată fi spart? Dar tentative în acest sens au existat, chiar dv. sinteti

(Continuare în pagina 17)

ILIE PURCARU

Vorbii și scrieți românește!

Terapie... lingvistică

Pentru a preîntîmpina orice surpriză, lingvistul a luat o justă măsură — e vorba de posesorii de autoturisme — aceea de a marca jantă (nu geantă!), adică „partea exterioră periferică (sic!) — n.n.) a unei roți de autovehicul... construită astfel încît să permită montarea pe roată a unui pneu” (vezi Dicționarul explicativ... în paranteză fie zis, după această definiție, care mai este roată?). Dar, pentru ca totul să fie lămurit definitiv, au început anunțurile în presă și pe la atelierelor auto-service: „...realizează poansonarea (subl. ns.) jentilor de autoturism, prin aplicarea pe suprafața lor a numărului de înmatriculare al mașinilor” (Informația, 21.XI.1981, p. 5), sau „...imprimări (poansonări, subl. ns.) ale numerelor de înregistrare pe jante” (Informația, 1.XII.1981, p. 2). Prin atelierelor auto am înregistrat și pronunții ca: poșonări, pasonare, pușonare etc. Evident, nici în presă și nici în limbajul colocvial al mecanicilor, nu bunele intenții lipsesc. Lipsște însă un criteriu limpede, unitar de scriere și de pronunție.

Din citatele din presă, două fapte ne rețin. Primo: pluralul de la jantă este jante (nu jentii, greșeala e provocată de paronimul geantă-geții!). Secundo: forma

corectă este poansonare (nu poansonare) și se pronunță poan (nu po-an). Dar familia cuvîntului incriminat este mai bogată: poanson, „unealtă de oțel cu vîrf gravat”, din fr. poinçon; poansonă (verb insemnînd „a găuri, a marca cu poansonul din fr. poinçonner; poansonaj, poansonare, din fr. poinçonner; poansonază, mașină de poansonat, după fr. poinçonneruse). Pentru francezi, verbul poinçonner este sinonim, adesea, cu perforer (de unde avem pe a perfora, în românește: un tichet sau un bilet este perforat). Din franțuzește, noi am luat pe a poansonă cu sensul de a marca, a imprima, dar nu și pe poinçonner-poinsonneză, înțelegînd persoana care face această operație.

Dar, pînă una-alta, să ne întoarcem la „atelierul” unde vom poansonă mașina (automobilul). Aprope de atelier: cîndva, am consemnat formula atelier lucrativ sub cuvînt că lucrativ înseamnă „care aduce cîștiguri bănești” și nu „unde se lu-

crează”, fiindcă nu ne putem imagina un atelier unde se stă degeaba. Combătînd formularea atelier lucrativ, în emisiunea TV „Mult e dulce... din 13.I.1982, ni se recomandă alta, tot nefericită: atelier de lucru (sic!). Oare — ne întrebăm iarăși — atelier nu înseamnă unde se lucrează? Zicem atelier de timpărie (de croitorie etc.). Aceasta îmi aduce în față ciudata expresie — de mult condamnată și ea — care apare în fața Teatrului Național din București (clădirea nouă): Șantier în lucru. Oare șantier nu este suficient, de vreme ce (toată lumea vede) că se lucrează? E risipă (lingvistică), sau redundanță, sau...? (Era să fac și eu, ca un critic clujean, o acopuntură — da, cu o scrie dumnealui! — gramaticală; în orice caz, acupuncturile gramaticale sînt încă bune; n-ar trebui să determine alergii sau reacții umorale!)

GH. POALELUNGI

NOI STRĂLUCIRI ALE LIMBII ROMÂNE

Strugurii sînt mari ca niște ugere cu boabele gata să crape sub presiunea energiei luminoase din interior. Strivite, boabele lasă un parfum discret în cerul gurii... Din cînd în cînd se aude, exact ca în Priveștiile lui Fundoianu, cite un pocnet îndepărtat. Sînt poate dovleci care explodează în porumbiștile de pe malul Dunării sau sînt sunetele misterioase ale toamnei care începe aici devreme și ține mult, i se spune, într-o agonie lentă, luminoasă.

Din volumul Întoarcerea autorului de Eugen Simion

Lecția

Mai întii deci a fost o expunere a profesorului Noica, pe tema civilizației europene, a mitului ei generator etc. Zic așa, „etc.”, și pentru că mi-e greu să rezum propriu-zis o conferință neobișnuit de densă, dar și pentru că după cum s-au desfășurat lucrurile în continuare, conferința profesorului Noica putea să pară numai un pretext pentru dezlănțuirea lecției ce a urmat în partea a doua, cînd studenții — firește, numai unii — incitați și de facsimilele eminesciene cu care, bună-rea, a fost omenită fiecare întrebare, nu mai conteneau cu întrebările, foarte mulți încercînd să și-l facă complice pe invitat. De regulă, invitația este acceptată de orator. E ceea ce facem și noi, profesorii cadre didactice, în definitiv, cînd ne arătăm înțelegători cu o serie de impresii, idei ori chiar teorii defetiste ale studenților. În ce-i privește pe filologi, clasică lamentație: unde sînt marii profesori de odinioară? La care întrebare profesorii de azi confirmă, și ei, întristați, chiar!, unde sînt marii profesori!?

Și vine Constantin Noica să tulbure acest dulce armistițiu și să-i certe pe studenții noștri care dau vina pe lipsa marilor profesori, ori pe alte lipsuri, inclusiv perspectiva repartizării la țară, pentru a-și justifica astfel comoditățile, renunțările și abandonurile intelectuale. Să-i certe și mai ales să-i convingă de un lucru bine știut și mereu uitat: adevăratul om de cultură, oricite universități ar urma, este un autodidact. Iar atita timp cit nu-ți lipsește nici creionul și foaia albă de hirtie și nici cărțile pe care să le poți lua cu tine oriunde, nimic nu te împiedică să faci cultură, marea cultură! Le spune astea Constantin Noica, pe care unele întrebări au încercat să-l coboare pînă la joasa coterie literară, iar alții să-i smulgă un accent-două de disperare, de neliniște, de recod, de nemulțumire. Ci de fiecare dată Constantin Noica și-a întors auditoriul cu fața înainte, obligîndu-l să privească în sus și să ia aminte la marile probleme ale culturii și să îndrăznească să se măsoare cu ele, să nu se rătăcească în nimicuri, să reziste agresiunii celor trecătoare și să nu aștepte de la alții îndemnul ori invitația de a face cultură, de a face cultură românească autentică, europeană, într-un moment în care șansele par a fi mai bune ca oricînd. Noica zice asta? se miră unii studenți din sală, obișnuți să audă de la catedră mai curînd ironii pline de suficiență la adresa șanselor în universalitate ale culturii românești.

Și Noica revine, să se facă bine înțeles: a coborît din Păltiniș pe Edgar Quinet ca să se întâlnească cu acei studenți din sală care „vor să fie subiect, și nu obiect” al epocii lor. A venit să le spună cuvîntul său de încurajare: îndrăzniți! E timpul! Multe și mari sînt lucrurile care mai trebuie făcute în cultura noastră, ca și-n cea europeană în care ne vine rîndul, dacă nu cumva deja ceasul a sunat, să ne plătim de datorita de a spori, salutar, europenismul nostru și al Europei.

Pentru cei neîncrezători Constantin Noica aduce argumente și dovezi. Una ne-a uimit peste măsură: cărțile lui Noica apar la București într-un tiraj mult mai mare decît tirajul în care sînt scoase la Paris cărțile unor colegi de generație. Iar la București se mai și epuizează din prima zi, adăugăm noi...

La această sete de cultură, atîț de românească, tineretului studios nu poate să răspundă decît printr-o dăruire, totală, cu o încredere totală în roadele dăruirii sale. Căci fiecare va găsi numai în sine determinările marilor izbîndi spirituale, intelectuale. Să nu ne facem iluzii că vom putea da vina pe alții în caz de nereușită, în cazul — cel mai trist — al abandonului, al abdicării de la marile și frumoasele ambiții și proiecte ale tineretului, ale studenției. Nimic nu scuză lipsa operelor, cum ar zice un falmos congener al lui Constantin Noica.

Și nimeni nu reușește să-l abată pe filozof într-o discuție lătrănică, lipsită de angajare civică în absolut responsabilă ori de bolta metafizică atit de „europeană” pe care Constantin Noica a ținut-o deschisă deasupra noastră în cele trei ore cit a durat această lungă, aspră și de neuitat lecție.

La sfîrșit, C. Noica a plecat cu cîteva facsimile pe care nu a mai avut cui să le dea, orele fiind înaintate. Păcat că nimeni nu s-a gîndit să le împartă celor care au știut să tacă și să asculte, după vechi rînduilei filozoficești.

ION COJA

Film

„Grăbește-te încet”

Filmul durează aproximativ 90 de minute, cît un meci de fotbal, fără pauză. Spectatorii se îngheșuie la casele de bilete, la intrare și se mai îngheșuie apoi la ieșire. Nu toți au sentimentul că au pierdut timpul, mai ales că, este bine știut, la film nu se merge pe bază de sarcină. Filmele își aleg singure spectatorii, spectatorii pe care îi merită. Nu știu dacă și spectatorii au filmele pe care le merită. Discuția în acest caz ar lua o turnură gravă și am fi atunci constrinși să amintim că într-o cinematografie cu filmele numărate acest film a fost făcut în locul altora care n-au mai avut loc. Dar nu vrem să fim atrași într-o discuție care ar aduce în atenția noastră inclusiv problema răspunderilor ce revin caselor de film în promovarea valorilor din patrimoniul celei de-a șaptea arte, în stimularea producțiilor de înaltă ținută artistică, a noului, a creațiilor originale, a criteriilor riguroase... Dar pentru că pînă acum n-am auzit încă să fi fost destituit vreun director de casă de film pentru calitatea producției de care răspunde, o asemenea discuție n-ar fi decît de amorul artei.

Deci spectatorii vin și pleacă și numai ei au dreptul să se pronunțe dacă filmul le-a plăcut ori ba. Sigur, ar fi fost mai cinstit din partea casei de film să fi anunțat spectatorii că nu e vorba propriu-zis de un film, ci de niște scheciuri de Ion Băieșu în viziunea regizorului Geo Saizescu. Nu se întimplă așa și cronicarii de film se vîd în situația neplăcută de a comenta un film care, dramatic, nu există. Și e păcat intrucît textul lui Băieșu ascunde reale virtuți, virtuți aparținătoare prozei, virtuți proprii umorului de bună calitate; mai există în film cîteva recitaluri actoricești de certă valoare interpretativă și chiar unele găselnițe regizorale din speța cea mai pură.

Dar poate regizorul Geo Saizescu și-a propus o demonstrație personală, că adică comedia nu este așa cum se zice, un gen serios, că în general nu e nici un fel de gen și că se poate filma orice și oricît? Desigur, orice comedie presupune și o convenție pe care spectatorul e invitat s-o ia așa cum este. Problema care se pune e pînă unde poate fi întinsă această convenție? Un globe-trotter colindă lumea pe jos, îi face înconjurul, și după ce a străbătut Sumatra, Borneo, știu eu? — Hondurasul, trece din nou prin București, probabil în drum spre Capul Bunei Speranțe, pentru a demonstra că pămîntul nu e rotund, ci încrucișat? Este lovit în plin de un autoturism și la sfîrșit, la sfîrșitul filmului el demonstrează cum printr-un procedeu din arsenalul cascadorilor a reușit să evite impactul uitînd că avea în spinare un rucsac cît o catedrală. Singurul om normal din film, autorul accidentului, fuge de la locul faptei, are muștrări de conștiință, se predă, dar la miliție este alungat — victima scîpase, nu-i așa? — ca și cum fuga de la locul accidentului, neacordarea primului ajutor nu sint tot fapte penale. Operează convenția și în neglijență, în superficialitate, în incompetență? Un delator ordinar, din speța delatorilor politici, se imbată ca un porc într-o verifcare pe teren cu toate că niciodată pînă atunci nu mai efectuase vreo verifcare pe teren. Să mă ierte copiii din sală, nu cred că delațiunea se sinchisește satirizînd-o, în general nu vîd nimic de ris într-un criminal și nu găsesc nici o scofală să umpli de ridicol un hoț. Satiră se cheamă oare aducerea pe ecran a promiscuității unsuroase, venale? Satirele din ultima vreme, în curajul lor artistic, sint pline de bișnițari, gestionari corupți, birocrati mărunți și lipicioși, de găinari și marțafoi, de mahalagioaice și tot felul de asemenea putregaiuri de care ni se propune să ridem. Ce-ati zice dacă marelui Cavăntaru ar fi fost un umil contopist la I.C.R.A.L. ori dacă Moliere ar fi ris nu de un burghez gentilom, ci de o bucătareasă frivolă?

Filmul se încheie cu un lung șir, un foarte lung șir de colaboratori, mașiniști, costumieri, operatori, redactori, ingineri de sunet etc. etc. Muncă, multă muncă și de muncă nu te poți apropia decît cu respectul cuvenit muncii. O discuție concretă despre acest film ar trebui să înceapă nu de la film, ci de acolo unde eu m-am oprit, adică de la menirea, rolul și răspunderile caselor de film.

NICOLAE CRISTACHE

ION BRAD

Filosof

Filosof la fărmlul mării
Număr ochii stînși în pletre,
Albii ochi privind homerice
Dincolo de timp și vetre,
Ochii-nsingerați de ghiara
Propriului lor destin,
Ochii lui Oedip tiranul
Care din adine tot vin
Și cu spumele fecioare
Sugrumate încă-n fașe
Și cu valul răzbnunării
Crud în patimi uriașe,

Vin să îmi prefacă-n stîncă
Fraged roșul din priviri,
Ca și tu trecînd, iubite,
Să te-nțuneci, să te miri...

1981

Delfinii

Singurătatea-mi cîntătoare
N-o tulbură decît delfinii
Ce vor să răzvrătească marea
În acrobatic joc de linii,
De siuge crud să spele-amurgul
Care minjește albul spumii
Și să repete doar prin mine
Trecînd copilăria lumii.

1981

Sacrificiu

Calm plat. Pustiu cu lustru.
Și nici un pui de vînt.
Mari păsări fără aripi
Corăbiile-mi sint.
Departe, fărml de farmec
Mi-e țara. Cum să trec
Cînd zimbetul perfidei oglinzi
E doar inec?
Și vine spectrul tinăr
Al trupului ucis
Să-mi ceară iar o moarte
Și-un val de siuge-n vis.
Pe cine va tăia
Ca să dezlege
Această-nțepnire de aripi
Făr de lege?
Ah, de-aș fi eu alesul,
Nu cei nevinovați!
Hai, implințați cuțitul
Și aripi ridicăți!

1981

Noiembrie

Noiembrie, natalul, vine
Cu brume de suris ceros
Și cu valul singele din mine
În frunzele ce-anebunesc,

Să mă întoarcă la părinții
De sub gorunii-ngindurați,
Crucificații suferinții,
Surorii furtunilor și frați,

Să-mi ceară înapoi poiana
Învețită de brînduși,
Săpînd tot mai adîncă rana
Și semnele ciudate-n uși,

Iar sufletul fugînd din carte
Spre vechea țară de Ardeal
Să meargă singur mai departe
Pe albul cal, pe negrul cal...

8 noiembrie, 1981

Via Egnazia

Cine m-a pus
Semn de unire
Între Răsărit și Apus
Bunăvestire?

A fost un har? Un blestem?
Războaiele toate
În mine mai gem
De cohorte și roate.

Barbarii s-ațîn
Fremătînd la hotare
Și iscoadele vin
Tiriș, legendare.

De privirile lor
Zadarnic mă scutur,
Se-aștern în covor
De săgeți și de scuturi.

Sînge și foc
Le-ațîță fantoma
Cînd ard la un loc
Bizanțul și Roma.

Sînt sensul pierdut
Al acestor imperii?
Zac ca un sent
Sub ruinele verii...

1981

Pledoarie pentru o stagiune muzicală a tineretului

Neîndolelnic, concertul de la Ateneul Român, din duminică trecută, constituie una din marile realizări, din ultima vreme, ale tinerilor elevi de la Liceul de Artă „George Enescu”, din București. A fost, în primul rînd, reconfortant pentru noi, să vedem o sală plină cu copii, ascultînd atenți, muzică simfonică interpretată cu măiestrie de alți copii, care, fără șovăială, au pășit pe estrada de concert, aceeași care a fost gazda, în nenumărate rînduri, a unor orchestre sau soliști celebri.

Manifestările muzicale destinate elevilor, organizate de Filarmonica „George Enescu”, în colaborare cu Inspectoratul Școlar și Municipiului București, pot însemna începutul unei stagiuni muzicale a tineretului și care să cuprîndă toată diversitatea genurilor muzicale ale acestor arte, de la cîntecul popular și muzică folk pînă la lucrări vaste, ca simfonia, ori creația vocal-simfonică. Evident, aceasta ar însemna regularitate, sprijin substanțial din partea tuturor instituțiilor artistice, mari eforturi organizatorice și o mai atentă gîndire a repertoriului oferit, pe vîrste și înțelegere, dar răsplata ar fi enormă, deoarece felul unei asemenea stagiuni ar consta într-o bună și eficientă educație muzicală a viitorilor constructori ai societății de mîine, educație care — trebuie s-o recunoaștem — este neglijată tot mai mult, prin felul în care este, astăzi, organizată — în școlile de toate gradele — predarea muzicii, problemă asupra căreia s-a scris foarte mult, dar nu s-a făcut absolut nimic...

Concertul de duminică, deci, ne-a condus către Ateneul Român pentru a vedea la lucru, în primul rînd, orchestra simfonică a elevilor, aflată sub îndrumarea profesorului Nicolae Racu, un priceput pedagog și comentator, dar și un eminent dirijor, precis în gestică și competent în însușirea partiturilor, un artist care știe ce înseamnă gradația construcției sonore. Este desigur, o îndrăzneală să te încumeți a aborda „Ucenicul vrăjitor”, de Paul Dukas, avînd la dispoziție un colectiv de elevi, din care cel mai „vîrstnic” numără doar 17 primăveri; dar această îndrăzneală s-a dovedit, după audierea dificilei lucrări, o adevărată siguranță profesională, tinăra orchestră nefiind cu nimic mai prejos de multe altele similare din țară. Ea s-a priceput, deasemenea, să fie și o discretă acompa-

natoare, sau, atunci cînd a fost cazul, un bun partener al celor trei soliști ai concertului, toți elevi ai aceluiași liceu, laureați în diferite concursuri din cadrul Festivalului „Cîntarea României”. Ne-a impresionat, în special, violonista Carmen Daniela Cazacu (clasa a IX-a), prin eleganța și siguranța trăsăturilor de arcuș, prin înțelegerea și muzicalitatea de care a dat dovadă în interpretarea concertului pentru vioară și orchestră „Iarna”, din ciclul „Anotimpurile”, de compozitorul preclasic italian, Antonio Vivaldi. Sintem convinși că mergînd pe același drum, printr-o muncă plină de abnegație, tinăra solistă va ajunge la un țel final, care să poată îndreptăți speranțele puse astăzi în ea. Deasemenea, Racu Aladar (clasa a IX-a), în fragmentul pe care l-a interpretat din Concertul pentru pian și orchestră nr. 20, de W. A. Mozart. (de ce, oare, doar partea I?) a arătat un tușeu deosebit și un remarcabil simț al dozajului, dar și o bună gîndire a construcției tematice, mai ales în cadența beethoveniană a Allegro-ului. În sfîrșit, violonistul Emil Stegar, (clasa a XII-a) a demonstrat în „Balada” de Ciprian Porumbescu, o bună pregătire artistică, fiind însă lipsit, din păcate, de un instrument mai bun, care să-i poată permite, pe măsura vibrato-ului său, o mai eficientă etalare sonoră.

Se muncește mult și bine, cu real folos, la Liceul de Artă „George Enescu”. Cînsie maestrilor-pedagogi, care pregătesc la un înalt nivel profesional pe viitorii noștri artiști, pe aceia care, mîine, vor prelua faima unui Ion Voicu sau Valentin Gheorghiu!

CLAUDIU NEGULESCU

P.S. Cuvinte elogioase la adresa profesorului Constantin Popescu, un inimos conducător și animator al muzicii în rîndurile tineretului, dirijorul concertului susținut în aceeași sală, duminică 7 februarie, cu sprijinul aceluiași pedagogi, transformați peste noapte în interpreți, ei revenind astfel la condiția lor inițială de artiști instrumentiști, sau lirici. Astfel, Societatea Profesorilor de Muzică, avînd orchestra simfonică, soliștii și corul „Melos”, a redat vieții muzicale bucureștene încă un colectiv complex, muzical, valoros și necesar!

CAP LIMPEDE

Conferințele de la Ateneu

Duminică 14 februarie s-au împlinit 94 de ani de cînd Al. Odobescu — într-o sală mică de la parterul noului edificiu, sala mare încă nu era gata — a deschis ciclul de conferințe ale anului 1888 vorbind despre Ateneul român și clădirile antice cu dom circular. Prima conferință în sala mare s-a rostit de Esarcu la 19 martie 1889 și a fost un fel de scuză pentru că palatul nu poate fi încă inaugurat. (Complet, edificiul a fost terminat abia în 1897). Sala mare a ieșit așa cum fusese vrerea Odobescului. La tribuna Ateneului se putea urca oricine obținea o aprobare pe o scrisoare trimisă dinainte. Abia prin 1902 s-au practicat selecțiile. ...Între 1885 și 1903 s-au rostit 802 conferințe de către 222 conferențari. Erudiția strălucitoare, temele atrăgătoare și sala încăpătoare și fermecătoare erau tot attea tentații. Aproape că nu a existat vîrf al științei și culturii românești care să nu fi vorbit de la tribuna Ateneului: G.C. Dragu, Em. Bacaloglu, Gr. Ștefănescu, G. Țițeica, Șt. Mihăilescu, Traian Lalescu, Cezar Bolliac, Gr. Tocilescu, I. Ioanescu-Gion, D. Onciul, N. Iorga, Vlahuță, Caragiale, Macedonski, Gheorghe Panu, Lazăr Șeineanu, Densușianu, Mino-vici, Iuliu Hațieganu... Au vorbit și străini: Charles Diehl, Claude Ferrare, André Maurois, Alex. Moissi...

După al doilea război Palatul Ateneului a devenit sediul permanent al Filarmonicii de stat „George Enescu”. Conferințele s-au ținut în marea sală din ce în ce mai rar. Foarte puțini vorbitori au mai avut prilejul să strălucească aici. Citeva — memorari și atît. Pentru unii sala a fost chiar refuzată (vezi cazul aniversării Goga, pentru ca să se poată cînta Bartok, ceea ce-mi aminteste o gafă la fel de celebră — cînd, cu prilejul celei de-a 50-a aniversări, sala i-a fost refuzată lui însuși Enescu, aprobarea primînd-o abia după înalte intervenții...)

Este foarte bine că se concertează la Ateneul Român. Dar trebuie să se și vorbească. Acolo cuvintele se ascultă altfel. Conferințele de la Ateneul Român trebuie reluate. Ca și omul, o clădire trebuie învațată mai mult decît ceea ce știe: ceea ce este.

MIRCEA BUNEA

Trebuie să iasă din fonotecă

Alexandru Mica a terminat de înregistrat la Radio o veritabilă antologie a cîntecului popular românesc din Cîmpia Dunării (cu predilecție pentru zonele Vlașca-Teleorman și partea dunăreană a Olteniei) din ultimii 200 de ani, circa 300 de

cîntece, cu Cornel Pană, cu Marin, Florea și Gheorghe Cioacă, cu Florian Economu. Proiectul a fost ambițios și migălos. Pentru prima sută de ani, Alexandru Mica a folosit culegerile tipărite în epocă din Biblioteca Academiei, aparținînd lui F. J. Sulzer, Andrei Wachmann, Alexandru Berdescu, George Oprescu, H. Ehrlich, Anton Panu, Gh. Ucenescu, Dimitrie Vulcanian. Pentru a doua sută de ani — cilindri de ceară înregistrați de Constantin Brăiloiu, George Georgescu-Brezul, Harl Brauner, Paula Carp, Vasile D. Nicolescu, Tiberiu Alexandru, Emilia Comișel. Iar din anii '50 benzile magnetice imprimare de Alexandru Amzulescu, Mariana Kahane, Lucilia Georgescu, Ghizela Sulteanu, Elena Nestor, Adrian Vicol, D. D. Stancu și alții, păstrate în Arhiva națională de folclor de la Institutul de cercetări etnografice și dialectologice din București. Sint cuprinse toate genurile de cîntec, de la baladă, cîntec lung de dragoste (specific zonei Vlașca-Teleorman), doină și cîntec de natură, jurnal oral (creat cu prilejul unor evenimente care au tulburat viața obștii), pînă la cîntecul lăutăresc de oraș și cîntecul lăutăresc de țară. Alexandru Mica propune Electrocordulul un serial cu aceste înregistrări, crede că se pot scoate cam 21 de discuri, care vor împlini golul ce există în ceea ce privește reprezentarea acestor zone în contextul celorlalte vetre folclorice, dovedind că numai cercetarea și nevalorificarea au dus la această situație. Alte proiecte? Lucrează

împreună cu Cornel Pană la transcrierea melodică a acestor cîntece și ar propune unei edituri să scoată două volume cuprînzînd acest tezaur poetic-muzical din sudul țării. Mai aspiră să valorifice, împreună cu dirijorul Florian Economu, o culegere de 15 cîntece populare românești armonizate pentru pian de Constantin Brăiloiu și publicate de acesta, foarte puțîn cîntate și de foarte multă vreme uitate.

Vrem să subliniem încă o dată dăruirea și pasiunea cu care Alexandru Mica descoperă, cercetează și interpretează aceste comori spirituale. Observăm, totuși, că, deși înregistrările există în fonoteca radio, ele nu prea sint difuzate. Iar Televiziunea nu l-a invitat niciodată pe acest cercetător și artist, care a susținut numai concerte de ținută și care nu a cîntat în „spectacole extraordinare” unde evoluează familii întregi de cîntăreți. Sperăm că benzile cu cele 300 de cîntece ce aparțin Radioteleviziunii Române să nu ajungă în situația discurilor de ceară de la începutul secolului. Alexandru Mica este tînr, este talentat și dornic de colaborare. El nu a muncit atîtă vreme pentru a umple un gol într-o arhivă, ci pentru a scoate la lumină — chiar și sub reflectoarele din studiourile televiziunii — adevăratele producții poetico-muzicale din această parte a țării noastre. E o strădanie într-o cultură ce trebuie dusă pînă la capăt. Alexandru Mica trebuie ajutat să o facă.

REGHINA VARVICI

EUGEN BARBU

O lume de ciștigat

— Fragmente —

Toate acestea le știa și Ronțea care cu toată absența lui aparentă trăgea cu urechea la acele ce auzea și se folosea de ele în câteva ședințe, pe vremea când se mai scutura pomul, ca la partid, pentru a arăta celor ce-l ascultau că ei aveau în rânduri, și comunisti morganațici, cum spunea în limbajul celor de la gazetele literare. Dacă ziarile i se păreau lui Licărete prea triste și închisurate, apoi schițele și nuvelele și poeziile publicate păreau ceva de pe altă lume. Întii era limbajul, același cu cel al birocratilor ce-l prelucraseră pe el de-a lungul timpului; apel la dogmele partidului din care nu puteai să ieși, dar viața, unde era viața? Ce erau ei, comunisti sau ce mama dracului erau? Mereu vorbe goale, fără conținut și chiar o neomenie, undeva. Dă-i cu „Omul e cel mai prețios capital”, și pe unde se ducea, ori chiul la cataramă și cifre umflate în rapoartele trimestriale și anuale, la foruri; ori aspru și fără noimă: o muncă orbească, fără perspectivă, un fel de grandomanie de a ridica obiective ce nu-și aveau rostul: făceau unii blocuri la Cucușești de cimpie unde nu ploua toată ziua, bună ziua, ca la Brașov să zicem, hop și ei în orașele montane cu locuințe cu terase, fără acoperișuri reperi care să permită scurgerea apelor, pentru că așa era stasul și cine ținea seama de cifra de căderi de ape într-un loc și în altul? Venea cite un deștept și spunea: mie să-mi faceți blocuri ca la București, să se vadă în poză la gazetă că ne modernizăm. Lucrase și în domeniul urbanizării, tot de nevoie, umbra cu echipele de prospectori care hotărâra cum să se clădească, unde și când? Cădeau sub tirnă case sdravene, sănătoase care ieșeau din liniamentele lor făcute cu sfoara, că „destul a construit haotic burghezia, să le arătăm noi cum se ridică orașele noastre socialiste” și dă-i cu gargara asta și el se împotriva. Merse odată la un Prim din acesta fudul, nevoie mare și-i spusese că normal ar fi fost ca numai clădirile insalubre să fie dărimate și pe urmă, dacă vor termina cu bordeiele și-ar putea permite și luxul de a dărâma și vilele celor bogați care le stăteau în gît ca osul de pește. „Ce-aveți tovarășu? Prim cu vila lui Bogasieru? întrebare, acum e grădiniță de copii, stau băieții muncitorilor și joacă șah în ea, au calorifer, au patru băi, au bazin în curte, pomi, flori. Fabricantul s-a cărat peste graniță, i-am luat și mobila pe care au dus-o niște deșteptii la Consignația și-au vindut-o pe nimic pentru a cumpăra ceva de la Coleman. Nu era bună mobila aia de stejar care ar fi durat o sută de ani, nu că lui tovarășu Prim, din partinitate, nu-i plăcea să vadă așa ceva în ochii lui și chiar vila îl scotea din sărite pentru că el era localnic și văzuse cu curvasărie se făcuse în casa aceea în care copiii tovarășilor stau acum. „Și ce, e pojar? Se ia?” întrebă Licărete cu sîrtenia lui care nu scăpa nimănui, că doar nu a rămas curvasăria în pereți, să fim realisti și să luăm ce e bun fără să mai facem, era să zic, demagogie”. Cuvintul îl costase, peste două luni schimbăse iar orașelul liniștit în undeva dintr-o regiune de deal, cu o puturoasă de localitate în care se ridica un pod peste Dunăre, dar Licărete nu se cricnea. Se ducea unde era trimis, nu se mira, nu se plîngea. „Nu sunt eu izmană pe călători? Așa-mi trebuie! Bine-mi fac tovarășii, să mă învăț minte!” Alde nevastă-sa răbdă și ea ce răbdă și când nu mai putea, isbucnea: „Tu trebuie să fi nebul! Dar eu nu sunt. Avem copil, cit crezi că o să-l mai ținem ca țigani cu cortul, azi aici, mâine-n Focșani? Trebuie să-i dăm la școală și nu o să ne mutăm când la mama dracului, când unde a înțărcat el copiii!” „Cucoană, spunea Licărete brusc, cu brutalitate, pe mine unde mă trimite partidul, acolo mă duc. Nu-ți convine, drum bun, cale bătută”. „Dar gura aia afurisită de ce nu o mai închizi? De ce nu pui și tu fermoar pe clanță, cum zice ăla mare că a auzit la școală”. Licărete risese și pe urmă mulțimea uitase de ceartă și se împăcaseră. Citeodată, la vreo sărbătoare când apucau să bea și ei împreună un pahar de vin și se mai îmbunau, Manasia ridea și-l privea cu mindrie! „Uite pe cine am luat, ce mi-a fost mie dat să am în pat: pe smeu smeilor care taie la capete și nu le mai termină!”

Așadar, ce citea el în revistele vremii? Niște reportaje pline de cuvinte late, niște declarații ale unor muncitori, toate ticluite de către reporterii frenetici care trecuseră și pe la el prin șantierul pe care le condusesese în câteva rânduri. Erau niște băieți tineri, mereu grăbiți, culegînd ca pasărea din sbor niște mici cuvinte sau cifre și grăbindu-se să ajungă la primul tren sau să intre în primul Bufet de Stat ca să ia o drojdiară, un rom, dacă nu mai multe ca să se inspire din această atmosferă muncitorească. Sigur nu erau toți la fel, mai se găseau și unii cu bun simț care lucrau gospodărește, adică nu se grăbeau, nu trăgeau la măsă, mergeau pe la oameni pe acasă să vadă cum stau, interesindu-se și de ce fac în timpul liber, nu numai în șantier, adică dorind să afle pe dinlăuntru ceea ce numeau ei „omul nou”. Omul nou era destul de complicat și din păcate tocmai cei mai sirguicioși, cei ce lucraseră mai serios cu materialul uman acela erau cei mai scoșiți în reportajele scrise, asta o aflase de la Bretan pe vremea când acesta se afla la începuturile lui. Când le citise, Licărete simți că lipsea ceva din ele, adică tocmai viața autentică pe care el o căuta cu o stăruință pe care alții nu o aveau. Se cunoscuseră pe batardol

de la Bistrița într-o dimineață rece de toamnă; ploua, omul părea firav, avea pe atunci 33 de ani, dar arăta mai pușni, era tăcut, sfios, numai privirea lacomă după amănunt și o curiozitate neobișnuită la astfel de oameni grăbiți îl izbiseră. Stătuse trei zile și trei nopți în șantier, dormind citeva ore, se urcase cu ascensoarele lor primitive care mergeau deasupra viitoarei hidrocentrale ca niște tramvaie deschise, numai cu o funie în jurul mijlocului, îmbătat de înălțimile învăluite în ceață, ascultîndu-i explicațiile despre ceea ce avea să se nască din truda oamenilor de jos, care păreau niște furnici de la acea altitudine, scriind cu sete într-un carnet tot ce auzea. Licărete îl invitase a treia zi la el la masă vrînd să-l descoasă pentru că omul i se părea cu totul de altă ștofă decît ceea ce văzuse pînă atunci. Bretan se lăsase greu: că nu vrea să deranjeze, că are tren peste o oră, că e așteptat la redacție cu materialul, și cite și mai cite, dar cu el nu se putea juca un puști din așa, pînă la urmă îl luase cu sîrtenie: „Dacă vrei să pierzi cele mai interesante lucruri, n-ai decît să ploci, dumneata crezi că ai văzut tot, dar nu știi povestea acestui șantier, citi oameni au murit aici!” „Cum să scriem noi că au murit oameni la Bistrița?” „Bine, cum ar trebui să scrii. Nu crezi că în reportajele din ziarurile noastre există prea mult optimism revoluționar, cum spuneți voi, gazetarii?” „Și credeți că mie o să-mi publice cineva lucrurile astea? Noi facem propagandă!” „Știu, dar ar mai trebui să ne mai schimbăm. Uite, în ce mă privește eu cred că aceste reportaje roz fac mai mult rău decît bine”. „Ei, cum?” „Cum auzi? Cine le citește spune: basme! Uite, noi rupem munții în două, totul pare neverosimil. Nu mai există greutate, totul merge pe roate, cine crede așa ceva? Pe urmă creditul se pierde și așa va face cititorii de bărbieri, pe urmă cei care citesc, cei de pe șantier, ce spun ei? Să-ți povestesc eu dumitale: Uite, tovarășe Licărete, a venit puță, ăla, slabu’ și ce scrie el? Parcă aici e la cine-ma unde totul e mințit, păi știu ei ce greu se curăță fundul cu peria de sirmă să nu aibe betonul vreo fisură? Știu ei ce chin și ce migală înseamnă un batardou? Vin, se uită ca la grădina botanică, se cară și pun ciocuri la gazetă! Să stea cu noi, să simtă, păi la dinamitarea muntelui au murit vreo trei pentru că erau tineri, neatenți, au mai și băut, dinamita nu lartă! Mai încoace au fost vreo citeva accidente cu vagoanele de sus. Unii credeau că e jucărie, s-au răsturnat și i-am găsit reci, jos, rupți de stînci! Probabil că știi legenda Meșterului Manole: fiecare operă mare cere un mort sau mai mulți! E o veche lege care nu ne-a lertat nici pe noi”. Stăteau la o țuiculiță înalte de masă. Licărete îi povestise micile și marile greutăți pe care le întâmpină: „Știi de ce-ți spuneam eu că unele reportaje din acestea mai rău ne încurcă? Pentru că cei de la centru citesc și-și spun: brava oameni la Bistrița, halal de ei, cum merg toate, unse, ca pe roate, dar cine știe ce-mi pate mie sufletul cu cimentul, care, ori e trezît, ori mi-l aduce fără prelată și pînă aici devine mămăligă curată și trebuie să-l arunc pentru că un baraj nu e o înghețată cu fisic! El cade, îl ia apa și cine te mai lartă când ți-o căra citeva sute de sate la vale la vreo fisură sau, la vreo inundăție? Tata din groapă! Așa că mai ușor cu veselia asta, cu date înflorate, cu muncitorii durdulii, roșii în obraz, declarînd vrute și nevrute de parcă aici e Balul pompierilor. De-asta te-am chemat, vreau să mai modificăm puțin viziunea asta sărbătorească asupra muncii. Nu crezi că am dreptate?” Pe urmă îl descusese ușurel: „Și dumitale cum de ți-a venit ideea de a te face ziarist? E o vocație sau numai așa o toană de tinerete?” Bretan îl privea deschis și risese: „Cred că glumiți. De ce vă închipuiți cu toții că scrisul este o sărbătoare ca și reportajele alea roz despre care vorbeați? Se așază omul la masă, ia plavazul și scrie. Simplu? Nu?” „Pentru un începător, pari destul de curajos. Mă înșel eu sau ești un debutant?” „Nu vă înșelați”. „Și de ce atît de tirziu în presă?” „Știi de ce, tovarășe Licărete? Pentru că nu am vrut să scriu reportaje roz, cum spuneai dv. Era o vreme a umflării tuturor lucrurilor. Nu știu să mint. Cred că o să vă placă ce o să public, dacă voi reuși să public ceva despre ceea ce am văzut”. „Cum, adică nu toți cei ce vin aici pot să publice?” „Ba, da, cu condiția ca să dea o imagine măreață a construirii socialismului”. „Dar socialismul nu are nevoie de minciuni și de cifre umflate”. „Chiar așa cred și eu, iată de ce nu m-am grăbit. Am citit tot ce au scris toți colegii mei de generație și nu am vrut să mint ca ei, îți trebuie puțin cinism ca să mîninci rahat în contul revoluției. Ea se face cu singe, cu eroi, și mai ales cu cînte, dar există oameni care vor să fardeze realitatea, pentru asta fac orice, viră oameni în pămînt. Își trădează prietenii, bani și glorie să lasă!” Licărete îl privea ca pe o jivină sălbatică: „Vrei să-ți spun ceva: pe aici și prin alte părți au trecut citiva care au scris despre mine niște pagini bombastice. Într-o vreme erau cit pe aci să mă facă Erou al Muncii Socialiste, se purta marfa asta! Am decorații, am ce vrei, dar titlul ăsta mi-ar fi plăcut, numai că atunci cînd m-au chemat și mi-au spus că vor să mi-l dea am suflat iar în bors, după

prostul meu obicei. Era vorba de un pod. Lucrare importantă. Nu eram un specialist, imi ziceam: uite, mamă ce mă găsiți, să construiască un pod, nu-l construiau eu, îl construiau niște ingineri specialiști. Eu eram omul de la partid, cel cu organizarea și cu munca politică. Ei bine, aici am scîrîntit-o cel mai rău: dădusem peste un trust. Știi dumneata ce e asta un trust în socialism, și încă un trust al escrocilor? Aveau relații peste tot: de la cei ce comandau lucrarea pînă la cei ce o aprobau, de la ziaristii care erau îndopați cu alcool și cu mese ca să scrie bine în presă despre lucrare și pînă la cei ce vindeau cimentul sfeterisit de la șantier. Sunt un om normal, cum cred că-ți dai seama. La început, ca orice nou venit într-un loc, nu-mi dădeam seama despre ce e vorba și cum se lucra. Totdeauna încerc să învăț repede cite ceva despre toate lucrurile. Nu-mi place să mă uit ca proasta în tirg și aia să-mi ridică-n spate. Se fura ca în codru, domnule. Dumneata știi cit ciment intră la un pod dublu, de cale ferată și pentru vehicule? Tone, zeci de tone, sute de tone, mii de tone, cine să controleze? Dacă aveam Milizie pe șantier, securist, contabil, oameni de la Regiune, ce ne mai trebuia? Cine ar fi îndrăznit să aducă camioanele pe o poartă și să le scoată pe altele, plus fier betonul, plus atitea și atitea! Cînd mi-am dat seama ce se întîmplă am crezut că o să fac un infarct, nu alta! Sub ochii mei se sfeteriseau tonele și se schimbau cifrele, Contabilul șef, cu Șeful Miliziei locale și cu un stab de la județ, lucrau mină în mină. Dacă îți amintești a fost și un proces: patru au fost împușcați, restul, că erau vreo 35, au luat pușcărie între 15 și 25 de ani! Te rog să mă crezi, nu am nici azi nici o remușcare, deși e vorba de patru vieți de om și de altele. Mie nu-mi

plac cuvintele mari. Cînd a trebuit să-l denunț, cînd aveam actele adevărate în mină, am stat o săptămînă și m-am gîndit dacă e bine să spun ce știu sau să nu spun, dîndu-mi seama ce-i aștepta pe făptași. Mi-am spus: „De ce ai făcut tu, Licărete, pușcărie atîția ani? Pentru că să lași niște șnapani să-și bată joc de munca atîtor oameni? Podul ăsta care trebuie să aibe scris pe un stîlp și numele tău de constructor, lingă al altora, poate să se prăbușească cu un tren sau cu niște mașini, atunci vor fi morți și răniți și numele tău, scris pe un stîlp de beton, va fi în veci blestemat de rudele celor morți”. E drept să lași să se petreacă astfel de fapte pentru ca niște nenorociți să petreacă cu curvele lor pe la Constanța și în alte locuri, să-și cumpeze mașini și să dea de-a svirlita cu sutele de mii, furate, cu milioanele, pentru că se furaseră citeva milioane, și atunci, senin, m-am dus unde trebuia și am arătat care era realitatea. Și azi încă mă scol noaptea și mă întreb: oare nu am greșit? Oare nu sînt vinovat? În pușcărie mă gîndeam cum va fi viitorul cînd vom lua noi, comunistii, puterea! Mi se părea totul atît de lesnic! Iei cirma și viri burghezia în pușcărie, îi sărăcești și te apuci de treabă. După mine, pe atunci aș fi împușcat cum făceau culacii în timpul Marei Revoluții din Octombrie pe toți intelectualii: „Arată palma burjuului! Dacă nu ai bățături, la zid!” Ce simplu gîndeam noi atunci și cite greșeli s-au produs din răsunare! Eram setoși de singe! Nu ne mai trebuia nimic decît is-pășirea! Pe urmă ne-am lămurit că socialismul se construiește și cu oameni cu carte, că avem nevoie mai ales de ei! La alfabetizarea maselor, la ridicarea uzinelor, dar la cite nu era nevoie de ei! M-am imblînzit, am început să mi-l apropiu, am înțeles că nu sînt cu toții vinovați, dimpotrivă, fuseseră destul care ne luaseră apărarea. Dar cum anii treceau începeam să înțeleg că și împăcarea asta generală nu era nici ea bună. La ingheșuală scăpau și vinovații și intrau în partid și șmecherășii care furau milioane la construcții de poduri și cine știe în ce alte locuri și cu ce alte ter-tipuri. „O lume de ciștigat”, spunea parcă Marx, dar cu ce preț, cu singele morților noștri, cu suferința mea și a altora, și mai ales, cu primejdia de a fi mințit de către niște escroci buni de gură care mergeu cu cel tare. O lume de ciștigat, minunate cuvinte, dar cu ce preț! O să ții minte aceste cuvinte de la bătrînul Licărete? Haide să mai bem cite o gură de țuică! Sper că al să-mi trimiți și mie reportajul dumitale și că el nu o să fie ca acelea despre care ți-am vorbit care erau să mă facă fără să vreau Erou al Muncii Socialiste, pentru că uitasem să-ți spun

cum s-a încheiat treaba; deci cînd ei mă prelucrau cam ce ar trebui eu să spun la primirea titlului, ce crezi că am făcut, le-am spus și le-am arătat dosarul, că pe șantierul de care răspundeam se petrecuseră sub ochii mei niște matrapazlicuri nemaipomenite și cînd tovarășii au auzit una ca asta și-au pus minile în cap și m-au bărbierit! În loc de titlu, altă mutare, altă piesă la dosar, atunci era pentru a doua oară să fiu scos din partid, noroc că s-au găsit și oameni cu scaun la cap care au gîndit altfel: Stați, fraților, dar omul acesta ne spune adevărul, de ce să-l pedepsim?” „De ce n-a fost vigilent”, urlau unii furioși că nu le ieșise pasiența. „Cum n-a fost vigilent, uite că a adus dosarul și i-a dat în gît? Ce mai vrei?” „Păi acum? Ce facem cu podul? Ce spunem noi, Sus? Ce raportăm?” „Adevărul și numai adevărul! E amar, dar trebuie spus. Podul se mai poate reface, o să mai coste ceva bănișori, dar măcar nu vor fi autorii unei catastrofe!” Nu a fost o pilulă prea ușoară, te rog să mă crezi. Și-acum în dosarul meu această pagină atîrnă greu, mereu mi se reproșează lipsa de vigilanță. Ba, unii, mai cinici, imi spun de la obraz: „Licărete, dacă nu erai prost ca noaptea să spui ce bube avea podul acela, acum erai mare, mă!” „Sunt mare și așa, le răspund eu. Mai bine sărac și curat. Asta-i deviza mea. Căne vrea să ajungă pe scara de serviciu sus, n-are decît. Eu dorm liniștit, nu mă scol noaptea și mă întreb ce va fi mine. Ce crezi dumneata, tinere, de toate lucrurile astea?” Bretan ezitase și pe urmă spusese franc: „Cred că sunteți un naiv”.

Reportajul lui nu apăruse niciodată. Îl reintîlnise întîmplător pe o stradă din București și prima întrebare pe care i-o pusese fusese: „Deci și dumneata mi-ai tras chiulul?” „Adică, cum?” „Păi n-am citit nimic, în nici un ziar”. „A fost o poveste întreagă cu reportajul meu. Nu vrei să ne așezăm pe o terasă, undeva, să bem o bere, să vă povestesc”. „Cum să nu? Cu plăcere”. Și Bretan îi povestise cum citirea paginilor acelea durase suspect de mult. Foile de hîrtie circulară erau de la șeful de secție, la redactorul șef adjunct și pe urmă chiar pînă la redactorul șef care îl înaintase Sectorului de presă și de acolo, totul urcase pe scara ierarhică pînă la tovarășul Ronțea personal, pe care avusese cîntea să-l cunoască și el pentru că acesta îl chemase într-o dimineață la sediul unde lucra. „La te uită, dumneata erai?” spusese Ronțea cu zîmbetul acela care-l prindea atît de bine și pe care îl cunoștea și Licărete. „Am ținut să te cunosc”. „Dar ce naiba scrisese acolo?” „Tot ce auzisem de la dv. Mi se pare că după o săptămînă v-a convocat și pe dv. la București. De fapt îl plăcuse franchețea gîndurilor dv.” Licărete reconstitua datele și îi dăduse dreptate. „Deci de la dumneata mi s-a tras”. „Ati păiț ceva?” „Nimic neplăcut, m-a chemat la București și m-a rugat să lucrez iar cu intelectualii, cu cei ce scriau la gazete. „Vom împropăta viziunea asupra clasei muncitoare, spusese cam autocritic, e bine, din cînd, în cînd să mai primim atmosfera asta stătută din birourile noastre cu elemente ca dumneata. Ne-ai făcut un dus, ne-ai adus la realitate! Primești?” Ce era să fac, am primit!” Asta și explica de ce ne aflăm aici împreună. Iar trebuie să mă mut, iar o să mă ia nevastă-mea la întrebări, iar am să dau de dracu! Și dumneata cu ce te-ai ales?” „Mi-au dat o revistă s-o conduc”. „Și ai primit?” „De ce nu? Era o revistă moartă, o gloabă a presei, sper că am înviat-o. Hype-riem se numește, o citiți?” „Încă nu m-am familiarizat cu munca asta, dar o voi citi de îndată ce mă instalez la București, am să iau totul din urmă, va fi ceva treabă de făcut. Îți spun drept, mi-e și frică să am de a face cu oameni ca dumneata și ca alții. E mai ușor pe șantiere cu tipi de teapa mea. Vorbim aceeași limbă, avem aceeași viziune, voi, intelectualii, o luați mereu pe alături și mai dați și în gropl. Sper să colaborăm, într-un fel îți voi fi un fel de sef...”

Ronțea nu se descoperise decît foarte tirziu, în a doua lor colaborare, la o distanță de aproape zece ani. Era neschimbabil, același suris îngăduitor, ușor ironic, același glas fără asprimi, dar cu accente și glume care speriau pe vremuri pe cei slabi de inger, pentru că știa unde să apese și în ce fel. Acum vola să pară bonom, să lase impresia interlocutorului că e resemnat și că se mai înțelepțise. Nici măcar vreun cuvînt care ar fi putut să-l facă pe cel din față să creadă că l-a supărat cu ceva, părea a da sfaturi cu detașare, toată sarea frazelor lui de altă dată se topise, sugera, dacă erai atent, că el ieșise din joc, acum un tovarăș mai tînăr îl luase locul, rămăsese de fapt numai un supervisor, omul care intervine cînd lucrurile se îngroașe și era chemat ca specialist la stingerea incendiilor atît de dese și violente din lumea asta amestecată de artiști, de oameni de știință, susceptibili, arțăgoși și intoleranți, or intoleranța nu mai era la modă. Fuseseră scoși de la naftalină citiva mari poeți, el nu mai putea să apară și să dreagă busuioțul, devenise rezerva propriului său urmaș pe care-l pregătise cu răbdare ani întregi, un bărbat de aproape 40 de ani acum, mic de statură, cam taciturn, cu un cap nerminat, fără trăsături distincte, ca un bolovan de riu pe care nu reușeau să-l ții niciodată mițe, arătînd mai ales în timpul ședințelor o absență totală de la ce se discuta. Avea o uluitoare rezistență de a nu se mișca, de a nu clipi, privind un punct fix din plafonul Sălii Congreselor ca și cînd ar fi urmărit mereu un detaliu arhitectonic dar și sugerînd că această fixitate a privirii putea fi și o pîndă a celor ce se rosteau, dacă nu exagera, Licărete îl numea Computerul, pentru că avea o replică rapidă, inușcătoare.

Calendarul europenilor de fotbal și implicațiile lui

Fotbalul nostru se află în pragul unei noi încercări, campionatul european 1984, numit așa pentru că turneul lui final se va desfășura între 9 și 23 iunie 1984, în Franța. Până atunci, firește, mai va, numai că jocurile preliminare bat la ușă, tricolorii, de pildă, urmînd să întâlnească Cipru chiar la 1 mai anul acesta. Să precizăm că, în urma tragerii la sorți efectuată vineri, 8 ianuarie 1982, la Madrid, echipa României a fost repartizată în grupa a V-a, alături de reprezentativele Italiei, Cehoslovaciei, Suediei și Ciprului, prima clasată din această serie calificîndu-se pentru turneul final.

Mai deunăzi, mai exact marți, 9 februarie, reprezentanții celor 5 federații s-au reunit la Roma, izbutind să cadă de acord, după discuții fierbinți, asupra calendarului meciurilor. Partidele noastre din grupa a V-a urmează să se dispute după următorul program:

1982	
1 05	ROMANIA—Cipru
8 09	ROMANIA—Suedia
4 12	Italia—ROMANIA
1983	
16 04	ROMANIA—Italia
15 05	ROMANIA—Cehoslovacia
9 06	Suedia—ROMANIA
12 11	Cipru—ROMANIA
30 11	Cehoslovacia—ROMANIA

Participanți la discuțiile de care aminteam, alături de Mircea Lucescu, venit special din America Centrală, Florin Dumitrescu, secretar al federației, ne-a furnizat câteva amănunte despre întîlnirea în 5 din capitala Italiei.

Tovarășe Dumitrescu, e clar, din partea F.R.F. ați participat dumneavoastră și Lucescu. Cine au fost interlocutorii?

Cum era și de așteptat, stabilirea programului a fost tratată, de toate echipele, cu maximum de interes. Din partea Cehoslovaciei au participat dr. Vaclav Jira, vicepreședinte al federației și, totodată, vicepreședinte U.E.F.A., și antrenorul echipei naționale, Iozef Venglos. Suedezii au trimis pe Tore Brodd și Lars Arnesson, președintele federației și, respectiv, selecționerul. Federația din Cipru a fost reprezentată de vicepreședintele Andreas Matsoukaris, iar gazdele reuniunii au avut, firește, delegația cea mai numeroasă, în frunte cu Renzo Righetti, președintele ligii profesioniste. Cel mai greu cuvînt l-a avut însă directorul tehnic Enzo Bearzot, cel care conduce, de ani și ani, squadra azzurra. Discuțiile s-au purtat, marți, la sediul federației italiene, dar ele au început încă de luni, de la hotelul „Parco dei Principi”, situat nu departe de Vila Borghese. Luni noaptea, ne-am culcat după ora 4.

Cum au fost discuțiile?

Toată lumea avea, ca să zic așa, un program stabilit de acasă și, la început, nimeni n-a vrut să cedeze. Suedezii, de exemplu, cereau să joace pe teren propriu numai vara, între iulie și august, singurele luni, susțineau ei, cînd terenurile se prezintă bine. Era, desigur, un punct de

vedere greu de acceptat, căci el ar fi însemnat un avantaj din start pentru echipa Suediei. De fapt, noaptea de luni n-a ajutat la mare lucru și se părea că tratativele vor eșua. A doua zi însă, ficcare delegația a făcut măcar un compromis, a mai lăsat, cum se spune, și s-a ajuns la stabilirea unui program ferm, cel pe care-l știți.

E acest program avantajos pentru noi?

E foarte apropiat de ceea ce ne propuseseam. Intrucît partidele de acasă ne-au dat, în preliminariile mondialelor, cele mai mari bătăi de cap, am convenit să le programăm cît mai devreme, ceea ce am reușit. În plus, Lucescu a insistat pentru partide perechi, fie acasă, fie în deplasare, apreciînd că poate efectua mai bine preațirile. După cum se poate observa, vom întîlni Italia și Cehoslovacia, meciuri foarte grele, acasă la interval de nici o lună, după care avem 3 deplasări consecutive, în Suedia, Cipru și Cehoslovacia.

Tocmai asta e, nu-s cam multe 3 partide consecutive pe terenuri străine?

Am considerat că, în mod normal, întîlnirea din Cipru nu poate ridica probleme deosebite.

Lucescu a fost mulțumit de „fîntă”?

Da, Bearzot însă, mai puțin. El a și declarat în „Corriere dello Sport” de a doua zi, de miercuri 10 februarie, că datele meciurilor din România și Suedia nu-i convin.

El zice, reproducem din „Corriere”, „andremo in Romania e in Svezia nel periodo peggiore per noi”, dar tot el crede că Italia are cele mai mari șanse să se califice.

S-ar părea că are dreptate, după palmares. Ba mai mult, ordinea lui pentru calificare e Italia, Cehoslovacia, Suedia, România, Ciprului neacordîndu-i, bineînțeles, nici o atenție.

Ce s-a mai stabilit la Roma?

Programul la tineret, mai simplu intrucît Suedia, din motive geografice, nu face parte din grupa noastră, rămasă cu 4 echipe. S-au fixat totodată și culorile echipelor, galben-albastru pentru România, albastru-alb pentru Italia, roșu-alb pentru Cehoslovacia, albastru-alb pentru Cipru și galben-alb pentru Suedia.

Unele culori coincid, altele sînt apropiate, nu?

Gazdele vor păstra culorile tradiționale, conștinđ faptul că ele evoluează, nu-i așa, în fața publicului propriu. Invers decît în campionatul nostru, în care, se știe, culorile sînt dictate de oaspeți.

Cam așa au stat lucrurile la Roma. Programul e, și după opinia noastră, judicios alcătuit în ceea ce ne interesează, numai că el e una și calificarea alta! Folosîndu-ne de ocazie, să încercăm o scurtă evaluare a posibilităților viitoarelor adversare, făcînd abstracție de echipa Ciprului, după toate indiciile fără nici o velleitate.

Italia

S-a calificat la mondiale, dar fără strălucirea de altădată, ocupînd locul 2 în grupă (după Iugoslavia), după un surprin-

zător și amar 1-3 la Copenhaga. Într-un fotbal dominat de cluburi puternice, Enzo Bearzot pare să gîbă tot mai multe probleme, squadra azzurra fiind, după chiar vorbele lui „tropic tropic”. El conștinđu să meargă pe mina „veteranilor” Zoff (40 de ani?!), Graziani, Gentile etc., „noul val” fiind încă timid reprezentat de Dossena, Pruzzo sau Marocchino. Bettega încă nu-i refăcut, dar în atac urmează să reapară marea vedetă a El Mondialului din Argentina, „virful de lance” Paolo Rossi, suspendat de federație pentru implicare în afacerea Toto-calcio. Reintrarea acestuia e prevăzută pentru sfîrșitul lui aprilie. Oricum, rezumînd, fotbalul italian nu pare să mai aibă forța de altădată, între dovezi plasîndu-se și recenta eliminare a lui Inter de către Dinamo.

Cehoslovacia

Și echipa lui Venglos va fi prezentă în Spania, dar nici calificarea ei n-a fost lipsită de emoții. În partida decisivă, formația lui Nehoda a terminat la egalitate, 1-1, cu U.R.S.S., calificată la acea oră. Ca și Bearzot, Venglos e preocupat de schimbarea generațiilor, „piesele” sale de bază, Nehoda, Panenka și Masny, depășind granița celor 30 de ani. Abia după mondiale vom avea, probabil, mai multe elemente de judecată, fotbalul cehoslovac rîmînînd unul redutabil, dar nu invincibil.

Suedia

Arnesson n-a izbutit să-și ducă elevii în Spania, deși aceștia aveau, la un moment dat, un culoar favorabil, după un mult lăudat 2-1 la Lisabona. Cîteva rezultate contradictorii, între care 1-1 și 0-0 cu Israel au coborît naționala Suediei, al cărei „purător de cuvînt”, Borg, joacă în R.F.G., la Eintracht Braunschweig. Nici el, nici Erlandsson (căpitanul reprezentativei), nici Larsson nu mai sînt la prima tinerețe, au trecut binisor de 30 de ani, dar înlocuitorii de mară întîrzie să apară. Deși cu necazuri din cauza climii, fotbalul suedez își păstrează o anume coltă internațională, explicabilă mai ales printr-o excelență pregătire fizică.

Fără îndoială, europenele vor reprezenta pentru tricolori un obstacol greu de trecut, dar a considera, din start, că aceștia vor juca numai rolul de spectatori în grupă e egal cu o mare eroare. Cel puțin deocamdată, cu informațiile pe care le avem la îndemînă, fotbalistii noștri n-au de ce să se socotească mai proști decît adversarii lor și, după părerea specialiștilor, lupta pentru calificare în grupa a V-a rîmîne deschisă, oricare din cele 4 candidațe, Italia, Cehoslovacia, Suedia și România, putînd să spere la un loc sub soarele Franței. În condițiile în care, cum subliniam, calendarul ne e favorabil, n-avem decît să credem în șansa noastră. Numai că norocul mai e și cum și-l face omul, asta însemnînd pentru tricolori multă muncă, multă seriozitate și multă dăruire. Pe Lucescu și pe bălceții lui îi credem capabili de toate astea.

OVIDIU IOANIȚOIAIA

OMUL CARE JOACĂ

Socotelile unui „rege brazilian” al Romei fotbalistice

Anticipam acum două săptămîni, într-o poveste de iarnă, o posibilă finală a Campionatului mondial ce se va desfășura în acest an pe pămîntul iberic între Brazilia și R.F.G. Cred că acum este momentul cel mai prielnic prin care se poate infirma adevărul devenit teorie, că victoriile supreme au fost adjudecate întotdeauna de una din reprezentatele continentului pe care a avut loc turneul final.

S-ar putea deci ca Brazilia să „spargă gheața” sau, mai bine zis, să cucerească „castele Spaniei”, pornîndu-și marșul victorios din Sevilla și Malaga, acolo unde va veni cu aproape o lună înaintea startului oficial, nu numai pentru a se acomoda (se va simți ca acasă, jucînd la peste 30 de grade) ci mai ales pentru așa zisa „euforie periculoasă” ce i-ar putea fi inoculată dacă nu se desprinde la timp din „îmbrățișările înșelătoare” ale atmosferei braziliene.

Deși sîntem încă departe de sosirea „sambei fotbalistice” pe continentul nostru, nu pot uita ecourile ultimelor turnuri susținute anul-trecut și încheiate cu tot atitea succese la Londra, Paris și Stuttgart. Se spunea atunci că „brazilienii s-au jucat” cu trei dintre cele mai reprezentative naționale întîlnite, perțîndu-și chiar să vizioneze pînă aproape de miezul nopții primul spectacol de la „Lido”, cu un pahar de șampanie în față, în seara premergătoare jocului de pe „Parc des Princes...”

Spre sfîrșitul anului trecut, Roberto Falcao, „ultimul rege brazilian” al Romei fotbalistice, declara că tara sa poate rupe tradiția de care aminteam la început. „Selecționata noastră seamănă mult cu aceea din 1970, cu baza sa de bătrîni”, care se simt investiți cu o misiune. Tele Santana a schimbat spiritul colectiv. Fiecare știe că are nevoie de celălalt pentru a cîștiga. Socrates este simbolul acestei noi stări de spirit. Cu Tele Santana, jucătorii nu mai se simt roboți ca pe timpul lui Cutinho. Selecționata noastră este singura din lume capabilă să joace în 20, fără a călca regulamentul! Cei cinci apărători primesc ajutorul conștient în apărare al lui Cerezo, Socrates și, mereu, Eder. Cei trei din mijloc se sprijină pe Paolo Isidoro și Junior. Atacul, pe hirtie trei, este tot timpul completat fără obligații stabilite, prin simțul deosebit în acest sens al celor doi mijlocași ofensivi și de fundași laterali. Calculați, sîntem deja 20...” Tactic nu este o noutate, dar haideți să ne imaginăm calitatea pieselor pe care Brazilia este capabilă să le arunce în această luptă, și parcă ne încearcă un fior de teamă dar și de bucurie la ce pot face, nu numai cu mingea, acești miraculoși vrăjitori crescuți sub bucuria soarelui și a nisipului care-și mingie făpturile. Sigur că raționamentele interesante ale lui Falcao, sînt ale unui cuceritor brazilian devenit rege al Romei fotbalistice în care joacă, și care vrea să se încoroneze împreună cu echipa sa (în care nu se știe dacă are loc (!), cu ocazia coridei spaniole. Nici nu putem să-l credem în toate. Astfel, la întoarcere, centrul atacant, simpaticul Reinaldo, a declarat ziaristilor „caricatură” că „a fost atît de izolat în prea multe momente ale jocurilor de coechipierii săi încît a putut să învețe cîte ceva din graiurile adversarilor întîlniți...”

Poate că și această nevinovată indiscreție l-a făcut pe selecționerul Tele Santana să i-l pună mereu în coastă pe talentatul Serginho, care, la numai 21 de ani, a reușit destul de repede să-l amărască pe selecționerul brazilian și să-și atragă o suspendare binemeritată — ne-fiind prima abatere — în urma unei acțiuni în care l-a urmărit fără scrupule pe portarul Leao, oprîndu-și cramponele în umărul său pe o „Maracana” extrem de incinsă.

Deocamdată atît, fiind firese ca într-unul din numerele viitoare să vă prezint și datele cu care cealaltă posibilă finalistă din versiunea pe care v-am prezentat-o — echipa R.F.G.-ului — în anul în care trebuie și este chemată alături și de alte reprezentative ale bătrînelui nostru continent să-l apere prestigiul fotbalistic. Trebuie să le ținem pumnii!

CORNEL DINU

În gimnastică se muncește de două ori mai mult decît în fotbal

Interviu cu Elena Marinescu, șefa secției gimnastice a Clubului sportiv municipal Baia Mare

Stimată tovarășă Elena Marinescu, sînt obligat să mă întreb și să vă întreb: încotro merge gimnastica? Văd în sală fetițe de 3-4 ani. Dacă lucrurile merg tot așa, antrenamentele or să înceapă la vîrsta de 1 sau doi ani, dacă nu cumva mai devreme.

E adevărat, planificăm învățarea unor elemente ca în industrie; cu etape de control, cu termene de dare în funcțiune. E o metodă care dă rezultate. Facem astfel și verificarea antrenorilor prin rezultatele intermediare ale copiilor: cine dă rezultate, rîmîne, cine nu, se ocupă de altceva. Cu vîrsta e o problemă, desigur. Selectăm, e drept, fetițe de 4 ani și mai măricele, dar mai mari de 8-9 ani nu mai primim la antrenamente fiindcă de la această vîrstă nu mai au timp să se pregătească pentru marea performanță. Care se întîmplă, cum ați văzut și la marile concursuri, la 14-15 ani, Nadia a revoluționat, pur și simplu, gimnastica. Ea a făcut enorm pentru dezvoltarea gimnasticii, la noi și în lume. Datorită performanțelor Nadiei și a antrenamentelor care au propulsat-o, munca pentru pregătirea unei mari gimnaste e foarte dură. Rodica Dunca este, pînă în prezent, cel mai bun produs al școlii de gimnastică de la Baia Mare dar am planificat pentru anii ce vin și nașterea unor altor mari performere. E corect cred să spunem, „am planificat” fiindcă asta este situația. S-ar putea și să nu izbutim, fiindcă într-un concurs mare se întîmplă multe. În concurs se vede doar ce fac gimnastele, nu și ce fac jurile. Normal ar fi să reușim. În ce privește munca, iată, exercițiile prezentate de echipa feminină a României la Melbourne și care i-au adus „bronzul” olimpic, sînt acum la îndemîna unei fetițe de 7 ani. În urmă cu zece ani, făceam 3 antrenamente pe săptămînă și părinții ne reproșau că e mult. Astăzi un copil face 29 de ore antrenament săptămînal, în două reprize zilnic. Problema nu e să convingi fetițele să lucreze. Ele fac totul ca o joacă. Fac în fiecare zi 2 000

de genuflexiuni ca nimica... Greu e cu părinții!

Ce riscă un copil la niște antrenamente atît de...adulte?

Mai multe accidente se petrec la băieți decît la fete. Cu toate că acum fetele fac elementele care în urmă cu 4-5 ani le reușeau băieții și nu toți. Nu se întîmplă accidente deoarece urmăm dictonul medicilor: să nu faci rău, înainte de a voi să faci un bine. Pericolul apare cînd începi treaba prost. Noi pornim antrenamentele cu sute de copii. Acum, lucrează efectiv 75 fetițe de vîrsta grădiniței, dintr-un total de 120 de copii al Centrului de gimnastică. În general, dintr-o sută de copii testați, 4-5 sînt reținuți în speranța performanței. Greu e cu părinții, că trebuie să-și aducă pruncii și să-i ia acasă după cele 10 antrenamente săptămîniale. Onești și Deva au condiții mai bune decît noi. Au căminul, cantina și sala de antrenament grupate. Noi nu avem nici cantină, nici cămin. Sperăm, cu ajutorul județului, să mîrim sala de gimnastică și să ne dotăm cu un cămin și cu o cantină. Alimentația joacă un rol esențial pentru un gimnast care vrea să fie ceva în plan național și internațional. Or, dacă mămica face prăjituri bune, care-i plac mult copilului, toată munca noastră e degeaba.

Lămuriri-mă: ce motive are o pruncuță, cum ziceți dumneavoastră, de 4-5 ani să trudească 29 de ore în sala de gimnastică? Ce gîndește un copil despre performanță?

Televiziunea a impulsionat extraordinar gimnastica. Azi toată lumea știe ce-i aceea o gimnastă de clasă. Repet: grijile noastre nu sînt cu fetițele, ci cu mămicile și tăticii. Copiii se joacă. Așa trăiesc ei antrenamentele cele mai tari. Pentru o fetiță de 10 ani, o păpușă ciștigată la un concurs intern, e tot atît de importantă ca o medalie într-unul republican. Pînă la marile concursuri, e sumedenia de concursuri de rutină. Antrenorii au, din acest an, obligația a două întreceri, în medie, pe lună, față de 5-6 concursuri mici și un campionat național, cîte erau pînă acum.

Copiii rezistă, părinții rezistă, dar antrenorii, cum rezistă la atîta muncă?

Eu am satisfacția că gimnastica a fost primul sport care a adus, în 1965, primul titlu de campion național la Baia Mare. În ediția 1965-66, la un an de la venirea noastră aici, a mea și a soțului meu, Ion Marinescu, am cîștigat titlul național la juniori mici. Am fost campioni la copii mai mulți ani. Astfel a fost posibil să apară Rodica Dunca. Gimnastii lucrează de două-trei ori mai mult decît fotbalistii. Aici e cauza succesului ori a insuccesului. Din 1977, am început „să ne batem”, cum se spune, cu Dinamo la categoria maestre în campionatul național. Într-un astfel de concurs am lansat-o pe Rodica Dunca. Gimnaste bune au fost și Costela Marinescu și Aurelia Cimpan, prima studentă la I.E.F.S., a doua antrenoare. Pentru antrenori nu e greu, dacă lucrează ca prieten. Centrul are astăzi 12 antrenori încadrați și doi voluntari. Norbert Kuhn, Dan Nemeth; Mihai Agoston — cel care a descoperit-o și a lansat-o pe Cristina Grigoraș — sînt nume care dau garanția unei pregătiri la nivel olimpic. S-a întors acasă, la Baia Mare, și Petre Miclăuș, care spune că a simțit deodată că e dator orașului care l-a făcut, de fapt, campion național.

Tovarășă Elena Marinescu, toate bune pînă în acest punct. Nu pot să nu observ însă că sînteți dotați cam mediocru. Și nu numai în sala de gimnastică.

E o problemă care se va rezolva curînd. Recent, tovarășul gen. lt. Marin Dragnea, prim-vicepreședinte al Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport, ne-a vizitat și ne-a felicitat pentru rezultatele obținute de județ. Mie și antrenorului Gheorghe Dimeca, de la inot, ne-a înmînat diplome pentru rezultate deosebite. Pentru un antrenor e o mare mulțumire să i se spună că a lucrat bine dacă a lucrat, într-adevăr, bine. Ca de altfel pentru oricare om. Ai mai multe motive să continui. Și ar mai fi ceva: noi, eu și soțul meu, ceilalți colegi, sîntem în Baia Mare ca să rîmînem, nu ca să plecăm.

TUDOR OCTAVIAN

Cine a trăit o perioadă mai scurtă sau mai îndelungată în mijlocul naturii, la sate, nu poate să nu-și amintească de unele obiceiuri, încă nelălmăcite, ale animalelor. Când se întinse pentru prima dată, fie pe colinele cu pășuni însoțite, fie pe acele terenuri de pe care au fost recoltate holdele de grâu sau porumb, două sau mai multe cirezi de vite ori turme de oi se încinge o luptă acerbă, pe viață și pe moarte, între tauri fioroși sau boi mai făloși și chiar între vacile mai ambițioase. La fel se petrec lucrurile și cu berbecii din turme diferite. În aceste încierări se poate admira un spectacol crincen care, în multe cazuri, se sfârșește tragic, cu zgrieturii și împunsături ori cu capetele zdrobite ale berbecilor care se reped de la mari distanțe unul spre altul. Poate de aici s-a născut ideea de coridă, deși spectacolele sunt foarte diferite. În timp ce animalele se luptă între ele, la coridă se luptă, așa cum bine este cunoscut din filme și de la televizor, un taur fioros, care cântărește câteva sute de kilograme, și un om, aparent pașnic, care are doar câteva zeci de kilograme. Și, în majoritatea luptelor, omul iese învingător. În istoria coridelor sunt însă și cazuri, destul de rare dar sint, când și taurul câștigă lupta. În majoritatea cazurilor sfârșitul luptei e tragic. Adesea, unul dintre luptători trece pe tărîmul celălalt. Desigur, mulți oameni sint dornici să asiste la o coridă pe arena de luptă. Cu ani în urmă, am avut prilejul să asist la o coridă adevărată pe viu, nu în filme sau la televizor, în Ciudad de Mexico, capitala Statelor Unite Mexicane. Spectacolul urma să fie organizat într-o arenă romană pe care o vizitasem cu două zile înainte și văzusem o groapă în care, în perioada evului mediu, oamenii condamnați pentru nelegiuirile săvârșite erau aruncați de vii în acea groapă fără nici un mijloc de apărare, unde erau lei sau fiare sălbatice flămânde. Cine câștiga pățalia în aceste situații e lesne de înțeles! Spectacolul, destul de tragic, avea loc în fața unui număr imens de spectatori.

Imprejurări profesionale au făcut să nu pot totuși lua parte la acel spectacol de coridă. Curiozitatea a rămas, așadar, intactă. Și iată că recent, cu prilejul unei vizite de documentare în Spania, s-a ivit din nou un bun prilej de a asista la un spectacol de coridă. Am hotărât să nu pierd și această nouă ocazie. Gazdele noastre de la ziarul „Mundo Obrero”, ai căror oaspeți eram, ne-au anunțat încă cu o zi înainte că au reușit să obțină bilete la acest mult solicitat spectacol. Am așteptat cu multă nerăbdare dar și cu emoție ora intrării în arenă. Bineînțeles, în tribuna spectatorilor. Spectacolul era organizat în Madrid, capitala Spaniei, într-un mare parc sportiv și o distanță de drum am parcurs-o pe jos fiindcă autorismele sau alte mijloace de transport nu aveau acces în parc. Spre acel loc se îndrepta lume multă, toți grăbiți să-și ocupe cit mai repede locurile în tribună. Noi, cei care vedeam pentru prima dată un spectacol de coridă, eram atenți la fiecare mișcare. Nu depistasem încă locul de unde va apare taurul fioros. Și nu vedeam nici toreadorul. A sunat mai întâi din corn un atlet, un om între două vârste, sprinten și cu priviri agere. În tribune s-a făcut o liniște de se-auzea larba crescând în strălucirea razelor de soare. Un timp destul de apreciabil nu s-a observat nici o mișcare, totul părea să fie într-o veșnicie. Cei care ne înțelegeau ne-au atras atenția că, la câțiva metri de noi, în partea centrală a tribunei se afla un om cu o năframă albă în mină. Numai la semnalul lui urma să înceapă spectacolul. Omul era robust, cu o față roșie, cu mustața tunsă perie, în tinută sportivă. Toată lumea își ațintea

privirile asupra acestui om care stătea foarte degajat, parcă nimic nu avea să se întâmple pe acest mare amfiteatru din aer liber. Și totuși, la un moment dat, omul de decizie a ridicat eșarfa albă și toată mulțimea a rămas cu răsufierea întretăiată. S-a auzit o izbitoră puternică și poarta unui tunel a fost izbită cu putere. A apărut un taur și lumea parcă s-a mai liniștit puțin, nu părea chiar așa de fioros. Dracul nu era chiar așa de negru cum și-l inchipuia lumea. Taurul a venit cu o viteză diabolică până în mijlocul arenei, s-a proptit bine pe toate cele patru picioare, s-a uitat în stînga și în dreapta și a zărit pe toreador fluturînd eșarfa roșie care avea să-i fie un „scut de nădejde” la năvălirea taurului asupra lui. Nu știu ce a văzut taurul în acel moment, probabil a văzut negru înaintea ochilor, că numai într-o fracțiune de secundă a pornit cu o viteză de credea că se dărîmă pămîntul sub picioarele lui, în timp ce toreadorul, de un calm înspăimîntător, îl aștepta sobru și liniștit. Când

am rămas cu un gust amar. Eram în același timp mulțumii că nu asistasem la vărsare de sînge.

Credeam că totul s-a terminat. Dar nu. Oamenii stăteau liniștiți pe locurile lor. Gazdele ne-au șoptit că s-ar putea să mai continue spectacolul... Știam că la asemenea spectacole de coridă doar un taur sau un toreador sint sacrificați. De fapt, aici nu fusese sacrificat nimeni. Totul se terminase cu bine.

A sunat din nou goarna și sportivul din vecinătatea noastră a ridicat din nou năframa albă. În scurt timp, iar a fost izbită poarta de pereții zidului de la tunel și-a apărut alt taur. Acesta părea ceva mai puținel la trup, mai pîrpit. Dar parcă poți cunoaște puterea unui animal. Și acesta s-a proptit pe cele patru picioare, în mijlocul arenei, a privit în toate direcțiile și cînd a zărit scutul roșu și un om în șaptele lui a pornit cu toată viteza în direcția aceea. Figurile s-au repetat întocmai ca și în prima parte a spectacolului. Vițelul — parcă era în-

Note de călătorie în Spania

Taurul, toreadorul și vacuța

furiolos inamic s-a apropiat de el a sărit iute într-o parte și-a lăsat scutul nemiscat. Taurul a izbit cu toată puterea în pinza roșie, care a fluturat pe deasupra lui iar el era gata-gata să se dea peste cap. Și mai furios, enervat probabil că a fost păcălit, s-a întors parcă și mai hotărât să-l zdrobească pe inamic. A fost din nou păcălit. Și așa s-a repetat figura pînă cînd animalul a început să dea semne de oboseală, a scos limba și a făcut spume la gură. Arunca aburi pe nări, de credea că se sufocă din moment în moment. Nu s-a întâmplat așa. După o scurtă pauză, taurul și-a adunat forțele și a pornit iar după toreador. Nu știu cum s-au pefrecut lucrurile, dar a smuls eșarfa din mina omului și a pornit cu toată viteza după el. Au apărut îndată alți toreadori cu eșarfe roșii în mină și au sustras atenția taurului înspre ei. Numai așa a scăpat toreadorul nevățat. Pînă în cele din urmă, toreadorul văzînd că animalul este epuizat de puteri, a renunțat la scutul din pinza roșie, a apărut în arenă doar cu niște sulțe în mină și cînd taurul se repezea spre el se arunca cu mare viteză într-o parte și înfîcea sulțele în grumazul taurului. O seamă de spectatori, tineri, mai curajoși au sărit din tribună în arena de luptă și au început să fugă prin fața taurului, iar cînd acesta pornea în goană după ei, se ascundeau după niște panouri din lemn special amenajate în care animalul se izbea cu toată puterea. O parte dintre aceștia au scăpat doar printr-o fracțiune de secundă ca să nu fie trînțiți la pămînt și zdrobiți de coarnele și picioarele animalului.

Cînd arbitrul, omul din tribună, a ridicat năframa albă a sunat gornistul. Semn că spectacolul s-a terminat. S-au deschis porțile să iasă taurul afară. Se încăpățîna însă să nu iasă din arenă. Părea că mai are ceva conturi de încheiat sau, poate, știa că în aceste încierări de la coridă unul trebuie să piară. Pînă la urmă, toreadorul l-a apucat de coarne, au sărit și alții și l-au prins de coadă și l-au împins afară din arenă. Am observat însă că toreadorul a rămas cu un corn al taurului în mină. Era de plastic, maleabil.

Și noi care știam din filme și de la televizor că altul trebuie să fie sfîrșitul

tr-adevăr un vițelul — a pornit cu entuziasm, dar după câteva lovituri în gol s-a lăsat păgubaș. Toreadorul a venit cu sulțele. Le înfîcea în el. Ele cădeau. Au sărit și o parte din tinerii spectatori. Treceau cu viteză prin fața lui. Printre tineri era și un om mai în vîrstă. Și deși a riscat de câteva ori să fie ajuns din urmă, fiindcă era destul de voluminos, nu se lăsa deloc mai prejos în fața tinerilor, mai supli, firește, și mai iuți de picior. Această încercare a tinerilor din tribune de a se confrunta cu un taur, de a-și încerca puterile, era inspirată probabil și din alte motive. Nu l-am înțeles însă pe cel în vîrstă de ce riscă.

„Există unele obiceiuri în unele localități din Spania și în alte țări ale Americii Latine, ca să se dea drumul la tinerii care reușesc să-l apuce de coarne și să-l imobilizeze: înseamnă că sint tocmai buni de înșurat și sint mult apreciați de logodnicele lor, considerați ca mari viteji.

În scurt timp a fost împins afară din arenă și acest vițelul fără ca toreadorul să aibă plăcerea să guste primul din inima și ficatul lui.

A sunat din nou gornistul din corn și a anunțat, că nu mai are voie nimeni să mai coboare din tribună, fiindcă pericolul e mult mai mare. Abia acum am înțeles că pînă acum a fost doar o încălzire a arenei și a toreadorului. După felul cum prezentase anunțul se prevedea ceva mai serios, mai sobru, mai fioros. Un adevărat spectacol de coridă. S-a făcut iar tăcere de gheață și s-a ridicat năframa albă semn. Spectacolul putea reîncepe.

Poarta tunelului de sub tribună a fost aruncată iar în lături. S-a izbit în zid cu și mai mare putere și a apărut un animal bine dezvoltat, cu coarne mari. Cînd a zărit scutul de pinza roșie și toreadorul după el, a zbughit-o cu toată viteza în direcția aceea, dar a fost și el păcălit de vicelșugul și agerimea tînărului toreador. Într-adevăr, taurul era foarte iute de picior și fioros. După câteva încercări și lovituri în gol, a reușit la un moment dat să smulgă cu coarnele scutul de pinza din mina toreadorului și apoi a început să alerge după el. La această secvență a

spectacolului toți am rămas incremențiți cu răsufierea întretăiată de se auzea musca zbîrnăind în jurul nostru. Au sărit în ajutor alți doi toreadori cu scuturile în mină. Dar era prea tîrziu. Taurul l-a ajuns pe toreador din urmă, l-a izbit cu capul și l-a trînit la pămînt. Imediat, ca prin minune, au sosit în fața lui cei doi toreadori și taurul a lăsat prada și a început să alerge după ei. Se pare că accidental nu a fost grav. Omul a plecat din arenă pe picioare sprijinit de doi colegi, schiopătînd și cu pantalonii rupți în față. Spectacolul a continuat cu alt toreador. Lupta era destul de inverșunată. Iar după un timp taurul a început să dea semne de oboseală. Se uita încruntat la toreador care îi filfia mereu pinza roșie în față. Și nu se hotăra să atace. Dacă au văzut această stare de oboseală a animalului cițiva îndrăzneți din tribună au sărit iar în arenă și au început să fugă prin fața animalului parcă în bătaie de joc. Întărit, acesta fugea cînd după unul, cînd după altul, fără a putea însă să-l ajungă pînă la paravanele ce se aflau lîngă zidul arenei. Printre ei l-am zărit din nou și pe acel om mai în vîrstă, care se apropia de suta de kilograme. Hazul a durat cîteva minute, însoțit și de momente de panică fiindcă vreo cițiva îndrăzneți erau gata-gata să fie ajunși din urmă de taur. La un moment dat animalul s-a îndreptat spre grăsun. Nu i-a fost greu să-l ajungă din urmă și să-l culce la pămînt. La intervenția celorlalți tineri și toreadori, s-a ales și el doar cu o izbitură la pămînt și cu pantalonii rupți. De data asta în spate. Dar cit a durat joaca cu animalul, fiindcă de-acum era o joacă, cu alții oameni în arenă, cel ajuns din urmă și culcat la pămînt a stat liniștit după paravan. Cu aceste mici accidente s-a încheiat și cel de-al treilea „episod” al coridei. Animalul nu prea arăta a taur. Ceafa era prea subțire și la trecerea prin fața spectatoilor nu-și arăta în nici un chip „semnele distinctive”. Mă gîndeam că poate e boi, adică taur scotit. Dar înainte ca să părăsească arena ne-a dat temeiuri să dezlegăm enigma. În drum spre ieșire s-a oprit, a ridicat coada și... Era, cert, o vacuța și nu taur, așa cum lăseseră organizatorii spectacolului să se înțeleagă.

Seara, am vizitat muzeul de ceară din piața Colon unde sint expuse cu multă dibăcie și pasiune artistică figuri celebre din lume. Înainte de a intra în soborul muzeu ce se găsește la un subsol întunecat cu lumini obscure, am trecut prin fața unor oglinzi concave care denaturează realitatea și fac ca oamenii să se infri-cozeze de propria lor ființă.

Printre artiști și cîntăreți de seamă ai lumii întîlniți aici pe renumiți: Greta Garbo, „Charlot”, „Chiauslin”, Stan Laurel, Oliver Hardy, Emilio Viliota și mulți alții. Printre figurile politice celebre se pot vedea Lenin, Stalin, Franco, Hitler, Mussolini, Golda Meir, Mao Tzedun, De Gaulle, Santiago Carrillo și alții. Sint expuse figurile tuturor fotbalistilor din echipa Real Madrid, care au dîns fama sportului cu mingea rotundă pe toate meridianele. Sint expuși cei cinci criminali care au jefuit expresul internațional de Madrid și încă multe figuri celebre din lume. Multe figuri sint construite astfel că respiră și se mișcă de crezi că sint vii și te înspăimîntă vederea lor. Dintr-un ungher întunecat apare capul unui taure fioros, cu șarma sîngerii la gură, iar în fața lui un toreador pe care îl răpune. E cel mai vestit toreador al Spaniei, răpus de taure, prin 1937, în timpul luptei. Abia în fața acestui tablou înfricoșător, am realizat cit de bine a fost că la corida noastră toreadorii au avut de înfruntat niște tauri... mai pașnici.

FLOREA CEAUȘESCU

Cum a rămas Murgu fără stăpîn

„Murgu” este un cal de 3 ani, cuminte, rezistent și ascultător. Îi place în mod deosebit să „stea de vorbă” cu stăpînul său, căruia îi recunoaște ușor vocea. Este deosebit de flătat mai cu seamă cînd, după ce termină o treabă grea, Mihai, tînărul său, stăpîn, îl laudă și-i mulțumește pentru efortul făcut.

Tocmai o asemenea „convorbire” aven loc între stăpîn și cal, cînd o lovitură puternică se aude în spatele căruței și apoi alta, surdă, imediat în apropierea patruvedelului. Autovehiculul autor al celor două lovituri, rămas fără control, urmind o traiectorie sinuoasă, se îndepărtează spre partea stîngă a șoselei. Lui Murgu, înhămat, îi vine extrem de greu să se miște. Reușește totuși să se întoarcă cu capul către Mihai, căzut pe asfaltul șoselei. Sforăie ușor și se apropie cu botul de victima care zace pe drum plină de sînge.

Oamenii care s-au apropiat în fugă de locul accidentului, ne-au relatat: „Că-l era agitat, speriat și își lăsa botul în jos, vrînd parcă să-l ajute pe tînărul său stăpîn. Atît l-am mai putut auzi pe Mihai: „Vă rog să aveți grijă de ai mei și de Murgu. Să nu-l bată, că el înțelege totul de vorbă bună”. La unii ne-au dat lacrimile. Îi știam cu toții pe Mihai, abia terminase armata. Făcea în cooperativă orice muncă cu plăcere. Harnic și respectuos cu toată lumea, îi plăceau tare mult animalele, dar mai ales caii. De Murgu era nedespărțit. Uite, acum trebuie să îngropăm un băiat de 20 de ani. Și asta pentru ce?

Iordan B., autorul accidentului, făcea

o cursă de agrement pe unul din drumurile Moldovei. Alături de el, Aurelia, prietena sa, iar pe fotoliul din spate o colegă a acesteia, Mihaela. Discuția, la început pașnică, liniștită, luase o întorsătură destul de neplăcută. „Mă ții de 4 ani încurcătu, uite, în curînd am 30 de ani și nu te hotărăști deloc. Mereu îmi faci promisiuni, ba luna asta, ba luna viitoare facem nunta. Mi-am refăcut analizele de trei ori. Asta nu mai poate continua”. Lui Iordan, care pînă atunci a ascultat fata fără să spună un cuvînt, îi sare deodată muștarul: „De cînd am plecat de acasă, mă ții numai în reproșuri. Parcă n-ai cunoaște altă discuție decît asta. Îmi vine să înnebunesc!”

Atunci intervine și Mihaela: „N-ai deloc dreptate, Iordane. Își varsă și ea amarul. Nu poți s-o duci cu zăhărelul ani de zile. Putea să se mărite pînă acum de cîteva ori”. „Aha, v-ați coalizat contra mea, amîndouă”. În clipa cînd a rostit „amîndouă”, Iordan întoarce capul spre Mihaela, pierzînd de sub controlul privirii imaginea șoselei. Exact în acel moment, autoturismul intră cu partea din dreapta în buștenii din căruța. Pilotul observă totuși pentru o clipă căruța încercată cu lemne, dar nu mai poate face mare lucru. Trage de volan puternic spre stînga, însă nu mai reușește să evite impactul cu căruța. Un lemn pătrunde prin geam retezînd literalmente capul Aureliei. În procesul manevrei desperate de evitare a unei coliziuni în plin, este trînit la pămînt Mihai, care moare în brațele tovarășului său de muncă și căruia îi adresează ultima sa rugăminte.

Și doar căruța era vizibilă, felinarul aprins, iar lemnele proaspăt tăiate, cu diametrul de 40-50 de centimetri, formau niște discuri albe care se vedeau

de la distanță destul de mare. În secțiune, culorile alb cu galben ale butucilor contrastau puternic, atrăgînd atenția asupra obstacolului mobil.

Șoferul dă acum vina pe „orbire”. Chipurile, cineva din sens contrar i-a băgat faza mare în ochi. Acest deciderat esențial al traficului rutier modern: „Supraveghează în permanență drumul. Fii atent la orice detaliu care ar putea împietri siguranța deplasării, mai cu seamă noaptea, cînd la orice pas poate apărea o capcană”, e considerat de unii ca un sfat desuet, bun doar pentru începători, dar nu pentru șoferi ca Iordan care are carnet de 10 ani!

VICTOR BEDA

Cartea de teatru

Nelu Ionescu: Cronică din dragoste

Între cronicile dramatice prezente în presa noastră în ultimii ani, cele semnate de Nelu Ionescu s-au distins întotdeauna prin marea iubire pentru faptul artistic pe care o exprimă fără nici o rețineră. Adunate acum în volumul *Cronică din dragoste* (Ed. „Junimea”) ele sint o emoționantă mărturie a unui respect nemărginit pentru teatrul românesc și slujitorii lui devotați. Autorul acestei cărți nu participă la reprezentări ca un judecător grav și neimplicat în ceea ce se petrece în sala de spectacole, sosit acolo doar pentru a discerne glacial împlinirile de eșecuri. Dimpotrivă, el se simte solidar cu dramaturgii, regizorii, scenografil, actorii, se bucură de izbînzile lor și se ne-

căjește ori de cîte ori acestia nu se apropie de desăvîrșire. Cronicarul nu se erijează nici o clipă în autoritatea supremă în materie, nu se înalță pe un piedestal de unde să-și împărtășească opiniile, ca și cum ne-ar face o favoare. El însuși dramaturg și bun cunoscător al secretelor acestei arte, Nelu Ionescu preferă să ni se adreseze pe un ton amical, de parcă ar sta de vorbă în tîhnă cu fiecare dintre noi, așteptînd respectuos să ne audă propriile noastre păreri sau chiar să-l contrazicem.

În paginile *Cronicii din dragoste* se recompune cu finețe atmosfera spectacolelor vizionate, se înregistreză cu acuitate reacțiile publicului, se discută calitatea textelor dramatice sau se analizează jocul actorilor. Autorul asistă la spectacole ca într-un sanctuar unde se oficiază un ceremonial ce merită să fie urmărit cu luare-aminte. Puțin sint cei care își comunică observațiile cu atîta delicatețe ca Nelu Ionescu. El are grijă să aleagă cele mai blinde cuvinte care să atenueze la cel vizat amarăciunea provocată de reproșuri și în nici un moment să nu-i jignească. Cronicile lui sint constructive, nu scrisse de dragul de a cîrți cu orice preț. Pentru că autorul nu acceptă să fie tratată cu ușurință o muncă înconjurată citeodată de false legende. În repetate rînduri Nelu Ionescu așterne fraze pline de reverență față de omul de teatru: „...definiția oamenilor Teatrului trebuie să înceapă cu trăsătura, sau caracteristica, ori calitatea numită generozitate, ori dragoste de semenii, ori dăruire de sine”; „Dar chiar noi, spectatori, ne dăm seama cit fac actorii pentru noi?”; „Am văzut și mai pot spune încă o dată, tot cu mina pe inimă: ce minunati actori avem!”.

Cronică din dragoste este o pledoarie pasionantă și susținută cu mult farmec pentru un teatru echilibrat, al marilor adevăruri despre om și destinul lui în lume.

GEORGE ARION

Lumea in care trăim

Dacă ar cădea o bombă...

Dacă ar cădea o bombă nucleară? „In fond, ce s-ar întâmpla? Au mai căzut doar asemenea bombe și lumea nu a pierit” — predica, recent, un politician american. „Lansați bomba și dușmanii ne vor ști de frică...” — conchidea ei.

Deși perimată, vechea teorie a unor generali și strategii americani, cu privire la „succesul primului atacant”, a fost preluată de cițiva demenți, apologeți plătiți ai marilor trusturi de armamente, și, de la o vreme, este tot mai des vinturată. La timpul respectiv, teoria a fost spulberată de înseși cercetările științifice și calculele specialiștilor americani. Ba chiar și demonstrațiile comandamentelor militare americane care, — cu ajutorul calculatoarelor — au simulat declanșarea celui de al treilea război mondial, au dovedit absurditatea unei asemenea teorii. S-a constatat că suprasofisticata tehnică militară actuală face absolut posibil ca orice încercare de agresiune nucleară să primească în mod prompt răspuns. Nici n-ar exploda bine prima bombă și zeci, sute de rachete purtătoare de focoaie nucleare ar porni simultan spre inamic.

Ce s-ar întâmpla dacă, totuși, ar cădea o bombă? Răspunsul l-a dat o publicație științifică americană „The Bulletin of Atomic Scientists”. Într-un amplu articol, Jack Geiger, profesor de medicină socială la Școala de educație bio-medicală de la „New York City College”, făcea scenariul exploziei unei bombe nucleare asupra orașului San Francisco. În calcul a fost luată o singură bombă. Una dintre cele mai obișnuite — o bombă termoneucleară de o megatonă. (Să nu uităm însă că și această bombă este de... 70 de ori mai puternică decât bomba de la Hiroșima). Bazându-se numai pe date oficiale, furnizate de însăși Agenția S.U.A. pentru controlul armamentelor și dezarmării, profesorul Jack Geiger arată că explozia unei asemenea bombe în centrul orașului San Francisco ar distruge circa 20 000 de clădiri aflate pe o rază de circa 1,5 kilometri și ar avaria grav altele, peste 10 000. Explozia ar ucide 625 000 de locuitori ai orașului, dintre care 500 000 ar fi pur și simplu pulverizați, rămânând grav alți peste 800 000.

Dacă ar cădea o bombă... Dar evaluările sînt totuși, minime — consideră profesorul Geiger. Datele prezentate de oficialități sînt substanțial diminuate. Și cu bună știință. În realitate, numărul morților și răniților, imediat după bombardament, ar fi mult mai mare. Cu cel puțin 25 la sută mai mare...

Și toate acestea, dacă ar cădea o singură bombă... Urmările exploziei ar fi într-adevăr, cutremurătoare. Distrugerile ar bloca și paraliza întreaga rețea de transporturi, rețeaua electrică, ca și cele de gaze și apă, iar cenusă radioactivă care ar cădea deasupra împrejurimilor orașului ar afecta, de asemenea, alți oameni, alte clădiri, precum și întinse suprafețe agricole. Practic n-ar exista decât distrugerii și morți. Pentru că răniții pot fi considerați și ei ca morți.

Cine să-i ajute, cine și cum să le dea primul ajutor? Cadrele medicale — cite ar supraviețui — ar trebui să vadă răniții de pe un teritoriu imens, plin de dărîmături și incendii puternice, în condiții cînd nu există mijloace și căi de transport, cînd nu există lumină electrică și apă, nici spitale și nici cele mai elementare echipamente de intervenție.

Cît despre răniți, în condițiile arătate, suferințele acestora — arsuri de gradul III, zdrobiri ale cutiei toracice, fracturi de diferite feluri, hemoragii, plăgi deschise, ar ridica probleme imposibile de rezolvat prin acordarea unui simplu prim ajutor. Tuturor acestora li s-ar adăuga mii de oameni asurziți după ce explozia bombelor le-ar fi perforat timpanul, mii de persoane care și-au pierdut vederea datorită imensei luminozității produse de explozia nucleară, mii, poate zeci de mii de persoane imbolnăvite de iradieri, o mare parte dintre ei murind treptat, în orele și în zilele de după explozie...

Dacă ar cădea o singură bombă... Și dacă aceasta ar avea o putere doar de o singură megatonă. Astăzi, însă, suprasaturatele arsenale militare dispun de bombe de 10, 20, de 50 și chiar de 100 megatone! Imaginați-vă ce ar însemna explozia unei singure bombe de 100 megatone. O bombă de 7 000 de ori mai puternică decât bomba de la Hiroșima! Bilanțul unei asemenea explozii ar fi, într-adevăr, cumplit.

Dacă ar cădea o singură bombă... Dar dacă ar cădea o primă bombă, ar exploda apoi în lanț zeci, sute și mii de bombe. Odată pornit războiul nuclear, datorită dezvoltării actuale a tehnicii militare, acesta nu mai poate fi astăzi nici „local”, nici „parțial”, ci doar total. El va cuprinde întreaga omenire. Planeta va fi zguduită din încheieturi...

Dacă ar cădea o bombă ar fi începutul unei cutremurătoare catastrofe nucleare. Ar fi începutul și practic sfîrșitul războiului. În urma unui război nuclear n-ar mai exista nici învingătorii, nici învinși. N-ar mai exista, poate, nimeni.

Publicația științifică americană „The Bulletin of Atomic Scientists”, care prezintă scenariul exploziei unei singure bombe nucleare, se întreba pe bună dreptate: „Ce am putea face noi?”

Răspunsul cred că este unul singur. Și el este deslușit cu tot mai multă claritate de către popoare: să facem totul pentru ca nici o bombă să nu cadă. Este unica posibilitate de a salvarea civilizația umană. Să blocăm definitiv calea războiului. Acesta-i esențialul astăzi, și mine, totdeauna... Să nu cadă bombele — nici una! Doar în acest mod scenariul imaginat va rămîne doar în pagini de revistă. Căci, altfel, ar fi cea mai teribilă catastrofă din istoria omenirii...

AL. PINTEA

Planeta soarelui

Existența, undeva în univers, a unei planete pe care s-ar găsi o civilizație evoluată nu mai e demult o ipoteză insolită din moment ce sîntem asaltați de tot felul de supoziții cu extraterestri și semnne receptate din spațiul cosmic de aparate de maximă specializare. „IRENE sau planeta cea mai apropiată”, despre care scrie în recenta sa carte cu acest titlu (apărută la Editura Eminescu) Ion Cârje, este însă o creație imaginară, o ficțiune literară a acestui prodigios autor, cunoscut pînă acum, cu precădere, drept comentator de politică externă. Spiritul său de investigație și construcțiile sale vizionare se extrapolează de data aceasta, căci nu e greu de intuit în Irene și lumea care o populează, o întrușipare ideală, o soluționare optimă a multelor probleme vitale de pe ancestrala Terra. Important este de asemenea că această extrapolare se face dintr-o viziune românească.

Terry, călătorul terestru care descinde pe Irene, trece într-adevăr prin multe peripeții și se înfățișează privescitor și situații care fac din el și un erou de science-fiction, cum a remarcat un comentator al cărții. Însă la tot pasul el înfîlșește realizări și realități la care aspirăm de secole, și mai ales în acest final de veac, noi cei de pe planeta Pămînt. Din acest punct de vedere se poate spune că Irene e mai curînd Planeta a soarelui, o alegorie-eseu înrudită ca gen și ca viziune cu acea veche utopie a lui Tomasso Campanella. „Cetatea soarelui, ideea poetică a unei republici filosofice”. Aproape nimic din ceea ce e omenesc și pămîntesc nu-i rămîne străin, ca să parafrăzăm un antic aforism, de la relația om-natură, în ipostazele ei macro și microcosmice, la cardinala pro-

blemă a păcii căreia, în urma unor cumplitे războaie, irenii l-au găsit rezolvarea la scară planetară, într-o bună zi pufînd să exclame: „În Irene izbucnise pacea”.

Este evidentă analogia cu preocupările acute ale umanității zilelor noastre, cărora publicistul de anvergură știe să le dea o expresie atît de convingătoare și prin intermediul ficțiunii literare de tip eseistico-alegoric. Descriindu-le în devenirea lor, a căilor urmate pentru soluționare, Ion Cârje realizează, în viziunea sa idealizatoare, o veritabilă sinteză a acestor preocupări. Modul cum le vede el împlinite pe Irene e generos, utopic pe undeva, dar spiritul care-l călăuzește este profund umanist, responsabil, nu euforic. Dincolo de performanțele oarecum exotice ale tehnicii, de condorul-rachetă la îndemina oricui sau polyfonul, mijlocul de comunicație atît de prompt, te uimesc organizările social-politice începînd cu omnipotenta morală Sacoura. Liga Națiunilor Irene, cu o autoritate unanim recunoscută de către toate statele. Rezultatele fericite la care au ajuns în fiecare domeniu au avut drept premise eforturi nu o dată eroice prezentate de unul sau altul dintre personajele cu care Terry intră în contact. Unele din aceste personaje, care sînt și gazdele ospitaliere ale lui Terry (iată încă o similitudine cu vizionara „Cetatea soarelui”) prin modul cum sînt descrise de-a lungul întregii cărți, devin de-a dreptul memorabile, talentul literar al autorului dovedindu-și vigoarea și pregnanța. Vom face astfel cu plăcere cunoștință cu întreaga familie Midas, principala sa gazdă terada, una din țările de pe planeta Irene, unde își avea sediul și Sacoura, cu președintele acestei organizații, profesorul Probius Plato, autor a numeroase invenții de utilitate universală, cu principala lui colaboratoare, secretarul executiv Anida Minais, și cu încă alte figuri mai mult

sau mai puțin episodice care te întîmpină în fiecare din cele șapte capitole ce coincid cu cele șapte zile ale călătoriei lui Terry pe Irene. După cum vom admira peisajele pe cit de insolite pe atît de incintătoare în a căror zugrăvire Ion Cârje e de o surprinzătoare imaginație, prospețime, policromie, sensibilitate. Nu întîmplător într-un loc spune că, „de la firul ierbii începe lumea”. Adept al scrisului modern, totul, chiar dacă „ideea poetică” e cea care predomină, apelează cînd și cînd la mijloacele gazetărești intercalînd „reclame” și „poște ale redacției” al căror conținut reușesc în mod lapidar să releve stări de lucruri concludente. Nu lipsesc aforismele și citatele lirice apocrif dar semnificative pentru contextele în care sînt integrate. Numele de oameni, localități, acțiuni, cele mai multe dintre ele originale metafore, vădesc, de asemenea, un scriitor matur, care stăpînește bine limbajul, care numai întîmplător se află la prima carte de acest gen.

Fără îndoială că principalul merit al acestei „idei poetice”, ca să invocăm încă o dată subtitlul epocii opere, care face intilia oară o asemenea tentativă, constă în capacitatea de a ne îndemna să meditam mai activ la problemele cu care se confruntă vremea și planeta noastră, implicîndu-ne mult mai energic în optima lor soluționare. Odată cu Terry, fiecare cititor, trecînd prin paginile despre Irene, poate spune că a învățat să cînte, cum mărturisește eroul călător în drumul de întoarcere spre Terra. Dar oare Terra nu a devenit astfel o planetă a soarelui, un pămînt al oamenilor deci, adică utopia n-a căpătat o anvergură revoluționară? Iată concluzia finală a acestei cărți unice în literatura noastră actuală!

NICULAE STOIAN

„Ora Europei”

„Meridianul zero”, ca element de referință pentru o riguroasă ritmicitate a fuselor orare, și-a avut și va continua să-și aibă importanța sa. El este unul dintre numeroasele repere ale unei lumi diverse și în mișcare, inrobîtă de propriul ei dinamism, dar care dincolo de punctele fixe de referință s-ar dezarticula.

În plan politic și, printr-o suită de consecințe vizibile, „ora Europei” ar putea deveni un timp al păcii: continentale și mondiale. O Europă în care pacea odată declarată ar și exista, în mod real și temeinic, în toate compartimentele vieții ar putea fi contaminantă pentru restul lumii.

La Madrid, de aproape o săptămînă, noua rundă a negocierilor în 35 concentratează atenția observatorilor și, dincolo de optimismul imprudent, se poate aprecia că toate șansele de succes se află pe masă. Cu condiția să fie folosite.

Noua etapă, așteptată cu un legitim

interes de popoarele continentului și avînd în vedere interdependențele lumii de azi — de către întreaga omenire va demonstra în ce măsură există o legătură reală între declarațiile de bune intenții și finalizările reale ale conferinței. Să nu uităm că, începută la 11 noiembrie 1980 actuala reuniune ar fi trebuit să se încheie la 5 martie anul trecut. Din păcate dialogul din capitala Spaniei a trenat, negocierile au întîrziat să finalizeze un dosar voluminos și imperativ, evoluția conferinței inscriindu-se într-un cadru de discuții adesea sterile. Aceasta nu înseamnă că nu au existat și acumulări pozitive. Ne referim la proiectul de document final al reuniunii prezentat la sfîrșitul anului trecut de țările neutre și nealinate. În pofida unor deosebiri de nuanțe, a unor rezerve manifestate în legătură cu o formulare sau alta, aprecierea reprezentanților statelor participante față de proiectul documentului a fost, în general, pozitivă, în dezbateri evidențiindu-se rolul important al acestei inițiative pentru depășirea impasului actual, pen-

tru finalizarea într-un timp cît mai scurt a lucrărilor reuniunii.

Este limpede că momentul actual impune, ca o primă și esențială exigență, stimularea puternică a negocierilor, voința comună de a se degaja concluzii efective, practice în vederea transformării acestei etape a conferinței într-un reper concret al eforturilor participanților la edificarea unui climat de reală securitate și cooperare în Europa.

Firește „dosarul” securității și cooperării pe continentul nostru este complicat, presupune abordări în etape implicite, soluționări de la simplu la complex. Dar pe acest drum se impune o avansare fermă, o defrișare tenace a resurselor dialogului, o fermă voință politică de a nu periclita obiectivul de ansamblu prin ancorarea negocierilor în teme marginale.

La Madrid artizanii Europei de mine au misiunea istorică — pe care România, președintele Nicolae Ceaușescu și-au însușit-o practic, ca un program vital și consecvent de acțiune mondială — de a defrișa drumul negocierilor, de a stimula dialogul politic, de a întreprinde măsuri concrete de eradicare a spectrului tensiunii și a războiului, de a introduce în calendarul vieții planetare „ora Europei” — ora păcii, timpul progresului.

RADU BUDEANU

Mondo umano?

Li se cuvine totul?

Cînd s-au oferit să explice rostul prezenței lor pe acele meleaguri, respectivii au recurs cu nonșalanță la o explicație ce le părea inatacabilă. În fond, au tot spus ei, am înfăptuit o „misiune civilizatoare” cu tot ceea ce decurge dintr-o asemenea operațiune. Sigur, aici n-o să abordez pe larg tot ceea ce a însemnat relația metropolă-colonie într-un timp bine determinat însă, din cînd în cînd, apar noi fațete ale amintitei relații. Căci, iată, toamna trecută, sub auspiciile U.N.E.S.C.O., la Paris a avut loc o Conferință privind restituirea bunurilor culturale țărilor din care provin. Ideea organizării ei s-a degajat de mai mult timp și se datoră unei realități grave și cu atîtea implicații: atît de numeroase opere de artă ce reprezintă o inconestabilă faimă a unor mari muzee dintr-o serie de capitale ale unor țări au fost luate cu japca din coloniile pe care aceste țări le-au stăpînit mai mult sau mai puțin timp, din teritoriile pe care le-au subjugat într-o anume vreme, din orase prin care invadatorii s-au aflat în trecere dar au pîrjolit multe în cale fără a uita să-și încarce bagajele cu lucruri de artă.

Exemplele mai vechi sau mai noi sînt atît de multe și de coplesitoare încît ne este greu să le cităm pe toate. Oricum, cine vreodată, ajuns și pîșind pios faimosul muzeu parizian Luvru, va ști și va fi pe deplin conștient că faima muzeeului se datorează și Codului lui Hammurabi — cel mai prestigios codice de legi al străvechiului Orient — ajuns între prețioasele obiecte ale Luvrului nu de bunăvoie și nesilit de nimeni? Această, căci dincolo de ceea ce localnicii — colonizați, cuceritori, pacificați sau cum s-a mai numit felul misiunii civilizatoare — au plătit în bani, în alimente, în bogății ale solului și subsolului, în vieții omenestii, au fost invitați să facă schimburi „avantajoase” și de obiecte. Și astfel, de ce să surprîndă că o pendulă ca oricare altele din vremea respectivă a fost oferită (cu greu, consemnează cronicile) drept compensație moscheii Mohammed Al din capitala egipteană pentru impresionantul obelisc din Luxor ce a fost transferat (cu greu ar vrea să consemneze cronicile) în celebra „Place de la Concorde” din Paris.

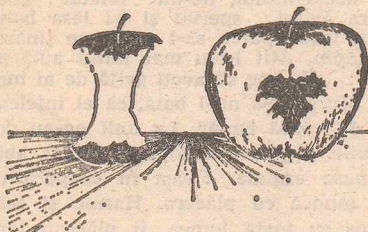
Dar nici Anglia n-a fost mai prejos în antrenamentul joc al „achizițiilor” culturale de valoare inestimabilă. Anul trecut, revista „Jeune Afrique” într-un grăitor bilanț al jefuirii culturale la care a fost supus continentul negru, vorbea de statuetele, măștile, tablourile, instrumentele muzicale sau alte obiecte transferate din colonii în trezoreria și muzeele londoneze. A curs, de pildă, atîta cerneală ca să se relateze înțeleștarea cu care tribul ghanez Ashanti și-a apărut ceea ce-i făcuse faima lui: tronul impresionant din aur, dezmembrat și însușit fără scrupule de britanici. Nu altfel procedase în 1897 o expediție britanică ajunsă în cunoscutul regat Benin care într-un interval scurt a achiziționat prin forță 5 000 măști de bronz, statuete de fildeș și alte obiecte prețioase rînduite azi și regalind sălile de la Museum of Mankind din Londra. Mai aproape de vremea noastră, aceste obiecte de mare artă au ajuns să figureze pe listele cuprinzătoare ale Interpolului date fiind noile condiții în care marii bogătași, miliardarii, etc. ajung să le aducă în colecțiile lor atît de îndrăgite. Și astfel, oameni specializați, bine pregătiți în a descoperi, pe întineric, un fildeș din secolul trecut sau o statueta de aur, travestați în oameni cu sutană sau turiști romantici fac adesea să dispară obiecte de preț din muzee ale orașelor din lumea a treia. Sînt operațiuni dintre cele mai delicate despre care adesea nu se află nimic, marile colecții pîrînd a se fi evaporat.

E adevărat, s-au înregistrat și cîteva cazuri minore de restituire, conferința amintită a cerut cu claritate să fie redade obiectele de artă țărilor de baștină dar încă e greu să se lupte cu cei ce cred că totul li se cuvine.

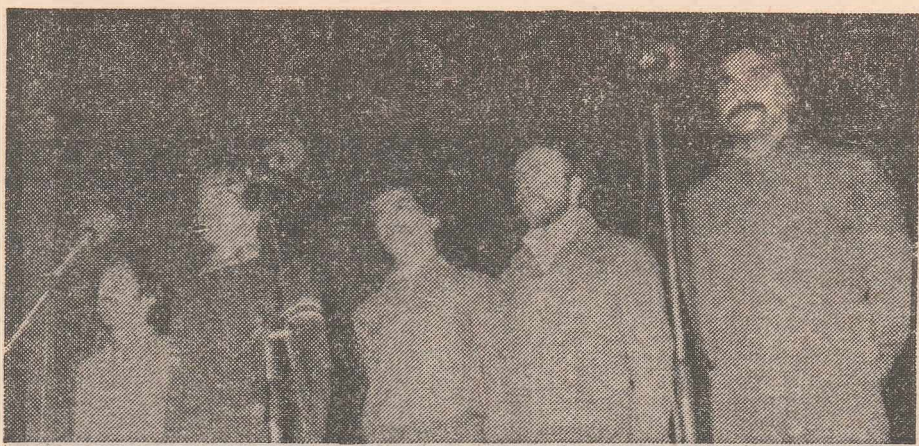
DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză

ADAM & EVA

După N.B.I. (R.D.G.)

O revenire spectaculoasă în cenacul, grupul oltean de satiră „Mesaj“

(Urmare din pagina 24)

fectă pe care numai munca, prietenia și talentul le poate lega. După un mare succes cu piesele „Taina“ și „Lumina“, succes care demonstrează că juriul condus de poetul Adrian Păunescu nu s-a înșelat în alegerea acestui grup pentru premiul I, Magdalena Finna interpretează alături de formația „Continental“ și grupul coral creat ad-hoc „Sic“ un șlagăr internațional „Femeie îndrăgostită“ (Woman in love). Momentul de umor este susținut de Marian Corjos prin cîntecul „Ioan Opincă“ și apoi de Alexandru Zărnescu, Gil Ioniță, Mircea Boian și din nou de Marian Corjos care în această seară s-au întrecut pe ei înșiși în „Concert de muzică de Mozart“.

Formația „Continental“ răspunde unei exigențe exclusiviste dintr-un bilețel cîntat „Europa“ din repertoriul „Santana“ și în premieră „Amiază fierbinte“ compusă de Nicolae Enache pe versurile poetului Marcel Mihalăș, etalînd atît valențele interpretative dar și pe acelea compozitive. Un cîntăreț de o deosebită valoare, credem noi, vocea cea mai curată și mai aproape de perfecțiune, capabilă să spele zgura din suflutele noastre este Ștefan Hrușcă din comuna Ieud, actualmente învățător la Borsă, județul Maramureș, locul considerat ca exemplu cel mai elocvent de păstrare a spiritualității naționale.

Mircea Boian, un alt Ivanițchi din Sighișoara, își începe recitalul cu emoționanta pledoarie pentru pace care este cîntecul pe versurile poetului Dumitru Ionel Mihail „Din patru miliarde de motive“, semnificînd cele patru miliarde de vieți ale planetei pentru care se cere făcut totul. O compoziție recentă este „Colindul gutuii din geam“ pe versurile poetului Adrian Păunescu, moment dublu de cădere — la început — și triumf — la insistențele sălii —, și în încheiere „Așa-i românul“, „Mă rog fierbinte pentru pacea lumii / Căci fiecare poate fi un zeu / Mă rog fierbinte pentru a mea țară / Și pentru tine drag poporul meu“. O voce de excepție, un om care și-a invins drama de a nu vedea, prin cîntecele sale, este George Nicolescu. Lansat acum nouă ani cu cîntecul lui George Grigoriu „Eternitate“, cîntăreț apoi uitat la o școală de nevăzători din Buzău, redescoperit de Cenacul Flacăra la 1 noiembrie 1981, George Nicolescu reprezintă ceea ce cîntecul nostru vrea să facă și face: oameni compleși pentru un cenacul complex. După trei șlagăre din repertoriul formației Beatles, recitalul continuă cu „Foate verde spic de piine“ un cîntec de o imensă tristețe purificatoare, cîntecul poate cel mai emoționant din cenacul nostru, și se încheie cu „Ordinea de zi“, „Viața noastră unde e / Viața noastră ce-ați făcut cu ea?“

Poetul Adrian Păunescu recitînd poezia „Ultima scrisoare“ prefațează o melodie foarte solicitată de public: „Oameni de zăpadă“ cu care Victor Socaciu își începe marele său recital. Vasile Șeicaru, a cărui stea, vrem să credem, a răsărit cu adevărat în anul 1982, cîntă: „Generația aceas-

ta s-a tratat cu Beatles / Și noi toți trăim în locul lor“. Ion Zubașcu, acest spirit teafăr al Maramureșului, încheie o seară de neuitat.

Mulțumind tuturor aceluia care ne-au facilitat șederea în județul Dolj, încununată prin spectacolul cu caracter de unicat din Bănte, mulțumim conducerii de partid a județului și tinerilor doljeni trebuie să le spunem că la Craiova cenacul nostru a fost un triumf incontestabil al spiritului tînăr, al forței sale de creație dar și de receptare într-o extraordinară comuniune a gîndului și simțirii, lăsîndu-ne la finalul întîmplării cu nr. 494 dorința de a veni cît mai curînd. „Și-așa-mi vine cite-un gînd / Să mai stau aici cîntînd / Și-așa-mi vine cite-un gînd / Să vă mulțumim cîntînd“.

Bijuterii de Caracal

Punctuali, ca de obicei, membrii Cenacului Flacăra intră în scenă la orele 18,00, dar pentru că în oraș se anunțase 18,30, ca oră de începere a spectacolului, ne retragem pentru o jumătate de oră în culise.

La orele 18,30 totul este gata și primul care se rostește este actorul Mihail Stan. Prin poezia „Minunea“ de Marin Sorescu pe care o recită magistrul, deținătorul Marelui Premiu al revistei „Flacăra“ pe anul 1981 știe să poarte cu brio flacăra premiului său. Eroul lui Sorescu ajunge pînă aproape de Caracal.

Cu cîntecul transilvan „Așa-i românul“ Mircea Boian redesteaptă în inimile spectatorilor dorința de a fi mai uniți, mai buni, de a fi adevărați români. Constantin Dragomir aduce aminte de viața simplă de care uneori avem atîta nevoie, iar Dăcu Bertzi însuflețește sala cu „Omul pădurii“ sale maramureșene. Ascultînd cobza Ilenei Calinovici, vocea ei amplă și sigură, publicul simte că folclorul românesc este „un măr mustos“, o sursă de inspirație pentru muzica tînără de azi. Prin vitalitatea-i debordantă, Arpad Domokoș dinamizează sala, cîntecul său cel mai aplaudat fiind „Oltenii lui Tudor“. Deși nu are decît 29 de ani „moșul nostru“ Gil Ioniță ne-a „spus“ că doina și balada sînt ale noastre din moși-strămoși, apoi a rugat pe toată lumea: „Lăsați-mă să merg pe bicicletă“.

Grupul „Continental“ condus de Nicu Enache a impresionat plăcut publicul spectator prin finul gust cu care a știut să-și aleagă cîteva piese de rezistență din repertoriul internațional. Compoziția lor „Amiază fierbinte“, combinație fericită, originală, de disco și ritm sud-american, ne-a dezvăluit o trupă matură și serioasă. Un moment deosebit au realizat membrii grupului satiric „Mesaj“, grup revenit în Cenacul Flacăra care printr-un program complex de satiră, umor și pantomimă au creat în sală și în rîndul membrilor cenacului o atmosferă de mare exuberanță, de ris oltenesc și omenesc. Componentele grupului „Ecou“ din Rechin au anticipat prin evoluția lor venirea primăverii la Caracal.

Actorul Mihail Stan, revenind în scenă,

După-amiază, la Arpas. Bineînțeles, pentru un novice și mai rău: nici un bilețel vîndut. Dar la țară totul se practică numai la ușa cîmînului, după sosirea trupei și hăt-mulț după începutul spectacolului.

Scenă doi metri pe trei; joasă, în poalele lelițelor din primul rînd; cîteva scaune și ceva bănci. Le împing cît mai în estradă, să fac spațiu cît mai mult pentru „în picioare“.

Mă scutură frigul munților și frigurile unui blestem fără margini, neasemănător cu altceva și inexplicabil... Directoarea cîmînului, femeie în vîrstă, neșmecheră — la teatru trebuie — sosește, blîndă, cu un bilețel vîndut. Ce să mai zic?... Și tuberozele căruț suflă să i le întind pentru scofală?... Al meu e un spin însingurat. Se alătură și soțul ei, venit de la sfat, unde este secretar. Oameni cumsecade. Cu drept cuvînt citîndu-mă, îmi caută împăcarea pierdută în neant:

— Am trimis afișe și la Cârțișoara, Ucea... Am dat telefon peste tot. N-o să fie loc de lume în cîmîn.
Prohodul din mine cunoaște încasările: 12 lei.

Totuși, încheierea de dialog — „n-o să fie loc“ — îmi strecoară, fără să arăt, în minte, pe dată, căldura speranței.

Gigea, de sîrbătoare, s-au rătăcit cîteva copii, cu bănuții lipiți strîns, nădușiți, în podul palmei. Unul din ei e mai înfipț:

— Cît îi?...
— Pentru voi redus, 3 lei.
— Am!

A apărut și Idiotul satului. Ne știa cum

Turneul în cîteva cuvinte

- Pentru a realiza acest turneu pe teritoriul județelor Caraș-Severin, Dolj și Olt, 26 de membri ai Cenacului Flacăra al Tineretului Revoluționar au parcurs aproximativ 1 600 km.
- La cele 9 (nouă) întîmplări literar-artistice au participat peste 12 000 de spectatori, această cifră reprezentînd doar o parte dintre aceia care, depășind cu mult posibilitățile organizatorilor, și-au exprimat dorința de-a fi prezenți.
- Spectacolele s-au desfășurat pe durata a 40 de ore. Așa cum s-a întîmplat de regulă în ultima vreme, spectacolele cenacului au durat, cele mai multe dintre ele, 209 de minute. În mod excepțional, datorită dragostei și entuziasmului, competenței și devoțiunii manifestate pe parcursul întîlnirii noastre, spectacolul de la Craiova a durat 330 de minute.
- Au fost interpretate cîntece pe versuri ale poezilor: Octavian Goga, Tudor Arghezi, Șt. O. Iosif, Elena Farago, Adrian Păunescu, Daniela Crăsnaru, Horia Bădescu, Ovidiu Genaru, Valeriu Armeanu, Ion Zubașcu, Marcel Mihalăș.
- S-au recitat versuri de: Mihai Beniuc, Emil Botta, Ștefan Aug. Doinaș, Ion Gheorghe, Adrian Păunescu, Dumitru Popescu și Marin Sorescu. Cei ce le-au purtat spre sufletele oamenilor au fost actorul Mihail Stan și poetul Adrian Păunescu.
- Au fost lansate următoarele cîntece noi: „Iubire fără acte“ (Victor Socaciu), „Actorul“ și „Imposibila nuntă“ (Vasile Șeicaru), „Colindul gutuii din geam“ (Mircea Boian), (versuri de Adrian Păunescu), „Amiază fierbinte“ (Continental, versuri de Marcel Mihalăș).
- S-au interpretat următoarele cîntece de succes din repertoriul cenacului: „Omul pădurii“, „Cînd s-o-npărțit norocul“ (Dăcu Bertzi), „Lăsați-mă să merg pe bicicletă“ (Gil Ioniță), „Memento“ (Vasile Șeicaru), „Oameni de zăpadă“ (Victor Socaciu), „Viața simplă“ (Constantin Dragomir), „Raza cerului senin“ (Ștefan Hrușcă), „Lumea de miine“, „Hei, omule, hei“ (Ion Zubașcu), „Ordinea de zi“ (George Nicolescu), „Oltenii lui Tudor“ (Arpad Domokoș).
- Pe durata celor 40 de ore de spectacol, poetul Adrian Păunescu a lipsit de pe scenă 6 (șase) minute.

C. D.

ne-a convins pe deplin că este un mare artist, arătînd că poate să ofere oamenilor două fețe ale existenței lor: cea dramatică, meditativă, și cea comică.

Deținătorul Marelui premiu pentru debut al Cenacului Flacăra pe anul 1981, Ștefan Hrușcă, reprezentant al noului romantism maramureșean, a încălzit inimile spectatorilor cu „Raza cerului senin“ al vocii sale.

Reprezentant de marcă al generației sale, Vasile Șeicaru a impresionat publicul prin vocea sa caldă, expresivă, prin cîntecele sale foarte reușite. În timp ce el spunea într-un cîntec al său „îmbra-că-te-n alb, preafrumoasă mireasă“, poetul Adrian Păunescu a citit un bilețel prin care asistenta Ioana Dobirca era rugată să se prezinte de urgență la maternitate, pentru a veghea la nașterea unui copil: a fost deci cineva care s-a îmbrăcat în alb: o preafrumoasă asistentă...
Poetul și cîntărețul Ion Zubașcu din Maramureș s-a bucurat de un deosebit succes, impresionînd publicul prin bărbăție, dinamism și profunzime de gînd. Ineditul a constat în faptul că Ion Zubașcu a cîntat așa cum spunea el cu „Grupul folk Caracal 1982“, adică împreună cu inimosul public din sală.

Vocea de un dramatism lăuntric, dar foarte expresiv, a lui Victor Socaciu, și el un purtător de frumusețe, de gingășie și uneori de bărbăție, a convins și a invins. Spectacolul propriu-zis a fost încheiat de un „bătrîn“ membru al cenacului care a făcut ca tinerii să-i cînte refrenele. Cine nu-l cunoaște pe Badea Ion al lui Arghezi, dar acum mai ales și al lui Mircea Vintilă care, pînă la urmă, a oferit publicului recenta sa compoziție „Dii, ne-nșăuțule, dii!“

Au mai fost împlinite și cîteva suplimente cu Victor Socaciu, George Nicolescu și Vasile Șeicaru.
Nu putem încheia aceste constatări fără a spune că partea de inedit a ședinței noastre a fost susținută cu vervă, cu umor sau cu gravitate de conducătorul cenacului, poetul Adrian Păunescu, care a știut să-l dea acum, ca și în toate celelalte ocazii, nota de unicitate și de frumusețe, caracteristici pentru care aceste manifestări ale noastre sînt atît de iubite și de solicitate.

GEORGE NICOLESCU

în fiecare localitate, unul de acesta — pe toți i-am cunoscut, cucernici fără bani Thaliei — nu scapă un spectacol, făcîndu-se util artiștilor, pe care dacă nu-i socotește frați, în orice caz superiori, foarte alături de el...

Și trupa întîrzie, întîrzie...
Tineretea fetelor din „Cancan“, dulce ca o petală de floare în soarele de primăvară, ar fi pentru lumea care a început să se adune, zgîlăla de ochi. Pentru cariera-Tănase baletul a fost neprețuit. La Arpas, pentru mine, numai consolator. Arată-te însă odată, focoasă balerină Illeana Varga!

Noroc că am o vedetă eroică.
Un bețiv, rămas de ast' noapte, confundă cîmînul cultural cu țoiul...
Uf!... a stopat camionul!

Instrumente, cable, reflectoare, pian și mai ales artiștii — senzație pentru orice comună. Lumea năvălind la masa unde sînt instalat; în adăstare de atîta timp, la biletele cu asalt.

Două persoane mari sau patru copii la bilețel. Îmi frige soarele creștetul și se ciotorvăiește îmbulzeala.

N-a văzut Arpașul spectacol ca ăsta. Ceva cîntece populare sau „uite bobul nu e bobul“, da. Ca ăsta, ba!

Cînd am plecat, agățați clare peste grămadă, în camion, creștele Făgărașilor erau, în inserare, de nepătruns mister, aromînd a primăvară plesnită pe undă de vînt...

— Să mai veniți!... Să mai veniți!... Vă așteptăm!

GABY MICHAILESCU

Oltule, cu ape dulci

Slatina, punctul terminus al primului turneu din acest an al cenacului, avea să ne întărească impresia generală conturată pînă aici. Dragostea oamenilor pentru arta adevărată, în stare să emoționeze și să capteze, să răscolească și să lumineze sufletele, să înfrîngă reținerile, temerile sau stîngăciile implicării în miracolul artistic, ne-a fost aici ca pretutindeni oglindă fidelă a investiției eforturilor, dăruirii, participării. Calitatea unanimă a publicului acestui șir de întîmplări literar-artistice a fost, indiscutabil, propețimea cu care ne-a întîmpinat. O senzație de tonică fortifiere trebuie să fi simțit și Victor Socaciu la primirea făcută aici cîntecului „Oltul“, readus în scenă după aproape trei ani de „curgere subterană“ într-o veșnic păstrătoare, nealterată memorie afectivă. Și tot cu ajutorul acestei memorii, cenacul nostru a închipuit la Slatina, prin ceea ce este, un drum viu de spirit și simțire prin provinciile românești, contururi de suflet alcătuit în succesiunea lor imaginea de forță a întregului. Astfel, Ștefan Hrușcă, primit cu bucuria noii revelații care îmbogățește, înalță, purifică, a adus cu sine primul, ceva din aerul tulburător al vetrei (simbol al statorniciei) maramureșene. Heana Calinovici ne dezvăluie valențele cîntecului mehedintean și prin el o frîntură din viața oamenilor tutelați aici deopotrivă de Carpați și Dunăre ca o îngemănare petrecută sub zodia eternității. Apariția lui Gil Ioniță a ilustrat în continuare ideea coexistenței, în abordarea unor modalități artistice pe scena cenacului, a diverselor reprezentări ale unor problematice de viață în general, de viață tînără în special. Prezența cîntecului său, „Latinitatea strigă din tranșee“ ale cărui versuri au fost scrise de Octavian Goga în vreme de cumpănă, la Chișinău în 1916, subliniază ideea președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, că un popor trebuie să-și cunoască trecutul spre a nu fi un popor orfan. Drumul parcurs prin diversele colțuri de țară de cenacul, de atîtea ori la propriu, imaginat de această dată într-un singur spectacol, relevant de noi acum dar existînd virtual în fiecare din întîmplările anterioare, are semnificația vieții însăși. Iată, cîntecele lui Arpad Domokoș rostite cu vigoare și fermitate pot fi pe acest simbolic drum un indicator sigur. Pe el citim în română sau în maghiară același cuvînt: România. Mai departe, vedem scîntea de spirit a omului plin de umor exemplificat de cîntecul lui Marian Corjos sau de satira plină de vervă a grupului „Mesaj“. Apoi, trecerea și statornicia, nevoia și împlinirea, durerea și bucuria, întunericul morții și speranța întretînută de viață, seninul vîrstei tînere, dragostea, toate aceste amprente ale existenței și mărci ale valorii artistice sînt aduse în cîntecele celorlalți. S-au perindat astfel pe acest drum Vasile Șeicaru, Mircea Boian, grupul Ecou, Dăcu Bertzi, George Nicolescu și grupul Continental, Ion Zubașcu și Mircea Vintilă. Și cum drumurile importante au finalități semnificative i-am atribuit acestuia intenția unei largi deschideri. Conducătorul cenacului, poetul Adrian Păunescu (din păcate, suferind pe întreaga perioadă și, din această cauză, într-o stare de oboseală aproape permanentă, reușind, spre lauda sa, să-i înfrîngă orice eventuale repercușii asupra mersului normal al turneului și să rămînă același animator al cenacului, lăsînd în culise oboseală, neazuri tristeți) o definea, scoțînd în evidență la finalul pericursului nostru una din determinările sale importante, ca pe o cîrnă a unei pagini din istoria contemporană a României. Încercînd să-i descoperim și o altă caracteristică, ne place să numim această deschidere o schiță a unui proiect de universalizare.

CONSTANTIN DRAGOMIR

(Ați citit cronicile nr. 492, 493, 494, 495 și 496).

Cusea Suflerului

Însemnările unui impresar

Duminică. Sală mare. Trupă renumită și o mare vedetă. Adio pricepere de impresar care ai mers la sigur... Zeiță a risului, a plînsului, din străfunduri de milenii, de ce îmi dai de furcă?...
Nu slab, catastrofă! Și cei de la Agnita îmi ceruseră ziua, să facă ras.

Salvarea teatrului: cătanele, școlarii, citeodată și pompierii (fără tulumbe).

— Aveți așa ceva? mă adresez agentului, improvizat de ieri, cel titular cărat pe sate la un cumătru cu nuntă.

— Este.
— Și ați vorbit, ați aranjat ceva?
— Duceți-vă d-voastră, noi nu prea sîntem luați în seamă.

— E departe?
— Cam trei kilometri.

Sigur, înfășurat în eșec, în soarele de primăvară și-n dangătul clopotelor care se ciocnește de zăpada translucidă a munților, am alergat.

Soldații, consemn general; Internii, fotbal și lipsă de bani.

La cofetărie, responsabilă, din aceeași localitate cu trupa, mă roagă pentru două bilete bune, ea neavînd legătură cu casierul și, probabil, biletele fiind vîndute...

Cinci întâlniri în județele Dolj și Olt

Prima întâlnire cu publicul din Calafat

Marti, 9 februarie, un public de toate vârstele a umplut până la refuz sala Casei de cultură din Calafat. Dincolo de scenă o atmosferă oarecum ciudată: aproape fiecare din membrii cenaclului e retras în cite un colțisor izolat; își acordează instrumentele, dau senzația că vorbesc singuri, încearcă primele acorduri ale unui cîntec pe care, parcă nu l-am auzit pînă acum.

Mă apropii de Arpad Domokos care îmi înțelege din privire întrebarea și răspunde oarecum emoționat: „E un cîntec de dragoste, voi încerca o primă audiere aici la Calafat”. Dealtfel mai fiecare dintre cîntăreții caută cîntece noi. Emoția lor este firească și se datorează atît primei întâlniri cu publicul din Calafat cit și faptului că această întâlnire va deveni un fapt important pentru o nouă compoziție care aspiră la un loc în spectacolul jubiliar cu numărul 500.

Acordurile orgii lui Nicolae Enache, care anunță deschiderea spectacolului, favorizează regăsirea tuturor membrilor cenaclului, pe scenă unde poetul Adrian Păunescu le sugerează participarea colectivă la cîntecul „Om bun” ca un semn al legăturii calde și imediate cu publicul spectator.

Și așa cum spune Ștefan Hrușcă într-un cîntec al său, „noi umblăm a colinda pe la casa altuia”, se intră foarte repede în atmosfera obișnuită a cenaclului prin colindele, cîntecele și poeziile care în multe momente ale spectacolului fac corp comun cu sala.

La ora actuală repertoriul general al cenaclului acoperă o zonă vastă de subiecte și probleme traduse într-o poezie de înaltă tinută artistică și într-un cîntec de autentică valoare muzicală. Se cîntă colinde de pace și cîntece populare, cîntece care vorbesc despre importante probleme ale lumii de astăzi, cîntece cu un profund mesaj patriotic, cîntece de dragoste și slăvire din repertoriul internațional, care au făcut epocă. Se cîntă cîntece de om.

Aici la Calafat spectacolul depășește repede pragul primei întâlniri, ajungîndu-se la o comuniune totală prin participarea publicului la actul scenic, cu receptivitate și căldură, astfel că atmosfera dă senzația unei vechi prietenii. Fetita Camelia Bălan, în vîrstă de șapte ani, este suită pe o masă de către conducătorul cenaclului — care-o observase cîntînd prin obscuritate — pentru a fi văzută de întreaga sală, într-o evoluție muzicală care se alătură unui vechi cîntec maramureșean cîntat de Ducu Bertzi.

Colaborarea dintre poetul Adrian Păunescu și cîntăreții din cenaclu care i-au solicitat poezii se dovedește a fi una de o valoroasă calitate artistică, pentru că publicul răsplătește din plin și confirmă astfel succesul notabil al ultimelor compoziții lansate de pe scenă. Astfel Victor Socaciu dobîndește un succes deosebit cu cîntecul intitulat „Iubire fără acte”; Vasile Șeicaru se bucură de o primire emoționantă cu o foarte cunoscută melodie a formației Beatles, dar în care versurile lui Adrian Păunescu vorbesc despre permanența aspirației spre bine și frumos, permanență care a intrat în conștiința contemporanilor poate și sub numele de Beatles. O altă noutate a lui Șeicaru, compoziția intitulată „Actorul”, capătă o cale sigură în drumul ei spre marea public. Emoțiile lui Arpad Domokos sînt răsplătite de o bucurie vizibilă, odată cu terminarea ultimelor acorduri ale cîntecului de dragoste „Romanță în trestie”. Mircea Vintilă se dovedește a fi în mare formă profesională, aducînd alături de vechile lui succese o recentă și valoroasă compoziție: „Dii, neînșeuatule, dii!”

În general s-a oferit publicului din Calafat, alături de cunoscute succese ale cenaclului, un repertoriu prin excelență nou, care ține de actuala stagiune a cenaclului, începută în toamna lui '81.

Se cuvin a fi menționate noutățile care au intrunit același succes atît la Calafat cit și în localitățile anterioare din actualul turneu: „Viață simplă”, versuri de Daniela Crăsnaru, punerea în pagină muzicală aparținîndu-i lui Constantin Dragomir; „Ordinea de zi”, într-o compoziție și interpretare magistrală a lui George Nicolescu; „Lumea de mîine”, versuri și muzică de Ion Zubașcu; „A treia pace mondială”, compoziție Gil Ioniță; „Taina”, compoziția și versurile gruoului feminin din Reghin, „Eou”; compozițiile pe versuri populare ale Ilenei Calinovic și interpretate la cobză.

Un moment deosebit al spectacolului de

la Calafat l-a constituit recitalul lui George Nicolescu, moment de vîrf al spectacolului în care Adrian Păunescu — la cererea sălii — a legat de romanța „Bătrînii” pe versuri de O. Goga o emoționantă recitare a propriului poem „Repetabila povară”.

Nu trebuie uitat că gazdele noastre au participat la această primă întâlnire nu numai cu căldura și sensibilitatea lor, ci și cu grupul vocal-instrumental „Donaris” alcătuit din Monica Fîru, Ileana Catina și Mirela Calangiu, grup bine armonizat vocal care a interpretat cu succes compoziția proprie „Hai, murgule”; așa cum nu trebuie uitată participarea pe tot parcursul spectacolului a formației „Continental” sau marele succes obținut de Gil Ioniță cu cîntecul „Latinitatea strigă din tranșee” pe versuri de O. Goga. Și, pentru că se afla în imediata apropiere a Maglavitului, cel care scrie rîndurile de față a considerat potrivit să recite „Minunea” de Marin Sorescu.

Se poate spune că spectacolul de la Calafat a fost o premieră din foarte multe puncte de vedere, iar succesul său nu a ținut de mitul primei întâlniri ci s-a situat în adevărul unei comuniuni autentice în care oamenii care se văd pentru prima dată pot avea și șansa de a se cunoaște de cînd lumea!

Sunetul a fost asigurat de Costel Ionescu, s-a îngrijit de problemele de organizare marele „sufletist” care este Alexandru Medar, a participat la momentele de organizare scenică a spectacolului Constantin Balaciu, a participat la momentele de cîntec colectiv Valentin Gereș, care a înțreținut, dealtfel și o consultație permanentă în probleme de itinerar practic și economic pentru localitățile din turneu care continuă cu soferii Marin Panaitoia și Gheorghe Coconeș.

MIHAIL STAN

Un spectacol de atmosferă

Și la Băilești, ca și în alte părți, sala s-a dovedit a fi neincăpătoare pentru numeroșii iubitori ai poeziei și muzicii. Cenaclul Flacăra venea pentru prima dată la Băilești. Dar încă de la primul cîntec adus pe scenă, reacția publicului a fost — după cum spunea conducătorul cenaclului, poetul Adrian Păunescu — aceea a unui public de care ne despărțisem doar cu 10 minute în urmă. După acest debut de spectacol atît de promițător, întreaga ședință a cenaclului avea să se deruleze într-o atmosferă de mare intimitate. Iubitori de poezie — de poezie foarte bună — receptivi la actul artistic direct, nesofisticat, spectatorii prezenți în mica sală a Casei de cultură din Băilești au descoperit Cenaclul Flacăra într-una din marile lui zile. Triumful maramureșean Bertzi-Hrușcă-Zubașcu, prin cîntecele populare ale zonei pe care o reprezintă, a reperat aici, în sudul țării, unul din marile succese ale seriei. Am înțeles încă o dată, prin felul în care au fost prizele aceste cîntece maramureșene, ca și din alte provincii ale țării interpretate de George Nicolescu și la cobză de Ileana Calinovic, marea unitate a folclorului nostru, totala sa audiență în orice alt colț de țară. Credincios ideii de universalitate a artel populare românești, Cenaclul Flacăra a rămas consecvent păstrătorul și scena cîntecelor noastre strămoșești. Tocmai de aceea, cum spunea poetul Adrian Păunescu, repertoriul cenaclului include, de pe o poziție de egalitate, cîntece din lăruul repertoriu internațional, ca o recunoaștere a propriilor noastre valori și respect față de valorile culturale ale celorlalte popoare.

Seara de la Băilești rămîne unică prin felul în care s-a desfășurat. Un spectacol al „atmosferei” și un spectacol al trăirilor artistice lăuntrice cred că ar caracteriza cel mai bine seara de 10 februarie. De-a lungul a mai mult de 200 de minute, prin fața microfoanelor au trecut toți cenzurii. O trecere care a însemnat un șir neîntrerupt de succese. Dar dincolo de aceste succese a fost o trecere care a lăsat urme. Ele nu sînt altceva, decît noii prieteni ai cenaclului nostru, ai artei cenaclului nostru.

VICTOR SOCACIU

Seară unicat la Craiova

La Craiova a fost totdeauna minunat. Extraordinară a fost și această seară de februarie într-o sală arhiplină așa cum nu a fost niciodată, dovedind pe de o parte apetitul nesecat al unui public ce și-a manifestat de fiecare dată dragostea pentru cenaclul nostru, iar pe de altă

Mircea Vintilă și grupul „Continental”, într-o simbioză... naturală

parte formidabilă forță de regenerare a cenaclului, reușind să rămîna mereu același captivant fenomen de cultură tinăra.

Spectacolul este deschis de Constantin Dragomir, un cîntăreț deosebit, de un real talent, cu un recital de patru cîntece: „Viață simplă” — o pledoarie pentru ciobanul fără tranzistori, pentru natura pe cînd era ca față, „Gara de Nord” — unde Constantin Dragomir se pare a „făcut primul pas” în „trădarea” condiției sale de oltean, „Colours”, șlagăr din repertoriul lui Donovan, și un șlagăr mai mult decît internațional „M-a făcut mama oltean”, toate primite cu entuziasm concitadin. Un cîntec din nordul țării, din Maramureș, „Omul pădurii”, interpretat de Ducu Bertzi, și sa-a izbucnit odată cu noi. „Doru ți-i de cineva / Doru mi-i de Craiova”. Emoțiile lui Arpad Domokos au fost uriașe dar și succesul său a fost pe măsură interpretînd „Cîntec de țară”, un cîntec în limba maghiară, și, împreună

cu sala, „Oltenii lui Tudor”, „Domnul Tudor să trăiască / Sus cu toții pui de lei / Pentru Țara Românească / Pentru drepturile ei”. Surpriza pe care ne-a făcut-o Ileana Calinovic în acest turneu a fost apariția ei pe scenă cu o cobză. Cu mult timp în urmă formația „Flacăra folk 73” s-a destrămat. Dar Gil Ioniță, unul din fondatorii de bază, a fost recuperat de cenaclul nostru la sfîrșitul toamnei anului 1981 la Bacău, unde este jurist-consult. Ascultînd recitalul său și urmîrind reacția publicului putem spune că Gil Ioniță a renăscut pentru o nouă generație de iubitori de frumos.

Două fete din Reghin descoperite la un splendid festival la Galați, o romîncă și o maghiară, Sorina Feher și Magdalenă Finna cîntă împreună într-o unitate per-

(Continuare în pag. 23)

MIRCEA VINTILA

Gala Flacăra 500

IUBIȚI PRIETENI AI MUZICII TINERE I

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, va fi prezent în zilele de 25,26 și 27 februarie a.c. în județele Dimbovița, Prahova și Giurgiu. Acestea vor fi manifestările cu numerele 497, 498 și 499. Așadar, joi 25 februarie la Tirgoviște, vineri 26 februarie la Ploiești, sîmbătă 27 februarie la Giurgiu.

GALA FLĂCĂRA 500 intenționăm s-o organizăm în forma unei suite de întîmplări de muzică și poezie în mai multe localități. Pînă în prezent am primit cu bucurie invitațiile pe care ni le-au adresat județele Brăila, Dolj Galați, și Timiș. Așteptăm în continuare și altele pentru a putea stabili locurile și datele cînd cenaclul să se reunească în aceste spectacole sărbătorești pe care le vom încheia în Sala Polivalentă din București, la mijlocul lunii martie.

Flacăra. Redacția: București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefone: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția social-politică și științifico-economică (Nicolae Grigore-Mărășanu, Dumitru Eliade, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I. D. Goia, Adrian Dohotaru) — 14 57, 25 66; Secția cultură-învățămînt (Ilie Purcaru, Victor Niță, George Arion, Dorin Gherghinescu, Mihai Pelin) — 26 00, 25 60; Secția scrisori, probleme cetățenești (Răzvan Bărbulescu, Mihai Stănescu, Cici Iordache, Marga Nedelea, Mircea Bunec, Georgeta Ștefănescu, Emanuel Valeriu) — 25 58, 21 30; Secția reportaj, urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanitoaia, Dan Birlădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balaciu, Dumitru Craur, Oprea Georgeșcu, Gheorghe Amuza, George Cușnarencu, Elena Ghe-a, Aurel Mihailopol, Vasile Măneac, Olimpia Olaru, Constantin Dragomir, Victor Socaciu) — 17 63 16, 14 57 — 18 43 75, 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct — Nicolae ARSENIU — 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef — 17 60 10 interior 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import Presă, P.O. BOX 136-137, telex 11126, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU